

2019

RAPORT ROCZNY

Polska Współpraca Rozwojowa

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

RAPORT ROCZNY
POLSKA WSPÓŁPRACA ROZWOJOWA 2019

WSTĘP

Szanowni Państwo,

oddaję w Państwa ręce raport „Polska współpraca rozwojowa 2019”. Czynię to z nieukrywaną satysfakcją, ponieważ był to kolejny rok, w którym Polska udowodniła, że jest odpowiedzialnym i solidarnym członkiem międzynarodowej społeczności, dzielącym się doświadczeniem i zasobami z rozwijającymi się państwami partnerskimi.

W 2019 roku *Polska pomoc* tradycyjnie docierała do państw partnerskich w Afryce, na Bliskim Wschodzie, Azji oraz do państw Partnerstwa Wschodniego. Skutecznie reagowaliśmy na kryzysy humanitarne na Bliskim Wschodzie, wspierając przede wszystkim poszkodowanych w konflikcie w Syrii. Kontynuowaliśmy działania informacyjne i edukacyjne dotyczące współpracy rozwojowej i globalnych wyzwań współczesnego świata.

Szanowni Państwo, *Polska pomoc* nie zwalnia tempa. Od lat odnotowujemy sukcesywny wzrost wydatków na Oficjalną Pomoc Rozwojową (*Official Development Assistance, ODA*). W 2019 roku nasze wsparcie wzrosło do ok. 3 mld PLN. Wydatki na współpracę rozwojową są nie tylko wyrazem naszej solidarności z potrzebującymi, ale pozwalają nam także zatroszczyć się o globalny, zrównoważony rozwój. Poprzez współpracę rozwojową budujemy także pokój oraz bezpieczne

i stabilne otoczenie międzynarodowe dla Polski. W 2019 roku ponad połowa środków polskiej dwustronnej współpracy rozwojowej została przekazana na rzecz państw Partnerstwa Wschodniego. Wsparcie tego regionu jest dla Polski istotne nie tylko ze względu na fakt geograficznej bliskości. Jest ono wyrazem naszej solidarności z państwami Europy Wschodniej oraz troski o stabilne i bezpieczne sąsiedztwo w regionie. W 2019 roku Partnerstwo Wschodnie obchodziło dziesięciolecie funkcjonowania. Od pierwszego szczytu

w Pradze po dziś Polska realizuje projekty w ramach współpracy regionalnej z państwami Partnerstwa Wschodniego. Jestem szczególnie dumny z faktu, że Polska była jednym z autorów tej inicjatywy. Dziś Partnerstwo Wschodnie stanowi integralną część polityki zagranicznej Unii Europejskiej realizowanej w ramach Europejskiej Polityki Sąsiedztwa oraz Strategii Globalnej wobec państw Europy Wschodniej. Jednym z istotnych narzędzi tej polityki jest pomoc rozwojowa. W 2019 roku Polska kontynuowała swoje zaangażowanie w regionie w zakresie wsparcia demokratyzacji i dobrego rządzenia, rozwoju kapitału ludzkiego, wspierania przedsiębiorczości i sektora prywatnego oraz rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich. W Polsce kształci się rocznie ponad 45 tys. obywateli państw Partnerstwa Wschodniego. Najliczniej przyjeżdżają do Polski studenci z Ukrainy i Białorusi.

Polska pomoc dla Afryki, Bliskiego Wschodu i Azji w 2019 roku dotyczyła przede wszystkim takich obszarów

wsparcia jak: rozwój kapitału ludzkiego, w tym wsparcie edukacji, rozwój przedsiębiorczości, wsparcie ochrony zdrowia. Polska udzieliła także kredytów pomocy wiązanej dla państw afrykańskich i azjatyckich. Te ostatnie przyczyniają się nie tylko do rozwoju ważnych sektorów gospodarki tych państw, ale dają też możliwość transferu polskiej wiedzy specjalistycznej i technologii, a w dalszej kolejności, mam nadzieję, postużą otwieraniu możliwości biznesowych dla polskich firm.

Mając na uwadze korzyści dla Polski oraz państw beneficjentów *Polskiej pomocy*, jakie mogłyby wynikać z zaangażowania polskiego sektora prywatnego we współpracę rozwojową, w 2019 roku wraz z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (ang. *Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD*), zorganizowaliśmy seminarium pt. „Private sector engagement in development cooperation” (tłum. *Zaangażowanie sektora prywatnego we współpracę rozwojową*) skierowane zarówno do ekspertów administracji rządowej, jak i polskich firm. Było ono okazją do poznania instrumentów angażowania firm przez innych donatorów z regionu Europy Środkowo-Wschodniej, a także narzędzi stosowanych przez organizacje międzynarodowe, jak OECD i Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (ang. *United Nations Development Programme, UNDP*). W grudniu 2019 roku MSZ rozpoczęło także realizację pierwszego pilotażowego grantowego programu we współpracy z UNDP pod nazwą *Polish Challenge Fund*. Zgodnie z jego założeniami przedsiębiorcy z Polski oferujący nowoczesne rozwiązania

problemów rozwojowych z obszaru zielonych technologii i technologii informacyjno-komunikacyjnych (ang. *Information and Communication Technologies, ICT*) na Białorusi i Ukrainie mogli ubiegać się o wsparcie na realizację swoich pomysłów. Te narzędzia będą rozwijane w kolejnych latach.

W 2019 roku istotnym elementem polskiej współpracy rozwojowej była również pomoc humanitarna. Kontynuowaliśmy wsparcie dla syryjskich uchodźców przebywających w obozach w Libanie, Turcji, Jordanii i Irackim Kurdystanie. Z roku na rok Polska zdobywa coraz

W grudniu 2019 r. MSZ rozpoczęło także realizację pierwszego pilotażowego grantowego programu we współpracy z UNDP pod nazwą Polish Challenge Fund.

większe doświadczenie w udzielaniu pomocy w nagłych sytuacjach kryzysowych na świecie, a nasze działania są dostrzegane i przyczyniają się do budowy wizerunku Polski jako państwa, które zawsze jest gotowe do udzielania wsparcia w sytuacjach kryzysowych. Uczestniczymy także w kształtowaniu międzynarodowej

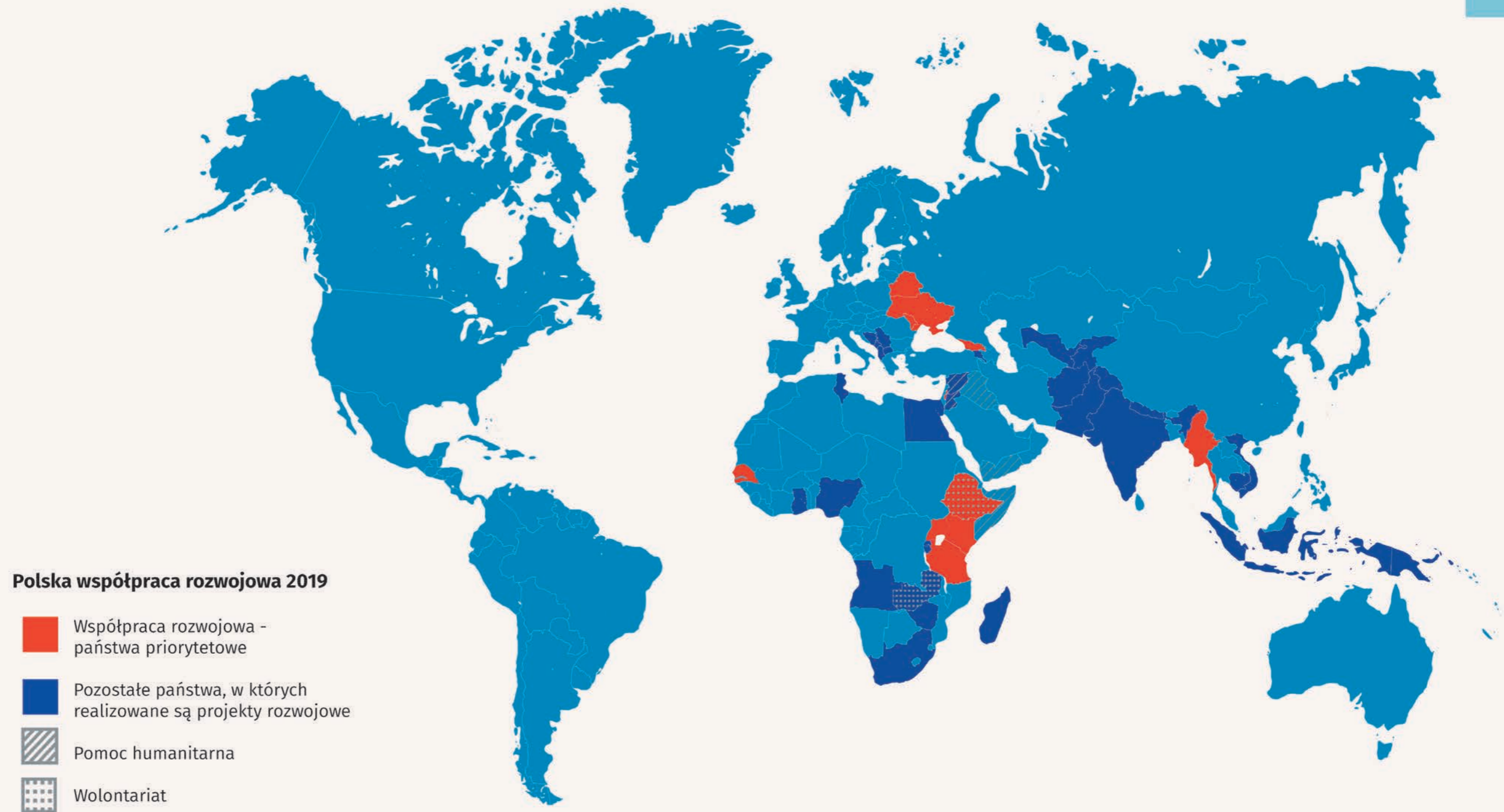
debaty nt. pomocy humanitarnej. Wyrazem tego była m.in. organizacja w 2019 roku Warsaw Humanitarian Expo (Warszawskich Targów Humanitarnych) pod patronatem Prezydenta RP – pierwszego tego rodzaju wydarzenia w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. W ramach WHE zostały zorganizowane targi i konferencja humanitarna, odwiedziło je ponad 5,7 tysięcy zwiedzających z ponad 40 państw, odbyło się ponad 50 wydarzeń towarzyszących, przemawiało ponad 50 prelegentów z całego świata. Jego organizacja wzmocniła wizerunek Polski na arenie międzynarodowej jako odpowiedzialnego i innowacyjnego donatora; przyczyniła się też do

budowania polskiej marki w sektorze humanitarnym.

Warto dodać, że w 2019 roku nie słabło poparcie Polaków dla działań pomocowych. W zleconym przez MSZ badaniu opinii publicznej ponad dwie trzecie Polaków (69%) wyraziły opinię, że Polska powinna wspomagać rozwój krajów słabiej rozwiniętych. Jako motywów udzielania pomocy respondenci wskazali, że jest to nasz moralny obowiązek oraz że pomaganie innym może przynieść Polsce korzyści. Zapewniam Państwa, że w kolejnych latach będziemy kierowali się tymi wytycznymi w realizacji polskiej współpracy na rzecz rozwoju – i zapraszam do lektury raportu.

Paweł Jabłoński
Krajowy Koordynator Współpracy Rozwojowej

Kraje priorytetowe: Białoruś, Gruzja, Ukraina, Mołdawia, Etiopia, Kenia, Liban, Mjanma, Palestyna, Senegal, Tanzania, Uganda

Pozostałe kraje w których realizowane są projekty polskich placówek dyplomatycznych: Afganistan, Albania, Angola, Armenia, Bośnia i Hercegowina,

Burundi, Czarnogóra, Egipt, Ghana, Indie, Indonezja, Jordania, Kambodża, Kirgistan, Macedonia Północna, Madagaskar, Nepal, Nigeria, Pakistan, Papua Nowa Gwinea, Republika Kosowa, Republika Południowej Afryki, Republika Zielonego Przylądka, Rwanda, Serbia, Syria, Tadżykistan, Timor Wschodni, Tunezja, Uzbekistan, Wietnam, Zambia, Zimbabwe

Pomoc humanitarna: Liban, Irak, Iracki Kurdystan, Jordania, Jemen, Somalia

Wolontariat: Etiopia, Kenia, Rwanda, Tanzania, Uganda i Zambia

SPIS TREŚCI

System współpracy rozwojowej	12
Czym jest współpraca rozwojowa?	13
Polska współpraca rozwojowa – ramy prawne i instytucjonalne	14
Spójność Polityk na rzecz Rozwoju	17
Wielostronna współpraca rozwojowa	18
Współpraca rozwojowa – organizacje międzynarodowe	19
Koordinacja współpracy bliźniaczej – Twinning i TAIEX	22
Dwustronna współpraca rozwojowa	24
Narzędzia współpracy rozwojowej	26
Pomoc rozwojowa w krajach priorytetowych	47
Pomoc humanitarna	84
Działania edukacyjne i informacyjne	94
Edukacja globalna	95
Działania informacyjne	97
Ewaluacja i monitoring działań	101
Aneks	105

Polish aid

Construction and furnishing of the Polish
Siberians Health Center - Koja, Mpunga

Project co-financed within the framework of the
Polish development cooperation of the Ministry
of Foreign Affairs of the Republic of Poland

Czym jest współpraca rozwojowa?

Współpraca rozwojowa to część polityki zagranicznej, polegająca na wsparciu rozwoju państw uboższych i mniej rozwiniętych (pomoc rozwojowa) oraz świadczeniu pomocy w sytuacjach klęsk żywiołowych czy konfliktów (pomoc humanitarna). Pomoc rozwojowa może być realizowana **dwustronnie** (czyli na rzecz konkretnego państwa partnerskiego) poprzez udzielanie darowizn i pożyczek w formie konkretnych projektów (pomoc techniczna), stypendiów dla obywateli państw beneficjentów pomocy, redukcję zadłużenia, udzielanie kredytów na preferencyjnych warunkach oraz **wielostronnie** – poprzez wpłaty do instytucji międzynarodowych wspierających rozwój na świecie, jak np. wyspecjalizowanych agend ONZ.

Współpraca rozwojowa stanowi wyraz solidarności Polski z państwami partnerskimi. Jest także wypełnieniem zobowiązań, wynikających z członkostwa w organizacjach międzynarodowych: Unii Europejskiej, Organizacji Narodów Zjednoczonych, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju.

Współpraca rozwojowa to również wspólne, globalne działanie na rzecz wdrażania celów zrównoważonego rozwoju (*Sustainable Development Goals, SDGs; pol. CZR*) przyjętych w Rezolucji Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych. Na szczycie w Nowym Jorku, w dniach 25-27 września 2015 roku, przywódcy państw członkowskich ONZ, podpisując dokument zatytułowany „Przekształcanie naszego świata: Agenda na

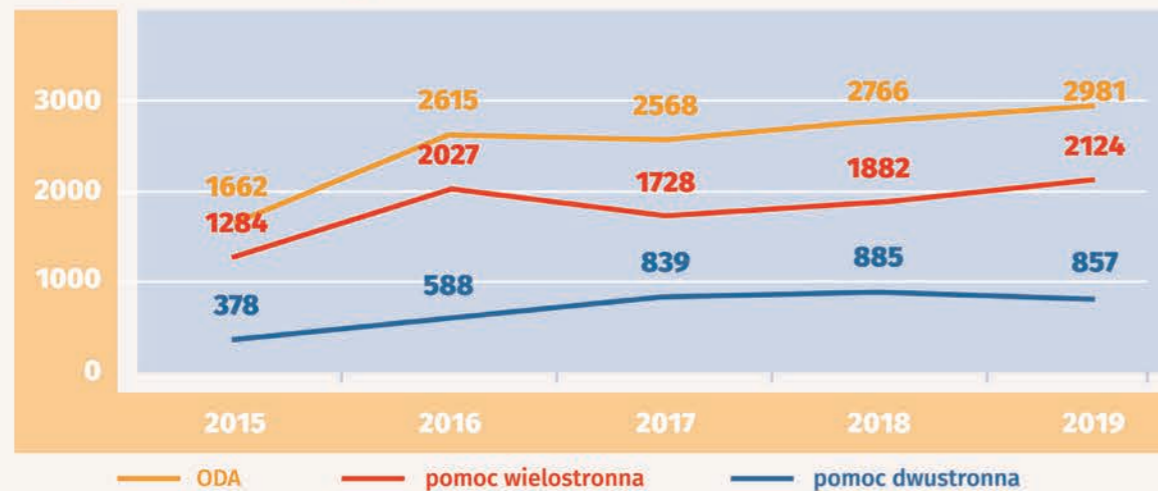
Rzecz Zrównoważonego Rozwoju – 2030”, zobowiązali się do podjęcia działań na rzecz poprawy życia na świecie w 5 obszarach: ludzie, planeta, pokój, dobrobyt, partnerstwo¹. Realizacja CZR ma przyczynić się w skali globalnej do poprawy życia i dobrostanu na świecie, w tym m.in. do: redukcji ubóstwa, dostępu do edukacji, zapewnienia dostępu do żywności i czystej wody, wyrównywania szans państw i grup społecznych, przestrzegania praw człowieka, utrzymania pokoju i stabilności na świecie, ochrony środowiska naturalnego, łagodzenia zmian klimatycznych i zwiększenia dostępu do zrównoważonych źródeł energii. Deklarację ONZ w imieniu Polski podpisał prezydent Andrzej Duda.

Środki finansowe kierowane przez instytucje państw-darczyńców do krajów rozwijających się na wsparcie rozwoju gospodarczego i dobrobytu tych krajów oraz przekazywane do wielostronnych wyspecjalizowanych instytucji działających w tym celu, kwalifikowane są jako Oficjalna Pomoc Rozwojowa (*Official Development Assistance, ODA*).

W 2019 roku Oficjalna Pomoc Rozwojowa Polski wyniosła blisko 3 mld PLN. Na współpracę wielostronną, czyli składki do budżetów ogólnych organizacji międzynarodowych działających w obszarze rozwoju przekazano 2,124 mld PLN, co stanowiło 71% całości środków. W ramach pomocy dwustronnej wydatkowano ponad 857 mln PLN (29%). Wskaźnik ODA do Dochodu Narodowego Brutto w Polsce nie zmienił się od poprzedniego roku i wyniósł 0,14 %.

¹ 5 x P – z j. ang. People, Planet, Peace, Prosperity, Partnership

Oficjalna Pomoc Rozwojowa (ODA) w latach 2015–2019 w mln PLN

Polska współpraca rozwojowa – ramy prawne i instytucjonalne

Podstawą prawną polskiego zaangażowania we współpracę rozwojową jest Ustawa o współpracy rozwojowej z dnia 16 września 2011 roku (Dz.U. 2011.1386 z późn. zm.; Dz.U. 2019.291 tj.).

Na współpracę rozwojową składają się działania finansowane ze środków budżetowych, których celem jest udzielanie pomocy państwom rozwijającym się i ich mieszkańcom, zgodnie z zasadą solidarności międzynarodowej. Dotyczy to następujących obszarów:

- **pomoc rozwojowa**, polegająca na promowaniu i wspieraniu rozwoju demokracji i społeczeństwa obywatelskiego, w tym rozwoju parlamentaryzmu, zasad dobrego rządzenia i przestrzegania praw człowieka, a także wspieraniu trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego, podejmowaniu działań zmierzających do redukcji ubóstwa

i poprawy stanu zdrowia oraz podniesienia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych ludności;

- **pomoc humanitarna**, polegająca na zapewnieniu pomocy, opieki i ochrony ludności poszkodowanej w wyniku konfliktów zbrojnych, klęsk żywiołowych lub innych kryzysów humanitarnych spowodowanych przez naturę lub człowieka;
- **edukacja globalna**, czyli prowadzone w Polsce szeroko rozumiane działania edukacyjne, których celem jest wzrost świadomości społeczeństwa oraz zrozumienie zarówno globalnych problemów, jak i współzależności między państwami.

Zgodnie z Ustawą o współpracy rozwojowej minister spraw zagranicznych koordynuje całość działań w tej dziedzinie poprzez Krajowego Koordynatora Współpracy Rozwojowej, wyznaczanego spośród sekretarzy lub podsekretarzy stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Koordynator przewodniczy Radzie

Programowej Współpracy Rozwojowej (RPWR) działającej przy ministrze spraw zagranicznych złożonej z 23 członków reprezentujących: 11 ministerstw, Sejm, Senat RP, organizacje pozarządowe, organizacje pracodawców i środowiska naukowe. RPWR jest powoływana na 4-letnie kadencje, pełni funkcje doradcze i opiniotwórcze. Obecna Rada została powołana w 2016 roku, a na jej czele stali w 2019 roku, kolejno: Maciej Lang, Marcin Przydacz i Paweł Jabłoński – podsekretarze stanu w MSZ nadzorujący współpracę rozwojową. W 2019 roku RPWR obradowała dwukrotnie.

W MSZ realizacją zadań Ministra Spraw Zagranicznych z zakresu współpracy rozwojowej zajmuje się Departament Współpracy Rozwojowej.

Dokumentami kierunkowymi dla polskiej współpracy rozwojowej są również:

- **Wieloletni Program Współpracy Rozwojowej na lata 2016–2020**

Wieloletni Program Współpracy Rozwojowej, przyjęty przez Radę Ministrów 6 października 2015 roku, określił cele oraz priorytety geograficzne i tematyczne polskiej współpracy na lata 2016–2020. Zgodnie z modyfikacją Programu, przyjętą Uchwałą Rady Ministrów z dnia 4 września 2018 roku, Liban i Uganda zostały włączone do grona państw priorytetowych objętych polską współpracą rozwojową, do których dotychczas zaliczały się: Białoruś, Gruzja, Mołdawia, Ukraina, Etiopia, Kenia, Mjanma, Palestyna, Senegal i Tanzania.

- **Roczne Plany Współpracy Rozwojowej** – to coroczne uszczegółowienie

Wieloletniego Programu Współpracy Rozwojowej.

Oprócz Ministerstwa Spraw Zagranicznych w realizację zadań współpracy rozwojowej są również zaangażowane:

- **Ministerstwo Finansów**, które odpowiada za obsługę umów kredytowych, wpłaty do budżetu ogólnego Unii Europejskiej i innych funduszy wielostronnych;
- **Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego**, które wspólnie z Narodową Agencją Wymiany Akademickiej udziela wsparcia zagranicznym studentom;
- **Ministerstwo Edukacji Narodowej**, które współpracuje w kwestiach edukacji globalnej;
- **Kancelaria Prezesa Rady Ministrów**, która zapewnia obsługę zadań realizowanych przez członka Rady Ministrów – ministra ds. pomocy humanitarnej;
- **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**, które prowadzi działania ratownicze podczas kryzysów humanitarnych, jak też powołuje misje policyjne, obecne między innymi w Gruzji i w Kosowie.

Zadania wymienionych organów nie wyczerpują katalogu aktywności realizowanych przez polską administrację państwową w ramach Oficjalnej Pomocy Rozwojowej. W określonych przypadkach zaangażowane są również: Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Klimatu, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Rodziny,

Wydatki na ODA organów administracji rządowej w 2019 r.

INSTYTUCJA	mIn PLN
MINISTERSTWO FINANSÓW	1 661,06
MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH	676,57
MINISTERSTWO NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO	500,95
MINISTERSTWO ŚRODOWISKA – MINISTERSTWO KLIMATU	47,29
MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI	29,94
MINISTERSTWO ZDROWIA	15,52
MINISTERSTWO KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO	11,05
MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI	10,05
MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ	6,99
KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW	5,80
MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ	5,48
MINISTERSTWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII	5,35
MINISTERSTWO FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ	3,47
NARODOWY BANK POLSKI	1,03
INNE*	1,06

* – Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Cyfryzacji, Urzędy Wojewódzkie, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Główny Urząd Statystyczny, Urząd Komunikacji Energetycznej, Kancelaria Sejmu

Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Środowiska, Narodowy Bank Polski, Główny Urząd Statystyczny, Ministerstwo Cyfryzacji, Urząd Komunikacji Elektronicznej, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Kancelaria Sejmu RP, a także urzędy wojewódzkie.

Zadania realizowane przez MSZ, zgodnie z Wieloletnim Programem Współpracy Rozwojowej, są finansowane między innymi z rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonej na współpracę rozwojową (pod nazwą „Implementacja polskiego programu współpracy na rzecz rozwoju oraz wsparcie międzynarodowej współpracy na rzecz demokracji i społeczeństwa obywatelskiego”). Na działania w ramach polskiej współpracy rozwojowej w 2019 roku przeznaczono w rezerwie budżetowej 145 mln PLN, co stanowi sześcioprocentowy wzrost w stosunku do kwoty z 2018 roku. Współpraca rozwojowa była również finansowana z budżetu resortu spraw zagranicznych i innych podmiotów sektora finansów publicznych, rezerwy ogólnej budżetu państwa, innych rezerw budżetowych oraz z tzw. *Counterpart Funds* (CPF – tzw. fundusze partnerskie).

Spójność Polityk na rzecz Rozwoju

Spójność polityk na rzecz rozwoju (ang. *Policy Coherence for Development*, PCD), której założenia zostały określone przede wszystkim w Traktacie Lizbońskim (art. 208) oraz będąca częścią

szerszego procesu prowadzonego w ramach Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), jest także kluczowym elementem wdrażania Agendy Zrównoważonego Rozwoju ONZ. Zakłada ona, że państwa w poczuciu globalnej odpowiedzialności powinny mieć na uwadze, by realizacja ich własnych polityk krajowych nie wpływała negatywnie na możliwości rozwoju innych państw (w tym w szczególności państw najuboższych i rozwijających się) oraz na rozwój globalny. Cele polityk krajowych powinny także w możliwie szerokim stopniu uwzględniać realizację celów zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z zapisami WPWR na lata 2016-2020 Polska kontynuowała działania w obszarach priorytetowych w zakresie: walka z nielegalnymi przepływami finansowymi oraz upowszechnianie i wdrażanie standardów społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw (*Corporate Social Responsibility* CSR/*Responsible Business Conduct*, RBC). Działania w wyżej wymienionych obszarach realizowane są na podstawie rocznych planów opracowywanych przez ministerstwa koordynujące te działania: Ministerstwo Finansów i Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

W 2019 roku polskie doświadczenia w implementacji CSR/RBC były prezentowane podczas Globalnego Forum ds. Biznesu i Praw Człowieka organizowanego przez ONZ w Genewie w dniach 24-27 listopada. W trakcie jednej z sesji panelowych Polski Instytut Praw Człowieka i Biznesu przedstawił działania dotyczące wdrażania Wytycznych ONZ ds. Biznesu i Praw Człowieka.

Współpraca rozwojowa – organizacje międzynarodowe

Współpraca wielostronna stanowi przeważającą część polskiej współpracy rozwojowej. W 2019 roku stanowiła 71% wartości całkowitej polskiej ODA. Głównym kanałem przekazywania pomocy wielostronnej jest Unia Europejska, ale współpraca wielostronna realizowana jest także za pośrednictwem innych organizacji międzynarodowych, przede wszystkim instytucji systemu Narodów Zjednoczonych, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) i Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).

Polska dąży do współkształtowania polityki rozwojowej Unii Europejskiej między innymi poprzez udział swoich przedstawicieli w posiedzeniach Rady ds. Zagranicznych w formacie ministrów do spraw współpracy rozwojowej czy aktywne uczestnictwo w pracach grup roboczych Rady.

W 2019 roku szczególnie istotnym zagadnieniem na forum Unii Europejskiej pozostawała kontynuacja prac nad projektem rozporządzenia ustanawiającym Instrument Sąsiedztwa, Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej, który w kolejnych Wieloletnich Ramach Finansowych miałyby zastąpić szereg dotychczasowych instrumentów. W negocjacjach Polska zwracała szczególną uwagę na konieczność priorytetowego traktowania państw objętych polityką sąsiedztwa UE oraz na potrzebę współpracy ze wszystkimi krajami rozwijającymi się, w tym z krajami

o średnim poziomie rozwoju. Polska zabiegała również o uwzględnienie wiedzy i doświadczenia wszystkich państw członkowskich we wdrażaniu unijnych programów pomocowych.

Polska jest zaangażowana w finansowanie Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR), przy pomocy którego Unia Europejska wspiera współpracę na rzecz rozwoju krajów Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP). EFR jest instrumentem pozabudżetowym, finansowanym ze składek państw członkowskich. Wkład Polski do 11. edycji EFR, przewidzianej na lata 2014-2020, wyniesie łącznie 612 359 140 euro (2,1% budżetu EFR). W 2019 roku Polska wpłaciła na rzecz EFR ponad 92,2 mln euro. W ramach nowych Wieloletnich Ram Finansowych instrument ten ma zostać włączony do budżetu UE jako część nowego Instrumentu Sąsiedztwa, Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej.

W związku ze zbliżającym się końcem obowiązywania Umowy o partnerstwie UE-AKP (tzw. *Umowa z Kotonu* – regulująca współpracę Unii Europejskiej z regionami Afryki, Karaibów i Pacyfiku) Polska aktywnie angażowała się w prace uzgodnieniowe w ramach procesu negocjacyjnego nowej umowy. Tak zwana umowa post-Kotonu ma objąć trzy główne obszary współpracy: wymiar polityczny, gospodarczo-handlowy i pomocy rozwojowej oraz składać się z dokumentu bazowego, a także trzech osobnych protokołów dla poszczególnych regionów (Afryki, Karaibów i Pacyfiku). Zakończenie procesu negocjacji umowy post-Kotonu planowano początkowo latem 2019 roku, jednakże ze względu na przeciągający się proces negocjacyjny,

konieczne stało się wprowadzenie środków przejściowych i wydłużenie obowiązywania poprzedniej umowy (Umowa z Kotonu) do końca 2020 roku.

W 2019 roku Polska kontynuowała wielostronną współpracę z bankami rozwoju, przede wszystkim z Grupą Banku Światowego, Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) i Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOR), zarówno poprzez stałe wpłaty członkowskie, jak i udział w funduszach powierniczych. Celem tej współpracy jest pobudzenie inwestycji rozwojowych w krajach partnerskich *Polskiej pomocy*.

W Partnerstwie Wschodnim temu celowi służył udział Polski w Funduszu E5P (*Eastern Europe Energy Efficiency and Environment Trust Fund*) oraz Funduszu EPTATF (*Eastern Partnership Technical Assistance Trust Fund*), a tym samym wsparcie inwestycji EBI i EBOR z zakresu infrastruktury transportowej, środowiskowej i energetycznej w Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii i na Ukrainie.

W związku z wpłatą 50 milionów euro dokonaną w 2017 roku na rzecz Inicjatywy Wzmocnienia Gospodarczego (*Economic Resilience Initiative*) Europejskiego Banku Inwestycyjnego w 2019 roku Polska uczestniczyła w kształtowaniu projektów inwestycyjnych EBI. Projekty te przyczyniają się do walki z kryzysem migracyjnym oraz wspierają zrównoważony wzrost gospodarczy i spójność społeczną w krajach południowego sąsiedztwa UE oraz na Bałkanach Zachodnich.

W kontekście współpracy z polskim sektorem prywatnym w 2019 roku MSZ razem z Ministerstwem Finansów

i Ministerstwem Rozwoju kontynuowała prace nad usystematyzowaniem procesu udzielania kredytów i pożyczek państwom rozwijającym się tak, by ten instrument w jak największym stopniu służył długofalowej współpracy rozwojowej i gospodarczej Polski. Służy temu między innymi powołanie Zespołu do spraw międzyrządowej współpracy kredytowej.

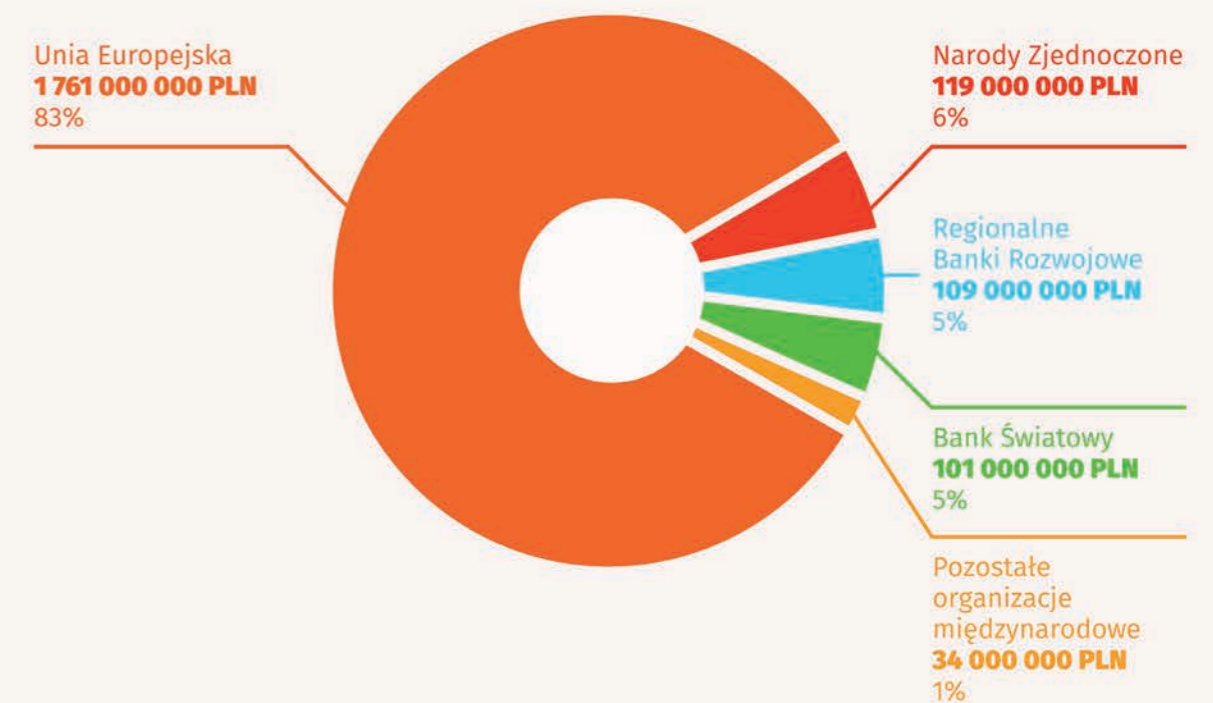
Chcąc rozwijać zaangażowanie polskich przedsiębiorców w realizację celów polityki rozwojowej w 2019 roku MSZ uruchomiło pilotażowy program grantowy we współpracy z Programem Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (ang. *United Nations Development Programme*, UNDP) pod nazwą *Polish Challenge Fund* (tłum. Polski Fundusz Mobilizacyjny). Zgodnie z jego założeniami przedsiębiorcy z Polski oferujący nowoczesne rozwiązania problemów rozwojowych z obszaru zielonych technologii i ICT na Białorusi i Ukrainie mogli ubiegać się o wsparcie na realizację swoich pomysłów w wysokości do 40 tys. USD. Przy wsparciu OECD we wrześniu 2019 roku MSZ zorganizowało seminarium pt. *Private sector engagement in development cooperation* (tłum. Zaangażowanie sektora prywatnego we współpracę rozwojową). Seminarium było skierowane do ekspertów administracji rządowej oraz polskich firm. Było ono okazją do poznania instrumentów angażowania firm przez innych donatorów z regionu Europy Środkowo-Wschodniej, a także narzędzi stosowanych do tego celu przez organizacje międzynarodowe.

Zgodnie z celami polskiej polityki zagranicznej oraz tematycznymi priorytetami

polskiej współpracy rozwojowej w 2019 roku Polska kontynuowała wsparcie agencji, funduszy i instytucji realizujących programy oparte na poszanowaniu zasad demokracji, praw człowieka i dobrego rządzenia oraz działających w krajach priorytetowych *Polskiej pomocy*. Wpłaty wielostronne do budżetów ogólnych organizacji międzynarodowych pozwalały na dopełnienie zakresu geograficznego *Polskiej pomocy*

i przekazywanie wsparcia do państw zakwalifikowanych do grona najbardziej potrzebujących (*Least Developed Countries – LDCs*), a także umożliwiły zaangażowanie się w regionach o niskim poziomie bezpieczeństwa. W związku z niestałym członkostwem Polski w Radzie Bezpieczeństwa ONZ w latach 2018-19 została zwiększona kwota dobrowolnych wpłat polskiego rządu na działania realizowane za pośrednictwem agend i programów ONZ.

Wielostronna pomoc rozwojowa w 2019 roku w podziale na rodzaj organizacji międzynarodowej

Przegląd śródkresowy polskiej współpracy rozwojowej

W 2019 roku miał miejsce śródkresowy przegląd realizacji przez Polskę rekomendacji Komitetu Pomocy Rozwojowej (DAC) OECD opracowanych w 2017 roku. Przegląd został przeprowadzony przez ekspertów z Dyrekcji ds. Współpracy Rozwojowej OECD (*Development Co-operation Directorate*, OECD), którzy w Warszawie spotkali się z przedstawicielami Departamentu Współpracy Rozwojowej MSZ (koordynatorem pomocy) oraz reprezentantami ministerstw kluczowych dla realizacji polskiej współpracy rozwojowej, a także przedstawicielami organizacji pozarządowych i Fundacji Solidarności Międzynarodowej. Przegląd śródkresowy wykazał m.in. postępy w programowaniu założeń strategicznych *Polskiej pomocy*, w tym w kontekście szerszego ujęcia realizacji Agendy 2030 w kolejnych latach funkcjonowania programu. Wskazano na postęp w kierunku większej koordynacji działań pomocowych realizowanych przez resorty, w tym w szczególności w zakresie udzielania kredytów. Jednocześnie zasugerowano zwiększenie spójności współpracy rozwojowej z politykami krajowymi, poszerzenie form i narzędzi współpracy z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego (poza projektowymi), zwiększenie wolumenu pomocy udzielanej państwom najstabilniej rozwiniętym (tzw. *Least Developed Countries*, LDC).

Koordinacja współpracy bliźniaczej – Twinning i TAIEX

Polska administracja publiczna wykorzystuje unijne programy pomocy rozwojowej do wspierania państw sąsiadujących z UE w reformowaniu ich sektora publicznego, a w szczególności w budowaniu nowoczesnej administracji opartej na polskich standardach i doświadczeniach, poprzez tzw. współpracę bliźniaczą: twinning i TAIEX (*Technical Assistance and Information Exchange Office*). Beneficjentami twinningu i TAIEX są państwa korzystające z instrumentów finansowych Komisji Europejskiej objętych Instrumentem Pomocy Przedakcesyjnej (ang. *Instrument for Pre-accession Assistance*, IPA) – głównie państwa bałkańskie, a także Europejskim Instrumentem Sąsiedztwa (ang. *European Neighborhood Instrument*, ENI) – są to przede wszystkim państwa Partnerstwa Wschodniego oraz Afryki Północnej.

Pozyskanych środków w ramach instrumentów twinning i TAIEX nie zalicza się do polskiej ODA. Jednak realizowane w ramach tych instrumentów projekty stanowią ważny element polskiej współpracy rozwojowej.

W 2019 roku polskie instytucje publiczne przygotowały 7 ofert twinningowych, z których wygrały 4 projekty o łącznym budżecie 4 800 000 euro. Zrealizowano projekty dla:

- Palestyny – Najwyższa Izba Kontroli (audyt środków publicznych);
- Kosowa – Najwyższa Izba Kontroli (audyt środków publicznych);
- Białorusi – Straż Graniczna jako młodszy partner w konsorcjum z instytucjami z Łotwy, Litwy i Estonii (ochrona granic);

- Albanii – Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Urząd Zamówień Publicznych (transport drogowy).

W 2019 roku polskie instytucje brały aktywnie udział w realizacji projektów TAIEX, przyjmując ekspertów z państw-beneficjentów w ramach 10 wizyt studyjnych. Zrealizowano także około 110 misji eksperckich, głównie z obszarów związanych z budową infrastruktury i transportem. W tej formie najczęściej udzielano pomocy w zakresie reformy sektora publicznego dla społeczności tzw. Tureckiej Republiki Cypru Północnego.

fot. Saranda Husaj Baraliu

Projekt twinningowy realizowany przez Najwyższą Izbę Kontroli w Kosowie: „Further strengthening of Kosovo National Audit Office impact” (budżet IPA: 700 000 euro).

Celem projektu jest opracowanie sposobów prowadzenia efektywnej komunikacji ze społeczeństwem przez Narodowy Urząd Kontroli Republiki Kosowa (KNAO). Poprzez stworzenie odpowiednich nowoczesnych reguł postępowania oraz system szkoleń, projekt przyczyni się do podniesienia poziomu wyszkolenia pracowników KNAO. Obecny projekt ma potrwać do lutego 2021 roku i jest on kontynuacją twinningu realizowanego przez NIK w Kosowie w latach 2017/2018.

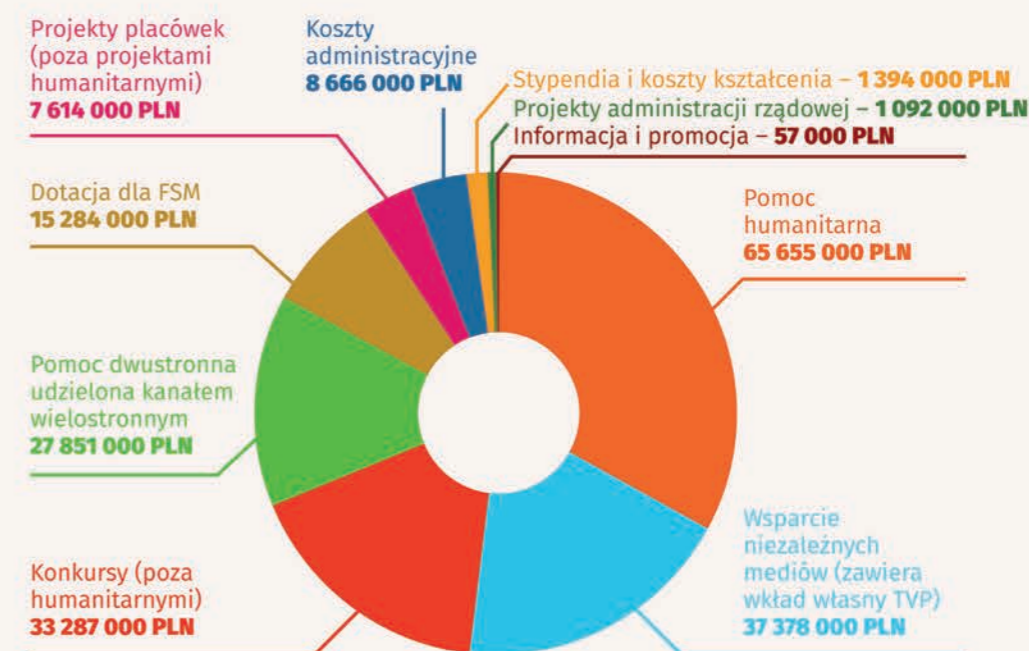
Dwustronna współpraca rozwojowa to pomoc rozwojowa i humanitarna świadczona bezpośrednio na rzecz danego państwa partnerskiego. Najczęstszą formą tej współpracy są projekty i zadania realizowane przez polskie organizacje pozarządowe, organy administracji rządowej, jednostki samorządu terytorialnego, polskie placówki dyplomatyczne i organizacje międzynarodowe.

W 2019 roku polska pomoc dwustronna była skierowana do 12 krajów priorytetowych, wyszczególnionych w Wieloletnim Programie Współpracy Rozwojowej na lata 2016–2020, a także do innych państw-biorców ODA, znajdujących się na liście Komitetu Pomocy Rozwojowej (DAC) OECD.

Najważniejszymi narzędziami dwustronnej współpracy rozwojowej finansowanymi lub współfinansowanymi z rezerwy celowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych w 2019 roku były:

- konkursy Ministra Spraw Zagranicznych,
- projekty wdrażane przez polskie placówki zagraniczne,
- działania realizowane przez Fundację Solidarności Międzynarodowej,
- programy stypendialne,
- projekty realizowane przez organy administracji rządowej,
- Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego,
- pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym.

Pomoc dwustronna realizowana przez MSZ w 2019 roku (w mln PLN)

Narzędzia współpracy rozwojowej finansowane lub współfinansowane z rezerwy celowej MSZ na współpracę rozwojową.

Konkursy dotacyjne MSZ

Ministerstwo Spraw Zagranicznych ogłasza, coroczne, otwarte konkursy na projekty pomocowe adresowane do społeczeństw państw objętych polską współpracą rozwojową, w tym przede wszystkim do państw priorytetowych.

Zasady postępowania dotacyjnego zdefiniowane są w regulaminie danego konkursu, w którym określone są państwa-biorcy pomocy, cele i priorytety podejmowanych działań, kryteria, jakie muszą spełniać nadsyłane oferty projektowe, a także zasady ich oceniania. Oferty w konkursie mogą składać organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, publiczne i niepubliczne szkoły wyższe, instytuty badawcze, Polska Akademia Nauk i jej jednostki organizacyjne. Wymagane jest posiadanie przez oferenta partnera lokalnego, z którym realizowany będzie projekt w państwie partnerskim.

W 2019 roku MSZ przeprowadził następujące konkursy dotacyjne:

- „Polska pomoc rozwojowa 2019” – spośród 147 ofert nadesłanych na konkurs wybrano do realizacji w latach 2019-2020 – 34 oferty. Ogółem na działania projektowe w 2019 roku wydatkowano łącznie 30,819 mln PLN, w tym także na realizację II i III modułów projektów wyłonionych w postępowaniach konkursowych w latach 2017-2018.
- „Zapewnienie wkładów własnych dla polskich organizacji pozarządowych 2019” – spośród trzech ofert nadesłanych na konkurs wybrano dwie oferty na kwotę 541 tys. PLN.
- „Pomoc humanitarna na Bliskim Wschodzie 2019” – spośród 22 złożonych ofert 6 skierowano do realizacji w modułach w roku 2019 i 2020. W 2019 roku wydatkowane zostało ogółem 11,555 mln PLN, w tym na projekty modułowe wyłonione w 2018 roku. W 2019 roku pomoc trafiła do uchodźców oraz do społeczności lokalnych na terenie Libanu, Jordanii i Irackiego Kurdystanu.
- „Wolontariat Polska pomoc 2019” – z nadesłanych 12 ofert wybrano 8. Wartość zrealizowanych projektów to 654 tys. PLN.

Projekty wolontariackie w 2019 roku

Dzięki programowi „Wolontariat Polska pomoc” polscy obywatele mają możliwość zaangażowania się w udzielanie pomocy mieszkańcom państw rozwijających na miejscu w państwach partnerskich *Polskiej pomocy*. Po zakończeniu misji ich zadaniem jest także upowszechnianie w Polsce wiedzy o problemach, z jakimi zmagają się kraje rozwijające się, w których mieli okazję pracować. W państwach rozwijających się wolontariusze nie tylko pracują na rzecz danej społeczności, zdobywają także nowe doświadczenia. Środki na projekty wolontariackie pozwalają pokryć m.in. koszty podróży, szczepień, utrzymania na miejscu, a także zakup niezbędnych materiałów i narzędzi. Wolontariusze

korzystają również ze szkoleń przygotowujących do pracy na rzecz miejscowych społeczności.

W 2019 roku, w ramach ośmiu wyłonionych w konkursie „Wolontariat Polska Pomoc” projektów, do państw rozwijających się wyjechało łącznie 15 polskich wolontariuszy. Projekty zrealizowano w sześciu państwach Afryki Subsaharyjskiej: Etiopii, Kenii, Rwandzie, Tanzanii, Ugandzie i Zambii. Większość projektów dotyczyło ochrony zdrowia, w tym zarówno ogólnego wsparcia działalności ośrodków zdrowia, jak i pomocy specjalistycznej w zakresach: stomatologia, pediatria, położnictwo i ratownictwo medyczne. Dwie inicjatywy dotyczyły wsparcia edukacji, ze szczególnym uwzględnieniem promocji czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży.

Projekt: Rwanda – Pomoc medyczna dla ośrodka zdrowia Rushaki w Rwandzie – kontynuacja

Podmiot wdrażający: Fundacja Pomocy Humanitarnej „Redemptoris Missio”

Wysokość dofinansowania: 67 123 PLN

Miejsce realizacji: Rushaki, Rwanda

Do pracy w ośrodku zdrowia znajdującym się na terenie misji katolickiej w Rushaki wyjechały dwie wolontariuszki z Polski (lekarki stażystki), które przez

trzy miesiące świadczyły opiekę medyczną na rzecz lokalnej społeczności. W tym okresie przyjęły prawie 2000 pacjentów, asystowały przy 119 porodach, wykonały 265 konsultacji ciąży i poporodowych, wykonały 140 szczepień i prawie 500 testów medycznych. Wolontariuszki prowadziły także szkolenia miejscowej młodzieży z zakresu pierwszej pomocy i higieny oraz pracowały w klinikach wyjazdowych w wioskach na obrzeżach misji. Wolontariuszki przeszkoliły także miejscowy personel przychodni w Rushaki z wdrażania nowoczesnych procedur medycznych.

Fot. Redemptoris Missio

Projekt: Tanzania – Wolontariusze na sygnale – stacjonarna i wyjazdowa pierwsza pomoc medyczna dla mieszkańców gminy Kukirango w Tanzanii

Podmiot wdrażający: Fundacja Kiabakari

Wysokość dofinansowania: 146 500 PLN

Miejsce realizacji: Kukirango, Tanzania

W tym projekcie wolontariuszki – lekarka i ratowniczka medyczna – przez trzy miesiące pracowały w przychodni w wiosce Kiabakari, pomagając najbardziej potrzebującym pacjentom, wykonując konsultacje medyczne i badania przesiewowe. Wolontariuszki prowadziły też szkolenia z pierwszej pomocy dla uczniów i nauczycieli z ośmiu szkół podstawowych gminy oraz przeszkoliły kadrę medyczną ośrodka zdrowia w Kiabakari z obsługi i wykorzystania

w diagnostyce sprzętu medycznego zakupionego w ramach projektu. Wolontariuszki pomagały ponadto w przygotowaniu i organizacji pracy mobilnej kliniki medycznej, która w wybrane dni tygodnia objeżdżała wioski oddalone od centrum gminy. Na zakończenie projektu wolontariuszki zorganizowały Festyn Pierwszej Pomocy, na którym przeszkolone wcześniej dzieci i pracownicy ośrodka mogli przetestować swoje umiejętności z zakresu resuscytacji, reanimacji i pomocy przedmedycznej. Wolontariuszki podczas pobytu w Tanzanii prowadziły blog (<https://kiabakari.org/blog-wolontariusze-na-sygnale/>).

Fot. Fundacja Kiabakari

Projekt: Pomoc medyczna w Kithatu
– kontynuacja

Podmiot wdrażający: Fundacja Pomocy Humanitarnej „Redemptoris Missio”

Wysokość dofinansowania: 98 711 PLN

Miejsce realizacji: Kithatu, Kenia

Prowadzona przez Zgromadzenie Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny misja w położonej około 200 km od Nairobi wsi Kithatu, od 1990 roku wychodzi naprzeciw potrzebom ubogiej ludności górzystych obszarów hrabstwa Meru. Na terenie placówki działają m.in.: przedszkole, szkoła podstawowa, szkoła szycia i ośrodek zdrowia przyjmujący 6 tys. osób rocznie. Poradnia prowadzi również szczepienia i przyjmuje kobiety w ciąży. W 2015 roku otwarta została sala porodowa, a dwa lata później druga przychodnia w Mwichiune. W 2019 roku wolontariuszki – studentka ostatniego roku medycyny i dwie lekarki stażystki – przez trzy miesiące pomagały w ośrodku wspierając swoją wiedzę i umiejętnościami pracującą tam kadrę medyczną. Przyjmowały pacjentów z infekcjami, chorobami pasożytniczymi i po

urazach, wykonywały drobne zabiegi chirurgiczne. Zajmowały się kobietami w ciąży, asystowały przy porodach i wykonywały zabiegi okołoporodowe. Przeszkoliły pięciu pracowników z zasad resuscytacji noworodka oraz trzy osoby z zasad obsługi kardiomonitора zakupionego dla ośrodka w ramach projektu oraz obsługi aparatu USG. Prowadziły badania przesiewowe i szczepiły dzieci. Wolontariuszki przeprowadziły również zajęcia dla dziewczynek na temat miesiączki i higieny.

Fot. Agnieszka Fischer

Projekty rozwojowe polskich placówek dyplomatycznych

Projekty rozwojowe wdrażane przez polskie placówki dyplomatyczne realizowane są zarówno w państwach priorytetowych *Polskiej pomocy*, jak i w innych krajach rozwijających się: Afganistanie, Albanii, Angoli, Armenii, Bośni i Hercegowinie, Burundi, Czarnogórze, Egipcie, Ghanie, Indiach, Indonezji, Jordani, Kambodży, Kirgistanie, Macedonii Północnej, Madagaskarze, Nepalu, Nigerii, Pakistanie, Papui Nowej Gwinei, Republice Kosowa, Republice Południowej Afryki, Republice Zielonego Przylądka, Rwandzie, Serbii, Syrii, Tadżykistanie, Timorze Wschodnim, Tunezji,

Uzbekistanie, Wietnamie, Zambii, Zimbabwie. Projekty placówek przygotowawane są wspólnie z miejscowymi partnerami: organizacjami pozarządowymi, ośrodkami wyznaniowymi, instytucjami użyteczności publicznej, administracją centralną lub samorządową.

W 2019 roku polskie placówki dyplomatyczne zrealizowały 104 projekty na łączną kwotę ponad 8,434 mln PLN. 74 projekty zrealizowano w Afryce, na Bliskim Wschodzie, w Azji i na Bałkanach Zachodnich, a 30 w państwach Partnerstwa Wschodniego.

Projekt: Polska pomoc w integracji społecznej osób z grup zagrożonych wykluczeniem

Podmiot wdrażający: Ambasada RP w Taszkencie

Wysokość dofinansowania: 45 130 PLN

Miejsce realizacji: Uzbekistan

Projekt został zrealizowany we współpracy z lokalnym partnerem – niepaństwową, niekomercyjną instytucją „Miłosierdzie” – Centrum społecznej rehabilitacji kobiet znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Wyremontowano pomieszczenia ambulatorium i wyposażono w podstawowy sprzęt medyczny: aparat USG, autoklaw, koncentrator tlenu oraz aparat elektrochirurgiczny. Dzięki otrzymanemu wsparciu ośrodek będzie udzielał pomocy medycznej nie tylko kobietom i dzieciom, będących podopiecznymi ośrodka, ale także mieszkańcom regionu.

Projekt został doceniony przez Komitet Kobiet Republiki Uzbekistanu. Jest to najważniejsza instytucja państwowa zajmująca się problemami społecznymi oraz ochroną praw kobiet, której przewodniczy wicepremier Uzbekistanu Elmira Basithanowa. Został on uznany za wzorcowy projekt rozwojowy

Fot. Ambasada RP w Taszkencie

i będzie promowany we wszystkich państwowych ośrodkach o podobnej działalności.

Projekt: Poprawa warunków nauczania matematyki w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Kibeho oraz lepszy start dla absolwentów

Podmiot wdrażający: Ambasada RP w Dar es Salaam

Wysokość dofinansowania: 20 733 PLN

Miejsce realizacji: Kibeho, Rwanda

Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych w Kibeho został zbudowany i rozpoczął działalność w 2008 roku dzięki wsparciu MSZ. Pomysłodawczynią ośrodka była siostra Rafaela Nałęcz ze Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Służebnic Krzyża. W 2009 roku powstała szkoła, będąca pierwszą szkołą dla osób niewidomych w Rwandzie. Patronat nad projektem objęła małżonka ówczesnego prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego – Maria Kaczyńska. Do ośrodka trafiają dzieci z najuboższych rodzin. W szkole realizowany jest standardowy program nauczania obowiązujący w innych szkołach rwandyjskich, dostosowany jednak do potrzeb uczniów z dysfunkcjami wzroku. Dzieci uczą się alfabetu Braille'a i poznają świat za pomocą dotyku. Nauczyciele i wychowawcy przechodzą

Fot. Anna Ostrowska

specjalne kursy. Szkoła realizuje program nauczania w oparciu o metody dotykowe. W internatach dzieci uczą się czynności życia codziennego, by mogły samodzielnie funkcjonować w społeczeństwie. Zdolniejsi uczniowie mogą kontynuować naukę w integracyjnej formule w szkołach średnich, a następnie na studiach wyższych. Ośrodek w Kibeho stał się wzorem dla rwandyjskiej polityki oświatowej wobec osób z niepełnosprawnościami.

MSZ kontynuuje wsparcie dla ośrodka, m.in. poprzez niewielkie projekty realizowane przez Ambasadę RP w Dar es Salaam. W 2019 roku, dzięki projektowi placówki, sfinansowano zakup pomocy dydaktycznych do nauczania matematyki tj. kubarytmów dla podopiecznych ośrodka oraz zakupiono białe laski dla absolwentów.

Projekt: Poprawa usług zdrowotnych w północno-wschodniej części wyspy Lombok (Indonezja) po trzęsieniu ziemi

Podmiot wdrażający: Ambasada RP w Dżakarcie

Wysokość dofinansowania: 78 075 PLN

Miejsce realizacji: Lombok, Indonezja

Region w północno-wschodniej części wyspy Lombok w sierpniu 2018 roku został dotknięty serią silnych trzęsień ziemi. Minister spraw zagranicznych Jacek Czaputowicz w listopadzie 2018 roku podczas wizyty w Indonezji

złożył deklarację udzielenia pomocy temu regionowi.

Ambasada RP w Dżakarcie zrealizowała projekt odnowienia 7 ośrodków zdrowia i dostawy do nich sprzętu medycznego, m.in. łóżek szpitalnych, aparatów USG, wózków medycznych, wag lekarskich i innych drobnych narzędzi. Do współpracy w tym projekcie zaproszone zostały: polska firma Rafako i indonezyjska Rekind, które w pobliżu realizują wspólny projekt inwestycyjny.

Dzięki projektowi 24 tys. mieszkańców regionu odzyskało dostęp do opieki zdrowotnej.

Fot. Ambasada RP w Dżakarcie

Projekt: Projekt rozwoju edukacji i integracji społecznej skierowany do dzieci dotkniętych skutkami wojny, Homs, Syria

Podmiot wdrażający: Ambasada RP w Damaszku, czasowo z siedzibą w Bejrucie

Wysokość dofinansowania: 115 185 PLN

Miejsce realizacji: Homs, Syria

Projekt został zrealizowany we współpracy z instytucją kościelną Towarzystwem Jezusowym w Syryjskiej Republice Arabskiej. W okresie od lipca do listopada 2019 udzielono pomocy uchodźcom oraz ludności lokalnej w miejscowości Homs. Środki Polskiej pomocy zostały przeznaczone na wyposażenie pomieszczeń edukacyjnych, dokonano zakupu

10 komputerów, kserokopiarek, tablic, stołów, wiatraków i książek. Dodatkowo prowadzono program posiłków edukacyjno-integracyjnych. W okresie pięciu miesięcy wydano ponad 23 tysiące posiłków, z których skorzystały głównie dzieci i młodzież uczestniczący w zajęciach edukacyjnych.

Realizacja projektu ze względu na sytuację wojenną w Syrii i wynikające z tego konsekwencje międzynarodowe była znacznie utrudniona. W wyniku nałożenia międzynarodowych sankcji na syryjski sektor finansowy istniały ograniczenia w zakresie transferu środków. Prowadzenie działań pomocowych w Syrii ze względu na ogólną sytuację bezpieczeństwa jest dużym wyzwaniem.

Fot. Andrzej Gryz

Projekt: Poprawa standardów sanitarnych w trzech szkołach podstawowych w Kambodży

Podmiot wdrażający: Ambasada RP w Bangkoku

Wysokość dofinansowania: 41 181 PLN

Miejsce realizacji: Svay Pleurng, Dorn Pern, Se Ku Veng Mu, prowincja Kampong Thom, Kambodża

Zrealizowany przez Ambasadę RP w Bangkoku we współpracy z miejscową organizacją Clear Cambodia projekt polegał na instalacji stanowisk i montażu ekologicznych filtrów do wody. Dzięki jego realizacji grupa ponad 600 uczniów z trzech szkół podstawowych (Svay Pleurng Primary School, Dorn Pern Primary School oraz Se Ku Veng Mu School) wraz z nauczycielami uzyskała dostęp do bieżącej, przefiltrowanej wody. Nauczyciele oraz uczniowie zostali również przeszkoleni z zasad higieny osobistej.

Fot. Ambasada RP w Bangkoku

Projekt: Rozbudowa kompleksu edukacyjnego (szkoła podstawowa, centrum szkolenia rodziców, tereny sportowo-rekreacyjne) we wsi Ankitsiky na Madagaskarze

Podmiot wdrażający: Ambasada RP w Nairobi

Wysokość dofinansowania: 68 770 PLN

Miejsce realizacji: Ankitsiky, Madagaskar

Szkoła w Ankitsiky została zbudowana ze środków *Polskiej pomocy* w 2018 roku. Wybudowano wtedy budynek dla trzech klas, a w 2019 roku dobudowano część z kolejnymi dwoma klasami. Nowy budynek powstał w miejsce starego – zbudowanego z gliny i trzciny – i został wyposażony w ławki szkolne, szafy, biurka i tablice. W budowę zaangażowani byli rodzice, którzy dzięki wykonywaniu prostych prac budowlanych mogli otrzymać wynagrodzenie, co w regionie dużego bezrobocia było także formą aktywizacji społecznej. Lokalnym partnerem projektu było stowarzyszenie rodziców uczniów uczęszczających do szkoły we wsi Ankitsiky. W realizację projektu zaangażowany był także Honorowy Konsul Generalny RP na Madagaskarze.

Fot. Ambasada RP w Nairobi

Działania realizowane przez Fundację Solidarności Międzynarodowej

Fundacja Solidarności Międzynarodowej (FSM) prowadzi działania w zakresie współpracy rozwojowej na rzecz państw Partnerstwa Wschodniego. Kładzie nacisk na wspieranie przemian demokratycznych, rozwój społeczeństwa obywatelskiego, zasady dobrego rządzenia, rozwój lokalnej demokracji, przekazywanie doświadczeń transformacji gospodarczej i ustrojowej, wolne media, organizacje broniące praw człowieka. MSZ na podstawie Ustawy o współpracy rozwojowej (art. 10 ust. 3) oraz Planu Współpracy Rozwojowej na rok 2019 przekazało na rzecz FSM dofinansowanie w wysokości 15,23 mln PLN.

Zgodnie z Planem współpracy rozwojowej oraz umową dotacyjną z Ministerstwem Spraw Zagranicznych w 2019 r. FSM realizowała zadania z zakresu współpracy

rozwijowej na rzecz wybranych państw Partnerstwa Wschodniego. Oddzielnymi działaniami Fundacji była organizacja misji wyborczych w ramach misji OBWE/ODIHR podczas wyborów prezydenckich w Kazachstanie i na Ukrainie, wyborów parlamentarnych w Mołdawii, Uzbekistanie, na Białorusi i Ukrainie oraz organizacja szkoleń dla obserwatorów, w których wzięło udział łącznie 153 obserwatorów krótkoterminowych i 10 obserwatorów długoterminowych.

MOŁDAWIA

W 2019 roku Przedstawicielstwo Fundacji Solidarności Międzynarodowej w Mołdawii realizowało działania w zakresie wsparcia rozwoju lokalnego oraz demokracji lokalnej. Jednym z prowadzonych działań od 2017 roku jest systemowe wdrażanie podejścia LEADER. LEADER jest narzędziem europejskiej polityki rozwoju obszarów wiejskich

Fot. FSM

i polega na tworzeniu zinstytucjonalizowanych, międzysektorowych partnerstw terytorialnych tzw. Lokalnych Grup Działania (LGD), które inicjują i zarządzają procesami rozwojowymi na poziomie lokalnym. Przedstawicielstwo FSM jest liderem tego procesu. Obecnie w całej Mołdawii istnieją 32 LGD-y, które swoim zasięgiem obejmują 30 procent mieszkańców obszarów wiejskich i około tysiąca instytucji i organizacji, małych przedsiębiorców oraz liderów lokalnych. W 2019 roku we współpracy z polskim Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju kontynuowano realizację pilotażowego programu na rzecz rozwoju miast. W ramach programu wdrażane jest podejście rewitalizacji miast, dzięki któremu wprowadzane są systemowe rozwiązania zarządzania rozwojem miasta z pełnym zaangażowaniem mieszkańców. W 2019 roku przedstawicielstwo FSM w Mołdawii kontynuowało także działania na rzecz wzmacniania zaufania pomiędzy społecznościami lokalnymi z obu brzegów Dniestru.

GRUZJA

Na przełomie kwietnia i maja 2019 roku Fundacja Solidarności Międzynarodowej zarejestrowała swoje Przedstawicielstwo i rozpoczęła proces jego instytucjonalizacji w Gruzji. Zrealizowano dwa projekty. Najważniejszym działaniem była kontynuacja rozpoczętego w 2018 roku projektu polegającego na wspieraniu

gruzińskich samorządów we wprowadzaniu budżetu partycypacyjnego. Wsparto proces profesjonalizacji kadr zajmujących się partycypacją w czterech municipalitetach: Zugdidi, Mestii, Signagi i częściowo Ckaltubo. W ramach drugiego projektu „Ochotnicze Straże Pożarne jako doraźna forma reagowania kryzysowego”, podjęto działania mające na celu przeszkolenie grupy 22 wolontariuszy z Bordzomi w zakresie doraźnych form udzielania szybkiej i adekwatnej pomocy w sytuacjach pożarowych.

UKRAINA

We wrześniu 2019 roku zakończyła się rejestracja Przedstawicielstwa FSM na Ukrainie. W 2019 roku Fundacja zrealizowała projekty w zakresie: polityki społecznej, zarządzania oświatą oraz zakończyła realizację projektu „Obiektywny obraz procesów związanych z umową stowarzyszeniową między Ukrainą a Unią Europejską

Fot. FSM

w ukraińskich mediach”. Rozpoczęto realizację projektu „Media regionalne jako aktywizator procesów integracji europejskiej na Ukrainie”. Przedstawicielstwo FSM wsparło także koncepcyjnie proces reformowania usług społecznych na poziomie administracji centralnej, a także na poziomie samorządów lokalnych, połączonych terytorialnych hromad (OTH) w obwodzie czernihowskim. Projekt był konsultowany z ekspertami z Polski na płaszczyznach szkoleniowej i praktycznej. W 2019 roku Fundacja kontynuowała również działania projektowe w zakresie wsparcia procesu decentralizacji oświaty na Ukrainie na poziomie zmian legislacyjnych oraz przygotowania kadr zarządzających oświatą w OTH. W 2019 roku do 14 obwodów biorących

udział w projekcie dołączyły kolejne: chersoński i winnicki. Zorganizowano dwie wizyty studyjne do Polski oraz wsparło organizację czterech międzynarodowych konferencji oświatowych na Ukrainie. Dodatkowo polski zespół projektowy przy wsparciu kierownictwa FSM opracował szczegółowy projekt realizacji polskiego pakietu działań w ramach programu „EU4Skills: Better Skills for Modern Ukraine”. Program ten ma na celu reformę systemu szkolnictwa zawodowego na Ukrainie i realizowany jest głównie ze środków Unii Europejskiej, przy planowanym wsparciu finansowym ze strony Polski i Finlandii. Zarządzany jest przez niemiecką agencję rozwojową GIZ w partnerstwie z FSM oraz agencjami rozwojowymi Finlandii i Estonii.

Fot. FSM

Projekty realizowane przez organy polskiej administracji rządowej

Projekty realizowane przez organy polskiej administracji rządowej służą wsparciu reform i działań o charakterze systemowym w krajach partnerskich *Polskiej pomocy*. Przedsięwzięcia te realizowane są najczęściej wspólnie

z odpowiednikami polskich resortów, co umożliwia wprowadzanie zmian o zasięgu ogólnokrajowym oraz z miejscowymi władzami lokalnymi.

W 2019 roku organy polskiej administracji rządowej i samorządowej zrealizowały 13 projektów współfinansowanych z rezerwy celowej MSZ, z tego 9 na Ukrainie, jeden w Mołdawii oraz 3 w Gruzji, na łączną kwotę około 5,8 mln PLN.

Projekt: „Przyjazna szkoła – One są wśród nas”

Podmiot wdrażający: Ministerstwo Edukacji Narodowej/Ośrodek Rozwoju Edukacji

Wysokość dofinansowania: 281 985 PLN

Miejsce realizacji: Gruzja

Celem projektu realizowanego we współpracy z Ministerstwem Edukacji, Nauki, Kultury i Sportu Gruzji, było wspieranie systemowych zmian służących integracji społecznej dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami. Elementem projektu było także budowanie świadomości społecznej na temat tej grupy uczniów.

Projektem objętych zostało 28 liderów, członków mobilnych zespołów wspierających szkoły w Gruzji. W ramach projektu zorganizowano szkolenia oraz wizytę studyjną w Polsce. Szkoleni w ramach projektu liderzy mieli możliwość zapoznania się polskim systemem edukacji oraz polską ofertą działań wspierających uczniów ze specjalnymi potrzebami. Liderzy poznali sposoby rozpoznawania potrzeb uczniów z zaburzeniami i chorobami psychicznymi oraz z zaburzeniami rozwoju. Nauczyli

się planować wsparcie dla takich uczniów w placówce o charakterze włączającym. Uczestniczyli także w warsztatach, które miały ich przygotować do roli trenerów. Elementem projektu było przygotowanie założeń do szkoleń i kampanii społecznych na rzecz włączenia uczniów ze specjalnymi potrzebami do systemu edukacji powszechnej w Gruzji. W 2020 roku uczestnicy dotychczasowych szkoleń sami zrealizują szkolenia dla gruzińskich nauczycieli i przeprowadzą kampanie społeczne w poszczególnych regionach Gruzji.

Fot. ORE/Artur Matejkowski

Projekt: Poprawa dostępu do usług społecznych w zakresie zdrowia psychicznego

Podmiot wdrażający: Ministerstwo Obrony Narodowej

Wysokość dofinansowania: 380 453 PLN

Miejsce realizacji: Berdyczów, Winnica i Równe (Ukraina), Warszawa i Łądek Zdrój (Polska)

Trwający od 2014 roku konflikt zbrojny we wschodniej Ukrainie powoduje, że tysiące ludzi zmagają się z problemami psychicznymi i potrzebują systemowego, długiego wsparcia psychologicznego. W odpowiedzi na te problemy polskie Ministerstwo Obrony Narodowej w 2019 roku rozpoczęło realizację dwuletniego projektu, którego celem jest wypracowanie systemowego wsparcia psychologicznego dla osób poszkodowanych w wyniku konfliktu. Projekt obejmuje działania w zakresie podnoszenia kwalifikacji i kompetencji ukraińskiego personelu specjalistycznego (psychologowie, psychoterapeuci, lekarze psychiatry), w tym w zakresie zarządzania ochroną zdrowia psychicznego zgodnie z uznawanymi przez WHO metodami i procedurami leczniczymi. Celem projektu jest wprowadzenie trwałej zmiany w zakresie organizacji i funkcjonowania ośrodków leczniczych oraz w zakresie poprawy diagnostyki, leczenia i wsparcia psychologicznego obywateli Ukrainy dotkniętych zaburzeniami związanym z traumą wojenną. Dzięki zrealizowanym w 2019 roku działaniom nawiązano

bardzo dobrą współpracę z ukraińskimi partnerami. Przeprowadzono m.in. pierwsze szkolenia stażowe dla grupy 12 specjalistów oraz stworzono grupę liderów w projekcie. W 2020 roku kontynuowane będą szkolenia i staże.

Fot. Magdalena Polak-Żołądkiewicz

Szkolenia administracji publicznej

Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego (AAPPW)

Szkolenia administracji publicznej „Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego” (AAPPW) to program MSZ oraz Krajowej Szkoły Administracji Publicznej realizowany od 2011 roku dla urzędników administracji publicznej z państw Partnerstwa Wschodniego (PW): Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy. Zadaniem Akademii jest udział w tworzeniu profesjonalnej służby cywilnej, która będzie stanowić

ekspertskie zaplecze podczas wdrażania reform służących budowaniu demokratycznego państwa prawa oraz nowoczesnej gospodarki opartej na wiedzy w państwach PW.

W 2019 roku zorganizowano szkolenia na temat służby cywilnej dla wszystkich państw PW z zakresu wdrażania układu o stowarzyszeniu z UE (AA) oraz dotyczące kompleksowej umowy o wolnym handlu (DCFTA) – dla Gruzji, Mołdawii i Ukrainy, szkolenia z zakresu wsparcia małych i średnich przedsiębiorstw – dla Białorusi oraz dotyczące planowania strategicznego i integracji europejskiej – dla Ukrainy. Łącznie w szkoleniach w 2019 roku udział wzięło 50 urzędników z 6 krajów PW.

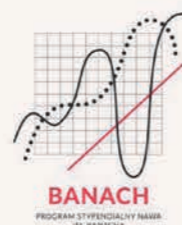
Fot. Magdalena Polak-Żołądkiewicz

Programy stypendialne

Polityka stypendialna pełni ważną rolę w systemie polskiej współpracy na rzecz krajów rozwijających się. Zwolnienia z odpłatności za naukę na polskich uczelniach oraz pomoc stypendialna umożliwiają zagranicznym studentom zdobycie wykształcenia i umiejętności, często niedostępnych w ich ojczystych krajach. Tym samym polityka stypendialna przyczynia się do budowania potencjału społeczno-gospodarczego krajów partnerskich. W trakcie pobytu w Polsce zagraniczni studenci poznają polską kulturę, język i zwyczaje, a także nawiązują kontakty pomocne w rozwoju kariery zawodowej. Już jako absolwenci aktywnie uczestniczą w budowaniu relacji akademickich, społecznych i gospodarczych Polski z krajami partnerskimi.

Obywatele krajów rozwijających się i będących w transformacji stanowią największą grupę cudzoziemców na polskich uczelniach wyższych. Tradycyjnie Polska jest najbardziej popularnym kierunkiem dla studentów z Ukrainy i Białorusi, ale równocześnie obserwowane jest coraz większe zainteresowanie ofertą stypendialną ze strony obywateli państw Azji i Afryki. Zachętą do podjęcia kształcenia w Polsce pozostaje wysoka jakość edukacji, wzrost gospodarczy i członkostwo w UE. Ważnym argumentem jest dostępność oferty stypendialnej, która rozwijana jest m.in. w ramach dwóch programów stypendialnych Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA) realizowanych przy współpracy MSZ i MNISW.

Program stypendialny im. Stefana Banacha

Program stypendialny im. Stefana Banacha został utworzony w 2013 roku. Celem programu jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego krajów rozwijających się poprzez podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych ich obywateli. Program umożliwia podjęcie studiów magisterskich w obszarze nauk ścisłych, przyrodniczych, technicznych, rolniczych, leśnych i weterynaryjnych. Istnieje również możliwość uzyskania stypendium na podjęcie studiów licencjackich.

W 2019 roku program kierowany był w pierwszej kolejności do krajów Partnerstwa Wschodniego oraz krajów Azji Centralnej. W związku z polskim przewodnictwem w Procesie Berlińskim od roku akademickiego 2019/2020 umożliwiono ubieganie się o stypendia również obywatelom państw Bałkanów Zachodnich. Nabór stypendystów prowadzony jest przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej. Nowością w 2019 roku była możliwość udziału w rocznym kursie przygotowawczym do podjęcia studiów w Polsce.

Najczęściej wybieranymi przez nowych stypendystów program w 2019 roku uczelniami były: Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Politechnika Warszawska i Politechnika Wrocławska. Najczęściej wybierane kierunki studiów to: architektura, informatyka, biochemia

i elektronika. Wysoka średnia ocen uzyskiwanych przez stypendystów Programu im. S. Banacha, zwłaszcza wśród doktorantów, wskazuje, że są to osoby gotowe wykorzystać szansę jaką daje im możliwość nauki w Polsce. W roku 2019 w programie uczestniczyło łącznie 267 stypendystów.

Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza

Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza został utworzony w 2015 roku. Celem programu jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego krajów rozwijających się poprzez podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych ich obywateli. Program umożliwia podjęcie studiów magisterskich w obszarze nauk ścisłych, przyrodniczych, technicznych, rolniczych, leśnych i weterynaryjnych.

W 2019 roku oferta programu skierowana była w pierwszej kolejności do kilkunastu krajów priorytetowych Afryki, Azji oraz Ameryki Łacińskiej. W otwartym naborze kandydatów prowadzonym

Fot. Tymon Małowski / MSZ

online przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej wpłynęło blisko 500 zgłoszeń. Najwięcej z Nigerii, Indonezji i Etiopii. W uroczystej inauguracji roku akademickiego z udziałem stypendystów Programu im. I. Łukasiewicza uczestniczyli przedstawiciele trzech instytucji współpracujących przy realizacji programu: MSZ, MNISW i NAWA.

Stypendyści programu pobyt w Polsce rozpoczęli od rocznego kursu przygotowawczego do podjęcia studiów w jednej z czterech placówek dydaktycznych, tj.: Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców Uniwersytetu Łódzkiego, Międzynarodowym Centrum Kształcenia Politechniki Krakowskiej, Szkole Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Ośrodku Języka Polskiego i Kultury Polskiej Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach. W roku 2019 w programie uczestniczyło łącznie 257 stypendystów.

Fot. MSZ

Fot. MSZ

Pomoc rozwojowa w krajach priorytetowych BIAŁORUŚ

Polska pomoc rozwojowa dla Białorusi utrzymuje się niezmiennie na wysokim poziomie. Wspólna historia, bezpośrednie sąsiedztwo i wzajemne kontakty sprzyjają współpracy i wymianie doświadczeń, również w obszarach ważnych dla funkcjonowania i rozwoju państwa, m.in. w sferze społecznej i gospodarczej. Współpraca rozwojowa przyczynia się do zwiększenia stabilności i niezależności Białorusi, a tym samym wzrostu dobrobytu i poprawy bezpieczeństwa w całym regionie.

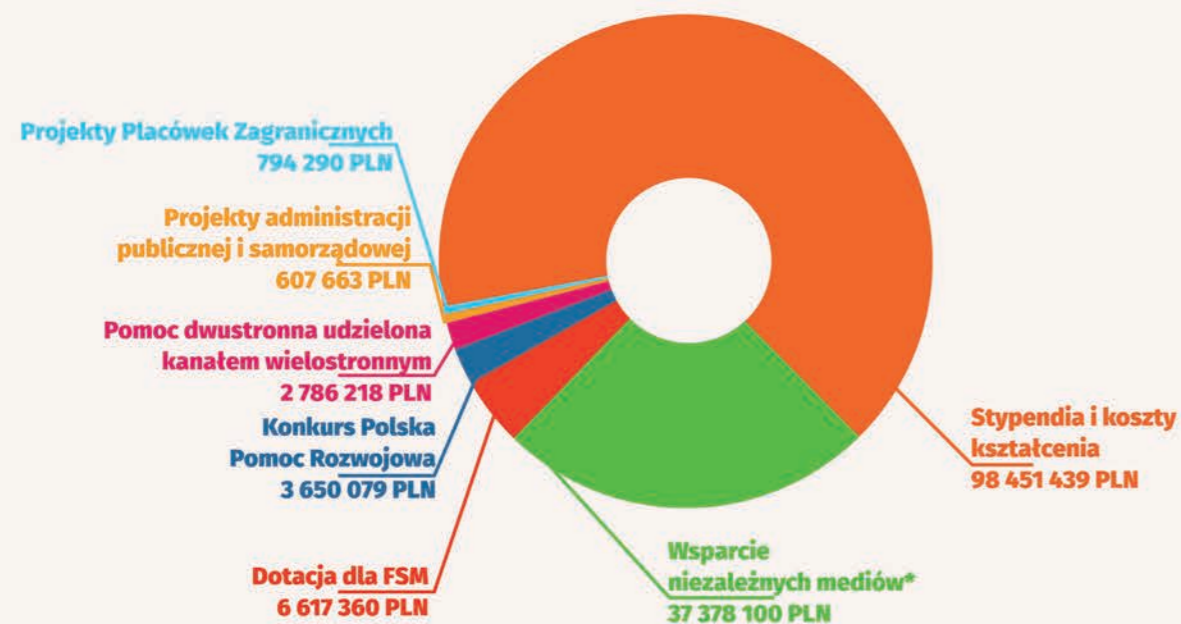
W 2019 roku działania na rzecz Białorusi koncentrowały się w obszarach tematycznych: kapitał ludzki, dobre rządzenie oraz przedsiębiorczość i sektor prywatny. Kontynuowana była współpraca m.in. z agendami Organizacji Narodów Zjednoczonych: przedstawicielstwami UNDP i UNICEF. Urzędnicy białoruskiej administracji publicznej uczestniczyli w szkoleniach realizowanych w ramach Akademii Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego. Ponadto, obywatele Białorusi kształcący się na polskich uczelniach wyższych otrzymywali pomoc stypendialną i/lub zwolnienia z kosztów nauki, m.in. w ramach współfinansowanego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Programu stypendialnego im. Stefana Banacha. Działania w zakresie demokracji i praw człowieka realizowane były za pośrednictwem Fundacji Solidarności

Międzynarodowej. Ważnym obszarem współpracy było zwiększenie dostępu do niezależnej informacji oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego. W ramach współpracy z TVP S.A. realizowane było wsparcie TV Belsat.

Celem projektów realizowanych w 2019 roku w priorytecie kapitał ludzki była pomoc dla grup zagrożonych wykluczeniem: osób z niepełnosprawnościami oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej. Dzięki realizacji projektów z tego zakresu zapewniono lepszy dostęp tych grup do usług społecznych, zwiększono integrację społeczną oraz poprawiono infrastrukturę i funkcjonowanie ośrodków opieki. Ważnym aspektem było też wsparcie aktywizacji zawodowej ww. beneficjentów. Wsparcie przedsiębiorczości i sektora prywatnego realizowane było m.in. poprzez doradztwo w tworzeniu instrumentów wsparcia i poprawę warunków dla przedsiębiorczości. Przedsiębiorcy biorący udział w realizacji projektów *Polska pomoc* w 2019 roku uzyskali dostęp do wiedzy z zakresu planowania i prowadzenia działalności gospodarczej, a także środki na rozwój własnego biznesu. Dodatkowym efektem projektów było wzmocnienie kontaktów pomiędzy białoruskimi i polskimi przedsiębiorcami. Kontynuowano działania w sektorze turystycznym. Ich rezultatem jest poprawa infrastruktury turystycznej, promocja produktów i atrakcji lokalnych, tworzenie nowych miejsc pracy, a także rozwój kontaktów transgranicznych z Polską. Wsparcie sektora turystycznego to już polska specjalizacja w działaniach na rzecz aktywizacji gospodarczej na Białorusi.

łącznie ODA na rzecz Białorusi w 2019 roku wyniosła 150 285 149 PLN

Dwustronna pomoc rozwojowa – Białoruś

* – zawiera wkład własny TVP

Projekt: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w turystyce poprzez rozbudowę infrastruktury obwodu grodzieńskiego

Podmiot wdrażający: Związek Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego

Wysokość dofinansowania: 474 233 PLN

Miejsce realizacji: Obwód Grodzieński, Białoruś

Dzięki realizacji projektu w czerwcu 2019 roku w białoruskiej Dąbrówce uroczyście otwarto szlak rowerowy August Velo na trasie Rudawa-Lesnaja-Grodno. Inauguracja nowego szlaku August Velo stanowi impuls dla rozwoju turystyki rowerowej na Białorusi m.in. poprzez poprawę infrastruktury białoruskiej części Kanału Augustowskiego oraz aktywizację gospodarczą przedsiębiorców

z sektora turystycznego. Przedsięwzięcie realizowane było w ramach dwuletniego projektu *Polskiej pomocy* wdrażanego we współpracy z Departamentem Sportu i Turystyki Grodzieńskiego Obwodowego Komitetu Wykonawczego.

W latach ubiegłych szlak został wytyczony, oznakowany oraz wyposażony w podstawową infrastrukturę towarzyszącą, m.in. w wiaty postojowe. W 2019 roku przy Kanale Augustowskim utworzono sezonową wypożyczalnię rowerów. Zakupiono 100 nowych rowerów. Dla Obwodu Grodzieńskiego rozwój turystyki rowerowej jest znaczącym czynnikiem rozwoju lokalnego z wykorzystaniem istniejącego potencjału naturalnego, kulturowego, historycznego i turystycznego. W przyszłości szlak August Velo stanie się przedłużeniem szlaku Green Velo, biegnącym od miejscowości Mikaszówka do Grodna.

Fot. M.Sidorowicz/ Ambasada RP w Mińsku

Projekt: Zasady bezpiecznego zachowania – nowe metody pracy z dziećmi i młodzieżą w Lidzie

Podmiot wdrażający: Ambasada RP w Mińsku

Wysokość dofinansowania: 125 935 PLN

Miejsce realizacji: Lida, Białoruś

W ramach projektu wdrażanego przez Ambasadę RP w Mińsku we współpracy z przedstawicielstwem Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju, na Białorusi powstała 10 kilometrowa ścieżka rowerowa i dwa place przeznaczone do zajęć sportowych dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w miejscowości Lida. Ścieżka dostępna jest dla rowerzystów o różnym poziomie sprawności fizycznej

oraz dla osób przemieszczających się na wózkach inwalidzkich. Została oznakowana i wyposażona w parkingi dla rowerów. Dodatkowo na specjalnie zaprojektowanych odcinkach można jeździć na hulajnogach, rolkach i nartach. Stworzono również wypożyczalnię sprzętu sportowego, w tym dostosowanego do potrzeb osób z ograniczeniami w poruszaniu się. Konsultantem projektu był Alaksandr Audziejewicz z Mińska, który porusza się na wózku inwalidzkim. Inwestycja ma bardzo ważny wymiar praktyczny, zostały obniżone krawężniki i zwykłe wózki inwalidzkie mogą przejechać centralnymi ulicami miasta. Jednym z punktów uroczystości inauguracyjnej projekt był wspólny przejazd ścieżką rowerową oraz prezentacja obiektów do ćwiczeń z udziałem białoruskich parasportowców.

Fot. Sergei Gapon dla UNDP Belarus

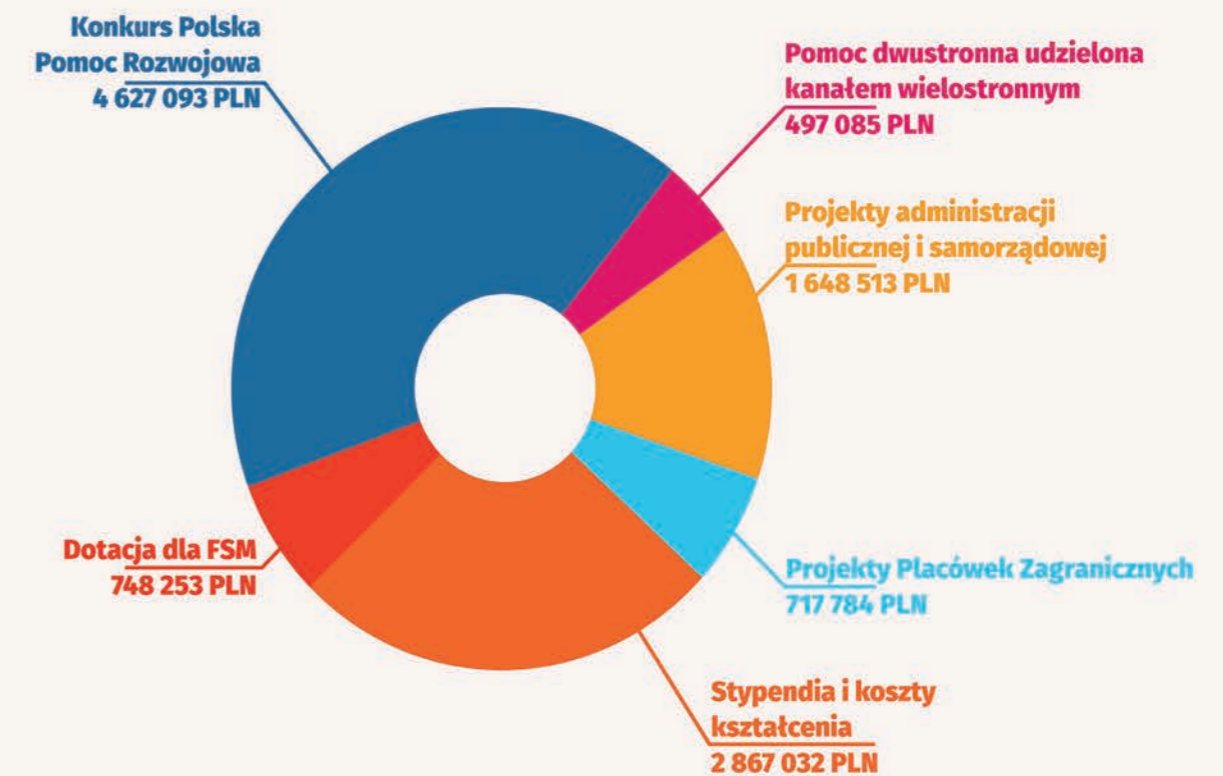
GRUZJA

Polska współpraca rozwojowa dla Gruzji od lat wspiera instrumenty polityki społecznej obejmującej osoby z niepełnosprawnościami oraz ofiary przemocy domowej. Wspierany jest rozwój krajowych i regionalnych systemów zarządzania kryzysowego, dotyczących zapobiegania i reagowania na klęski żywiołowe, katastrofy wynikające z działalności

człowieka. Wspierana jest organizacja systemu ratownictwa górskiego. Polska uczestniczy także w tworzeniu systemu edukacji włączającej oraz w budowaniu oferty inwestycyjnej w wybranych regionach Gruzji.

Łącznie ODA na rzecz Gruzji w 2019 roku wyniosła 11 105 760 PLN

Dwustronna pomoc rozwojowa – Gruzja

Projekt: Najważniejszy pierwszy krok

Podmiot wdrażający: Fundacja Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem w Opolu

Wysokość dofinansowania: 728 449 PLN

Miejsce realizacji: Tbilisi, Gruzja

Projekt został zrealizowany wspólnie przez Fundację Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem w Opolu i Centrum Rehabilitacyjno-Lecznicze oo. Kamilianów w Tbilisi. Przyczynił się do stworzenia nowoczesnego domu dziennego pobytu dla dzieci z niepełnosprawnościami, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z niepełnosprawnością w stopniu znacznym. Celem, zarówno szkoleń gruzińskich terapeutów, jak i remontu, i zakupu specjalistycznego

wyposażenia gabinetów terapeutycznych, było zapewnienie wysokiej jakości rehabilitacji dla osób o szczególnych potrzebach w życiu codziennym. W trakcie trzytygodniowego stażu grupa ośmiu gruzińskich terapeutów miała okazję zapoznać się z pracą fizjoterapeutów, logopedów, psychologów i terapeutów zajęciowych w opolskim ośrodku. Uzyskane doświadczenie miało umożliwić im stworzenie oddziału dziennego w Tbilisi. Sugestie przekazane przez polskich specjalistów podczas stażu gruzińskiej kadry w Polsce i szkoleń w Gruzji zaowocowały wprowadzeniem zmian w działalności Centrum Rehabilitacji w Tbilisi. Praca centrum została doceniona na szczeblach rządowych. Centrum, jako jeden z dwóch tego typu ośrodków, uzyskało akredytację państwową.

Fot. Fundacja Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem w Opolu

Projekt: Dostarczenie ściany treningowej do szkoleń ochotniczego ratownictwa górskiego w Gruzji –Kazbegi

Podmiot wdrażający: Ambasada RP w Tbilisi

Wysokość dofinansowania: 85 962 PLN

Miejsce realizacji: Stepancminda, Gruzja

Od kilku lat Polska dzieli się swoim doświadczeniem i wspiera tworzenie profesjonalnego systemu ratownictwa górskiego w Gruzji. W 2019 roku Ambasada RP w Tbilisi sfinansowała ze środków *Polskiej pomocy* budowę ścianki wspinaczkowej w miejscowości Stepancminda u stóp Kazbeku, jednej z najwyższych i najbardziej niebezpiecznych gór na Kaukazie. Dzięki tej inwestycji przyszli ratownicy mogą regularnie trenować i zdobywać nowe kwalifikacje, a tym samym zapewnić bezpieczeństwo turystów w górach. To jedna z dwóch takich ścianek w Gruzji.

Fot. Ambasada RP w Tbilisi

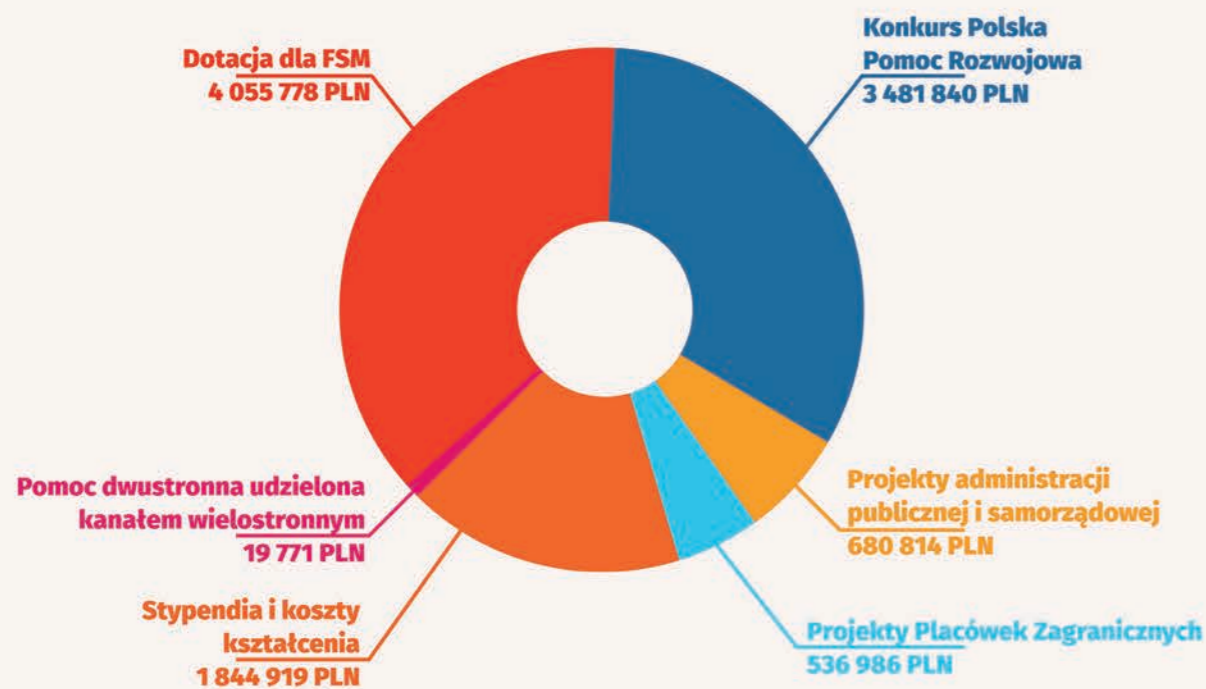
MOŁDAWIA

W 2019 roku w Mołdawii polska administracja rządowa oraz organizacje pozarządowe wdrożyły projekty z zakresu wsparcia administracji publicznej w procesie kształtowania polityki regionalnej i rozwoju obszarów miejskich, rozwoju kompetencji mołdawskich służb ratowniczych, wsparcia rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, a także rozwoju turystyki regionalnej. Projekty pomocowe realizowała w 2019 roku także Ambasada RP w Kiszyniowie. Było to 6 projektów, dotyczących wsparcia

przedsiębiorczości, w tym; funkcjonowania Centrum Rozwoju i Przedsiębiorczości Polska-Mołdawia, wsparcia rozwoju instytucji edukacyjnych, wsparcia administracji lokalnej w poprawie infrastruktury elektrycznej i wodociągowej, poprawy infrastruktury medycznej, w tym wsparcia Instytutu Neurologii i Neurochirurgii w Kiszyniowie poprzez wdrożenie nowoczesnych technologii.

łącznie ODA na rzecz Mołdawii w 2019 roku wyniosła 10 620 109 PLN

Dwustronna pomoc rozwojowa – Mołdawia

Projekt: Budowa kompetencji ratowniczych straży pożarnej w Mołdawii

Podmiot wdrażający: Fundacja Maltańska Służba Medyczna – Pomoc Maltańska

Wysokość dofinansowania: 467 000 PLN

Miejsce realizacji: Kiszyniów, Mołdowa

Projekt realizowany we współpracy z Generalnym Inspektoratem ds. Sytuacji Nadzwyczajnych Mołdawii oparty był na 4 filarach: transferze wiedzy, dostawie sprzętu, szkoleniach ratowników i wymianie doświadczeń. W ramach projektu przeprowadzono kursy kwalifikowanej pierwszej pomocy, szkolenia z taktyki dowodzenia, ratownictwa w strefach zagrożenia i warsztaty terenowe. Dopuszono 14 zastępów straży

pożarnej w sprzęt ratowniczy, sprzęt do prezentacji, plecaki i deski ratownicze oraz namioty logistyczne. W szkoleniach uczestniczyło 80 strażaków. Przetłumaczono na język mołdawski podręcznik na temat zasad kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy wśród strażaków ma kluczowe znaczenie. Są oni najczęściej pierwszymi osobami na miejscu zdarzeń i mają bezpośredni kontakt z osobami poszkodowanymi. Od sprawności działania, prawidłowej oceny poszkodowanych, a także prawidłowo udzielonej pierwszej pomocy i efektywnej ewakuacji, zależy zdrowie i życie ofiar.

Projekt będzie kontynuowany w 2020 roku i docelowo obejmie swoim zakresem 150 strażaków.

Fot. Fundacja Maltańska Służba Medyczna – Pomoc Maltańska

Projekt: Rozwój turystyki wiejskiej na terenie regionu Ungheni

Podmiot wdrażający: Fundacja Puszczy Rominckiej

Wysokość dofinansowania: 469 619 PLN

Miejsce realizacji: Ungheni, Mołdowa

Na terenach wiejskich rejonu Ungheni mieszka około 76 tys. osób. Funkcjonuje tu 13 tys. gospodarstw rolnych i około 100 firm związanych z produkcją rolną. Właściciele małych gospodarstw nie są w stanie utrzymać się jedynie z rolnictwa, dlatego też pracują w zakładach przemysłowych lub emigrują. Rejon Ungheni dzięki bogatym zasobom przyrodniczym (piękne krajobrazy, lasy, rzeki i jeziora) i tradycjom lokalnym ma duży potencjał dla rozwoju turystyki wiejskiej.

W ramach realizowanego projektu została utworzona grupa lokalnych wytwórców pochodzących z tego samego sektora, tzw. klastra, która uzyskała wsparcie ze strony Narodowego Związku Wiejskiej, Ekologicznej i Kulturowej Turystyki, władz regionu oraz Agencji Rozwoju Regionalnego i Integracji Europejskiej Ungheni. Dwudziestu członków grupy wzięło udział w szkoleniu na temat zasad obsługi ruchu turystycznego, planowania biznesowego i marketingu oraz prowadzenia i finansowania okołoturystycznej działalności gospodarczej. Wyznaczone zostały również trzy szlaki turystyczne prowadzące przez najciekawsze zakątki regionu Ungheni z uwzględnieniem ofert lokalnych producentów. Utworzone zostały miejsca sprzedaży lokalnych produktów we wsiach Ungeni i Radeni Vechi

przy granicy Parku Narodowego „Bukowy Kraj”. Na terenie Parku powstała ponadto pasieka edukacyjna złożona ze 100 uli. Przy pasiece powstał mini-zakład produkujący miód. Utworzono także kemping.

Dzięki projektowi uległy poprawie warunki życia lokalnej społeczności. Pośrednio przyczynił się również do ochrony mołdawskiej tradycji i kultury oraz ochrony środowiska naturalnego. Nowe obiekty turystyczno-edukacyjne w Parku Narodowym „Bukowy Kraj” i lokalnych wsiach wzbogacają infrastrukturę turystyczną tego regionu.

Fot. Jaromir Krajewski

UKRAINA

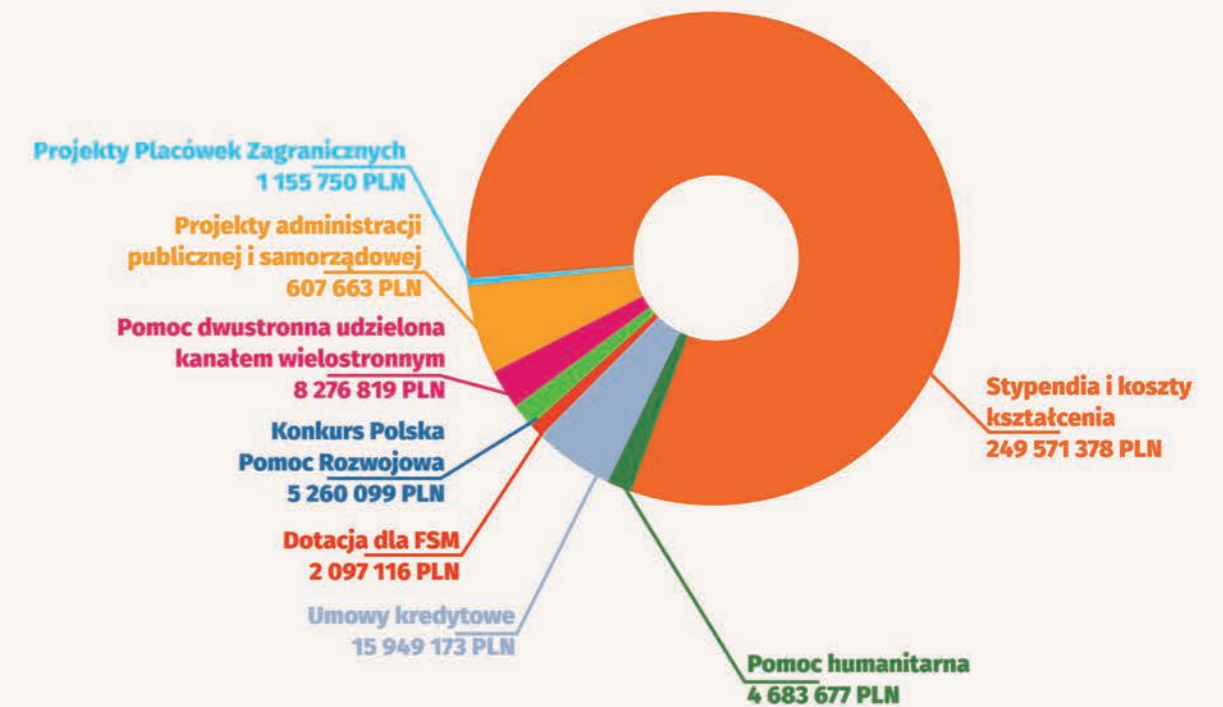
W 2019 roku kontynuowane było wsparcie na rzecz Ukrainy w obszarach: dobre rządzenie, kapitał ludzki oraz przedsiębiorczość i sektor prywatny. Projekty *Polskiej pomocy* przyczyniły się m.in. do wdrażania kluczowych reform, w tym reformy samorządowej, rozwoju regionalnego i szkolnictwa zawodowego, a także rozwoju krajowych i regionalnych systemów zarządzania kryzysowego.

Kontynuowano wsparcie ludności poszkodowanej w wyniku trwającego

konfliktu zbrojnego. Zapewniono poprawę jakości infrastruktury i usług społecznych, w szczególności w zakresie ochrony zdrowia. Weterani zyskali dostęp do lepszego systemu opieki psychologicznej. Mieszkańcy obwodów donieckiego i ługańskiego, w tym osoby wewnętrznie przesiedlone, otrzymali pomoc w podejmowaniu i rozwijaniu działalności gospodarczej.

Łącznie ODA na rzecz Ukrainy w 2019 roku wyniosła 303 494 008 PLN

Dwustronna pomoc rozwojowa – Ukraina

Projekt: Wsparcie reformy samorządowej – wdrożenie modelu partycypacyjnego planowania strategicznego w gromadach centralno-północnej i zachodniej Ukrainy

Podmiot wdrażający: Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

Wysokość dofinansowania: 223 103 PLN

Miejsce realizacji: Lwów, Kijów, Czernihów, Sumy, Połtawa, Ukraina

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej zrealizowała projekt wspierający proces decentralizacji na Ukrainie we współpracy z ukraińskimi partnerami: Europejskim Dialogiem (Lwów), Fundacją Charytatywną Centrum Kreatywne (Kijów), Siwskim Instytutem Badań Regionalnych (Czernihów), organizacją „Biuro analizy polityki” (Sumy) oraz

Fot. Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

organizacją charytatywną „Fundusz Rozwoju Regionalnego i Lokalnego Synergia” (Połtawa).

W wyniku realizacji projektu opracowano m.in. kompleksowe strategie rozwoju dla wybranych gromad (odpowiednik polskich gmin). Wzmocniono zdolność jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych i innych interesariuszy do stosowania mechanizmów partycypacyjnych podczas prac nad dokumentami strategicznymi. Organizacje pozarządowe będące partnerami w projekcie podniosły swoje zdolności dotyczące świadczenia usług konsultacyjno-doradczych dla samorządów ukraińskich w zakresie planowania strategicznego. Stały się także centrami wspierającymi procesy wdrażania i monitorowania planowania strategicznego w gromadach.

Projekt: Wsparcie psychologiczne dla dzieci – ofiar wojny na Donbasie”

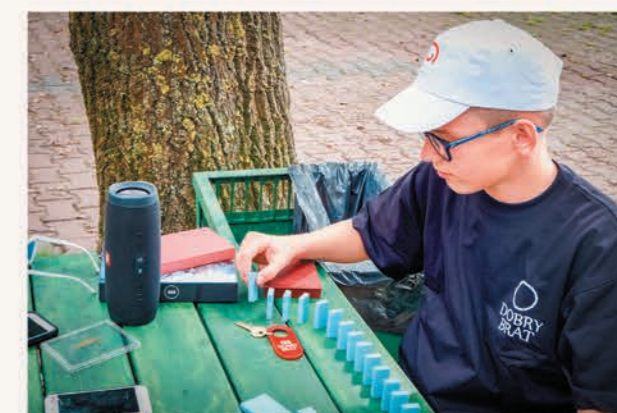
Podmiot wdrażający: Ambasada RP w Kijowie

Wysokość dofinansowania: 128 879 PLN

Miejsce realizacji: Obwód Doniecki i Obwód Ługański, Ukraina

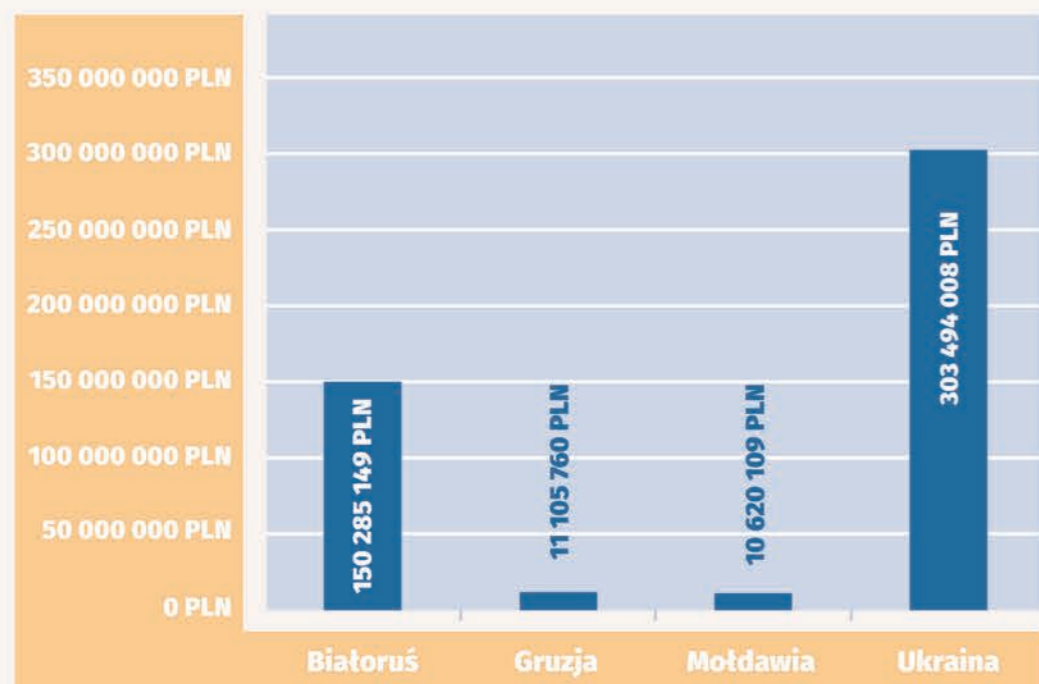
Projekt Ambasady RP w Kijowie polegał na zorganizowaniu letniego wycieczki dla dzieci przesiedleńców z obwodu donieckiego i ługańskiego, dzieci mieszkających w pobliżu strefy walk oraz dzieci żołnierzy, którzy polegali na wojnie lub jeńców, którzy cały czas są przetrzymywani przez ukraińskich separatystów. Wycieczki w ośrodku rehabilitacyjnym „Dobry Brat” w Osieku w Borach Tucholskich połączone były z opieką psychologiczną.

Psycholog, pod którego opieką znajdowali się uczestnicy obozu, zdiagnozował wśród dzieci przypadki stresu pourazowego, depresji, nadpobudliwości i zatrzymania rozwoju psycho-emocjonalnego. Opracował rekomendacje do dalszej pracy. Część terapeutyczna pobytu połączona została z wycieczkami i rekreacją, aby dzieci poczuły spokój i chociaż na chwilę zapomniały o traumatycznych przeżyciach. W trakcie pobytu dzieci odwiedziły Gdańsk, Toruń i Elbląg oraz skorzystały z licznych atrakcji sportowych i artystycznych. Projekt był elementem szerokiego, systemowego wsparcia na rzecz osób bezpośrednio dotkniętych skutkami wojny na Ukrainie, które Ministerstwo Spraw Zagranicznych realizuje od 2014 roku.

Fot. Ambasada RP w Kijowie

Oficjalna Pomoc Rozwojowa (ODA) na rzecz państw priorytetowych – państwa Partnerstwa Wschodniego

POZOSTAŁE PAŃSTWA PRIORYTETOWE

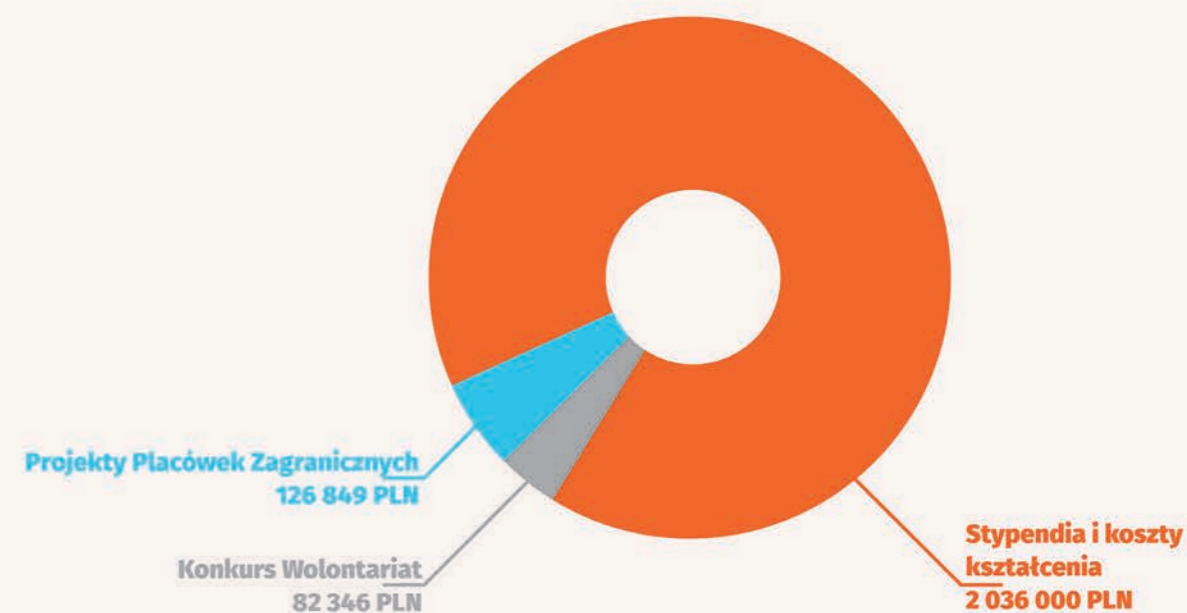
ETIOPIA

W 2019 roku, podobnie jak w 2018, dwustronna pomoc rozwojowa dla Etiopii była ograniczona do wsparcia udzielonego przez Ambasadę RP w Addis Abebie i pomocy stypendialnej dla etiopskich studentów kształcących się na polskich uczelniach wyższych. Szerszą

pomoc uniemożliwiła niestabilna sytuacja wewnętrzna kraju powiązana z kontynuacją napięć na tle etnicznym i religijnym.

Łącznie ODA na rzecz Etiopii w 2019 roku wyniosła 2 245 195 PLN

Dwustronna pomoc rozwojowa – Etiopia

Projekt: Tworzenie miejsc pracy w zrównoważonej turystyce w Suba-Menagesha

Podmiot wdrażający: Ambasada RP w Addis Abebie

Wysokość dofinansowania: 126 849 PLN

Miejsce realizacji: region Oromia, Etiopia

Celem projektu było stworzenie warunków dla zwiększenia liczby turystów i dochodów osiąganych z turystyki w regionie Parku Suba Mengesha. Realizacja projektu przyczyniła się do poprawy zarządzania i wprowadzenia narzędzi marketingowych (strona internetowa, szkolenia, stworzenie systemu rezerwacji, opracowanie polityki cenowej), inwestycji w podstawową infrastrukturę, taką jak domki gościnne, hostel, kawiarnię, podniesienie jakości pól namiotowych, systemu oznaczenia szlaków i ich remonty oraz stworzenia kilkunastu miejsc pracy dla przedstawicieli lokalnej społeczności.

Park Suba Mengesha to teren o powierzchni ok. 9000 h, położony na zboczu wygasłego wulkanu, zamieszkały przez ok. 13 000 osób. Parkiem zarządza Oromia Forest and Wildlife Enterprise (OFWE) – przedsiębiorstwo komunalne, w którym 100 procent udziału posiada region federalny Oromia. Beneficjentami projektu są pracownicy OFWE, którzy dzięki wdrażanym w projekcie nowoczesnym narzędziom mogą rozszerzyć działalność turystyczną

Fot. Ayaana Media & Publishing
www.ayaana.net

parku. Obecnie można już dodzwonić się do parku, dokonać rezerwacji, dopytać o potrzebne informacje. Zwiększył się komfort korzystania z pola namiotowego (wybudowano sanitariaty), a dzięki remontowi wieloosobowych pokoi noclegowych do parku mogą przyjeżdżać klasy na „zieloną szkołę”. Turyści mogą cieszyć się wyższą jakością usług. Poprawiła się komunikacja i relacje pomiędzy zarządzającymi parkiem, a lokalną ludnością. Z parkiem zaczęły kontaktować się agencje turystyczne. Dzięki projektowi około 2,6 tys. gospodarstw domowych z terenu parku zyskało możliwość dodatkowego zarobku z turystyki. Lokalna ludność została zatrudniona przy pracach porządkowych i budowlanych, kolejne osoby zostały zatrudnione jako strażnicy i obsługa parku.

Długofalowe efekty projektu będzie można ocenić po kilku sezonach turystycznych. Projekt stworzył solidne podstawy do dalszego rozwoju turystyki w regionie.

KENIA

Wsparcie udzielone w 2019 roku w Kenii w ramach *Polskiej pomocy* służyło rozwojowi w obszarze kapitału ludzkiego, przedsiębiorczości i sektora prywatnego oraz ochrony środowiska. Kontynuowane były inicjatywy z lat ubiegłych.

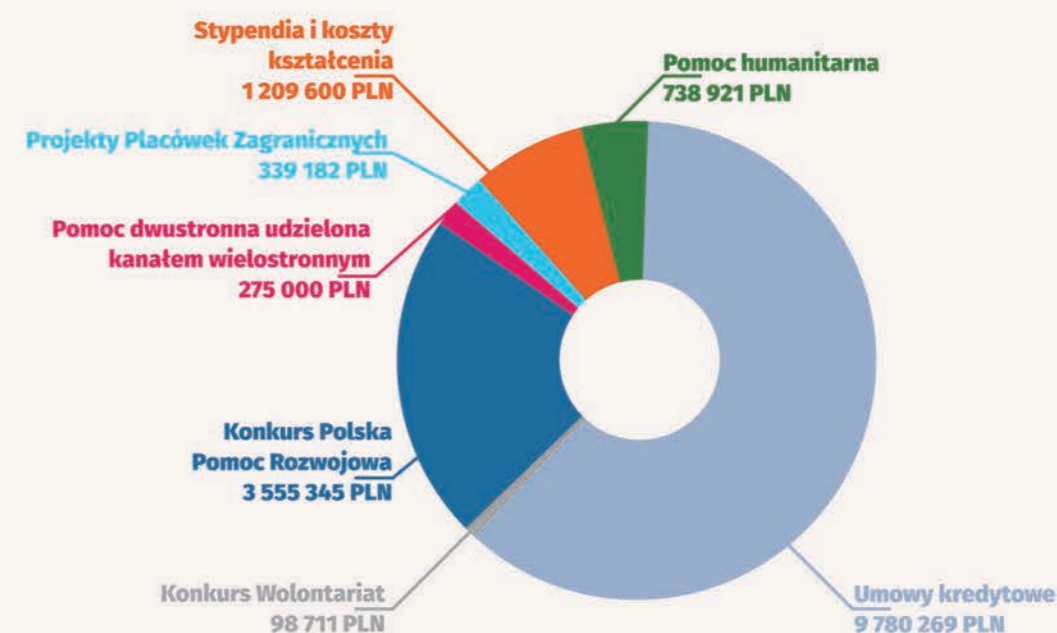
W 2019 roku ramach projektów dwustronnych, wdrażanych przez polskie organizacje pozarządowe, prowadzono działania służące rozwojowi i promocji edukacji włączającej dzieci z różnym stopniem niepełnosprawności do powszechnego systemu edukacji. Kontynuowano także wsparcie kenijskich służb pożarniczych i ratowniczych w podnoszeniu umiejętności i kompetencji zawodowych. Projekty dotyczyły również walki ze skutkami zmian klimatu. Zapewniono stały dostęp do wody mieszkańcom kenijskich hrabstw najbardziej dotkniętych problemem suszy. Podniesiono poziom zatrudnienia, poprawiła się efektywność pracy miejscowych rolników. Projekty *Polskiej pomocy*

w 2019 roku dotyczyły również wsparcia rozwoju służby zdrowia, poprawy warunków bytowych i sanitarnych w jednostkach opieki zdrowotnej oraz prowadzenia skutecznej edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.

Łącznie w 2019 roku zrealizowano osiem projektów, z czego pięć wyłonionych w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych oraz trzy wdrażane za pośrednictwem Ambasady RP w Nairobi. Dodatkowo Polska wsparła kwotą ponad 400 tys. USD działania WFP Kenya na rzecz walki z niedożywieniem wśród dzieci z obozów dla uchodźców Daadab, Kakuma i Kalobeyei oraz regionów pustynnych Kenii. Opłacono koszty kształcenia młodych Kenijczyków na polskich uczelniach oraz uruchomiono kolejną transzę kredytu na podstawie umowy zawartej w 2015 roku na finansowanie projektów w dziedzinie modernizacji rolnictwa.

Łącznie ODA na rzecz Kenii w 2018 roku wyniosła 15 997 028 PLN

Dwustronna pomoc rozwojowa – Kenia

Projekt: Szkoła dla wszystkich 2.0.

Podmiot wdrażający: Fundacja Partners
Polska

Wysokość dofinansowania: 700 594 PLN

Miejsce realizacji: okręg Mbita, okręg
Rarieda, Kenia

Edukacja włączająca jest szansą na stworzenie dzieciom z niepełnosprawnością normalnego życia wśród pełnosprawnych rówieśników. By była efektywna, zarówno szkoły jak i nauczyciele muszą dostosować się do zróżnicowanych potrzeb dzieci z niepełnosprawnością. W 2017 roku Fundacja Partners Polska wraz z organizacją Education Effect Africa rozpoczęła współpracę ze szkołami w okręgu Mbita modernizując 11 szkół i dając wsparcie ponad 4 tys. dzieci, w tym około 10% dzieci z różnymi specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Zrealizowany w 2019 roku projekt był kontynuacją tych działań. Wsparciem objętych zostało kolejnych 5 szkół z oddziałami specjalnymi w okręgu Rarieda sąsiadującym z Mbita. Przy szkołach powstały centra wspierania edukacji wyposażone w pomoce naukowe dostępne dla wszystkich uczniów, którzy potrzebują dodatkowej uwagi i/lub chcą pogłębiać swoją wiedzę. Wybudowano

podjazdy i rampy w budynkach szkolnych, dzięki czemu dzieci mają łatwiejszy dostęp do klas. Nauczyciele zyskali wiedzę o optymalnych warunkach dla rozwoju dzieci z niepełnosprawnością, sposobach pracy z dzieckiem i współpracy z opiekunami. Otrzymali również podręcznik do edukacji włączającej zaktualizowany i wydany w ramach projektu. Dzięki przeprowadzonym szkoleniom nauczyciele i dyrekcja szkoły zaczęli zwracać większą uwagę na uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, zmienił się język mówienia o niepełnosprawności. Wzrosła też akceptacja dzieci z trudnościami w nauce, a także świadomość rodziców na temat potrzeb dzieci ze szczególnymi potrzebami. Dodatkowo, dzięki współpracy z fundacją Okuliści dla Afryki, zorganizowano mobilną klinikę okulistyczną w ramach której przebadano dzieci i nauczycieli ze wszystkich 16 szkół objętych współpracą. Tam, gdzie było to wskazane zaopatrzone w okulary prawie dwa tysiące spośród nich.

Projekt: Elektroniczny system zarządzania szpitalem w Makueni County Referral Hospital

Podmiot wdrażający: Ambasada RP
w Nairobi

Wysokość dofinansowania: 152 190 PLN

Miejsce realizacji: Wote, hrabstwo Makueni,
Kenia

Makueni County Referral Hospital położony w Wote to największy szpital publiczny w liczącym prawie milion mieszkańców hrabstwie Makueni. Jest szpitalem referencyjnym w stosunku do kilku pozostałych ośrodków zdrowia w regionie, posiada m.in. oddziały: pediatryczny, chirurgiczny i jeden z najnowocześniejszych w kraju, otwarty w 2018 roku, oddział ginekologiczno-położniczy. W Makueni County Referral Hospital działa także przychodnia psychologiczna specjalizująca się w przeciwdziałaniu przemocy ze względu na płeć i przychodnia ogólna. Jednostka obsługuje kilkuset pacjentów dziennie. Dzięki finansowanemu ze środków *Polskiej pomocy* projektowi ośrodek został w pełni skomputeryzowany, zdygitalizowany i wyposażony w nowoczesny system FUNSOFT, pozwalający na cyfrową archiwizację dokumentacji medycznej pacjentów. Od 2013

Fot. Ambasada RP w Nairobi

roku system ten działał w szpitalnej przychodni, podczas gdy pozostałe oddziały nadal posługiwały się dokumentacją papierową. Dzięki realizowanemu w ramach *Polskiej pomocy* projektowi system FUNSOFT wdrożony został w całym szpitalu, w tym głównie w nowej części ośrodka, dobudowanej w 2018 roku (część ginekologiczno-położnicza z oddziałami dla matki i dziecka). Ujednolicona elektroniczna rejestracja pacjentów znacznie usprawniła możliwość efektywnego sprawowania nad nimi opieki medycznej. Poprawiła też jakość codziennego zarządzania szpitalem. Zwiększyła się wydajność administracyjna jednostki, a ryzyko utraty dokumentów zostało wyeliminowane. Dodatkowo, w ramach projektu, oddział prenatalny i położniczy szpitala zostały wyposażone w trzy aparaty KTG celem poprawy diagnostyki u kobiet ciężarnych.

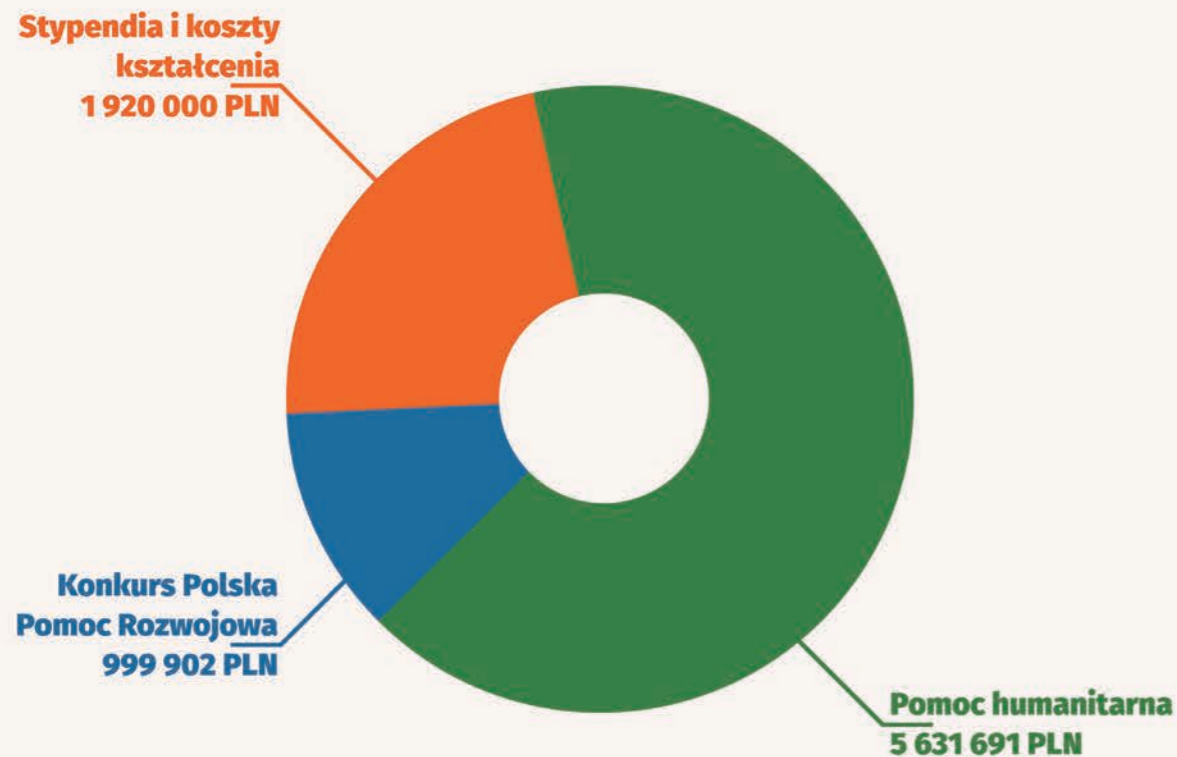
LIBAN

Liban został włączony do państw priorytetowych polskiej współpracy rozwojowej w 2018 roku. Przekazywana wcześniej pomoc humanitarna koncentrowała się na syryjskich uchodźcach przebywających w Libanie. Przyjęcie migrantów z sąsiedniego kraju przerosło możliwości libańskiej infrastruktury technicznej i socjalnej, doprowadzając do niewydolności przede wszystkim systemów edukacji, ochrony zdrowia, zaopatrzenia w wodę i energię, gospodarowania odpadami i oczyszczania

ścieków. Pogłębiło także kryzys na rynku pracy. Przedmiotem rywalizacji stały się stanowiska wymagające najniższych kwalifikacji. Wychodząc naprzeciw tym problemom, priorytetami współpracy rozwojowej w 2019 r. były takie obszary jak: edukacja, wsparcie grup zagrożonych wykluczeniem, rozwój gospodarki i przedsiębiorczości, a także ochrona środowiska.

łącznie ODA na rzecz Libanu w 2019 roku wyniosła 8 551 593 PLN

Dwustronna pomoc rozwojowa – Liban

Projekt: Kompleksowa pomoc rozwojowa w północnym Libanie

Podmiot wdrażający: Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej

Wysokość dofinansowania: 999 902 PLN

Miejsce realizacji: Qubayat, Andaket, Liban

Udzielona w ramach projektu pomoc koncentrowała się głównie na wsparciu w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego i pomocy dla lokalnych producentów żywności.

Głównym celem projektu było ograniczenie zrzutu zanieczyszczeń do rzek uchodzących do Morza Śródziemnego i zwiększenie dostępu do odnawialnych źródeł energii i technologii energooszczędnych. W ramach działań prowadzonych w miejscowości Qubayat na północy Libanu rozbudowano oczyszczalnię ścieków, zwiększając jej wydajność w zakresie odprowadzania i neutralizacji zanieczyszczeń. W ten sposób ograniczono skażenie wód powierzchniowych, co wcześniej nie tylko wpływało negatywnie na środowisko, ale doprowadzało także do napięć społecznych między mieszkańcami miejscowości a rolnikami, których ziemie były zanieczyszczane ściekami z niewydolnej

oczyszczalni. Ponadto w miejscowości Andaket zainstalowano 30 ulicznych lamp solarnych, co zmniejszyło konieczność korzystania w nocy z generatorów prądu, a w rezultacie ograniczyło zanieczyszczenie powietrza.

W ramach komponentu rolniczego wsparto profesjonalizację lokalnych kooperatyw spożywczych. Osiem spółdzielni produkcyjnych otrzymało nowoczesny sprzęt do przetwórstwa żywności oraz niezbędne wsparcie eksperckie zarówno w zakresie produkcji, marketingu i eksportu produktów spożywczych. Umożliwiło to zwiększenie produkcji, dotarcie do nowych rynków zbytu, a w rezultacie uzyskanie większych dochodów z działalności kooperatyw.

Projekt będzie kontynuowany w roku 2020, obejmując swoim zasięgiem nowe miejscowości oraz spółdzielnie rolnicze.

Fot. Fundacja PCPM

MJANMA

W 2019 roku w Mjanmie kontynuowane było wsparcie w dwóch obszarach tematycznych: kapitału ludzkiego oraz przedsiębiorczości i sektora prywatnego. Priorytety te są odzwierciedleniem potrzeb rozwojowych Mjanmy, opisanych w rządowych dokumentach strategicznych.

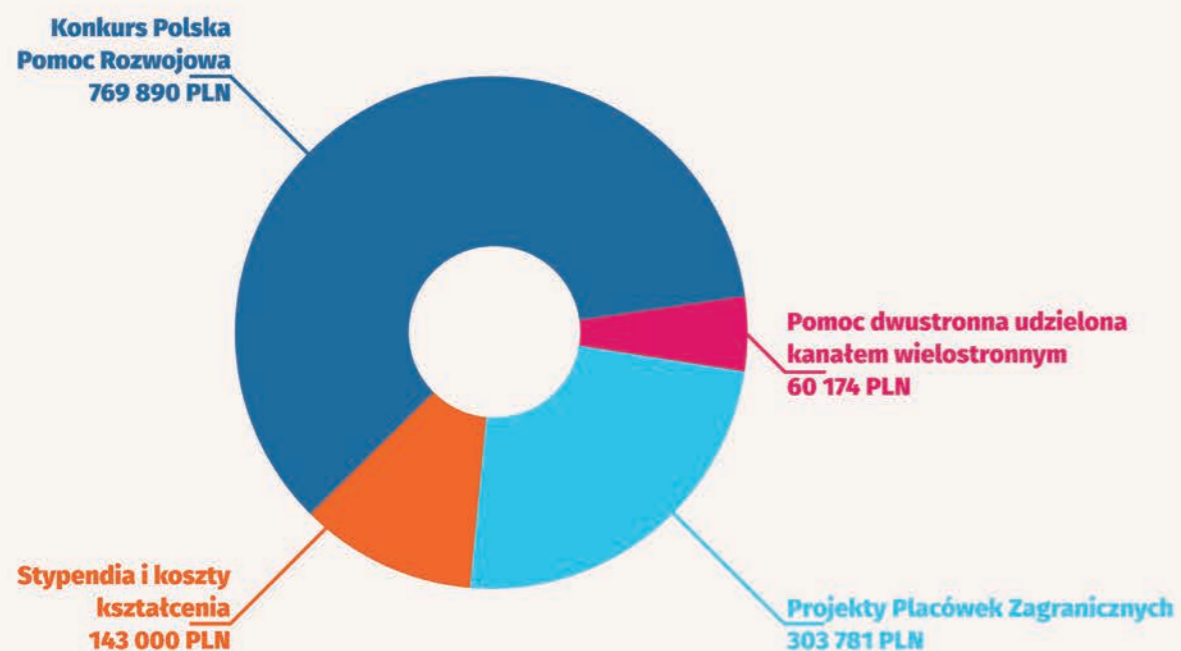
W roku 2019 w ramach współpracy dwustronnej zrealizowano cztery projekty rozwojowe, z czego jeden projekt z zakresu ochrony zdrowia wdrożyło w powiecie Wakema Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna, natomiast trzy projekty zrealizowała na terenie Mjanmy oraz

pograniczu tajsko-birmańskim Ambasada RP w Bangkoku.

Mjanma znajduje się także na liście krajów priorytetowych w ramach programu stypendialnego im. Ignacego Łukasiewicza. W roku akademickim 2018/19 naukę w Polsce rozpoczął jeden stypendysta rządu RP z Mjanmy, natomiast w roku 2019/20 dwoje stypendystów podjęło studia drugiego stopnia.

Łącznie ODA na rzecz Mjanmy w 2019 roku wyniosła 1 276 844 PLN

Dwustronna pomoc rozwojowa – Mjanma

Projekt: Mjanma – Działania medyczno-szkoleniowe oraz badania przesiewowe w Delcie Irawadi

Podmiot wdrażający: Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna

Wysokość dofinansowania: 769 890 PLN

Miejsce realizacji: okręg Wakema, Mjanma

Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna (PMM) od 2016 roku realizuje projekty na rzecz poprawy zdrowia mieszkańców okręgu Wakema. W roku 2019 zrealizowano pierwszy moduł kolejnego dwuletniego projektu. Zakupiono i wyposażono statek – mobilną klinikę. Dzięki tej inwestycji lekarze ze szpitala w Wakema mogą w ramach dyżurów dotrzeć z podstawową opieką medyczną do wiosek, do których nie da się dojechać drogą lądową. W ciągu niecałych dwóch miesięcy od uruchomienia kliniki przeprowadzono konsultacje medyczne dla 1850 osób. Przeszkolono także personel medyczny szpitala powiatowego w Wakema. Szpital został dodatkowo wyposażony w nowy agregat prądotwórczy, kontynuowano badania przesiewowe i szczepienia przeciwko WZW B (zaszczepiono prawie 2,4 tys. osób). Prowadzono również badania

Fot. Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna

stomatologiczne i fluoryzację dla ponad 2,2 tys. mieszkańców powiatu. Ze względu na fakt, że celem projektu jest poprawa stanu zdrowia lokalnej społeczności, PMM, razem z partnerem lokalnym projektu Wakema Township Assosiation, prowadziła także działania profilaktyczne związane z sektorem WASH. W ramach projektu zbudowano dziesięć zbiorników na wodę deszczową, co umożliwiło mieszkańcom dostęp do wody zdatnej do spożycia. Taka forma pozyskiwania czystej wody jest konieczna ze względu na duże zasolenie wód gruntowych w delcie rzeki Irawadi. Projekt będzie kontynuowany w roku 2020.

Projekt: Budowa, wyposażenie w meble i sprzęt medyczny centrum medycznego pierwszej pomocy w wiosce Thaminbay, powiat Nahtogyi

Podmiot wdrażający: Ambasada RP w Bangkoku, Biuro w Rangunie

Wysokość dofinansowania: 101 739 PLN

Miejsce realizacji: powiat Nahtogyi, prowincja Mandalay, Mjanma

Nahtogyi jest ubogim powiatem prowincji Mandalay, gdzie dominującą formą zatrudnienia jest rolnictwo. Partnerem lokalnym placówki przy realizacji projektu był urząd powiatowy Nahtogyi i stworzona na potrzeby projektu podległa mu organizacja Shwe Thamin-Poland Medical Organization. W powiecie nie działają żadne inne organizacje pomocowe.

Celem projektu było wsparcie ludności wioski Thaminbay w zakresie opieki medycznej. Przed realizacją projektu we wsi, gdzie mieszka około 2500 osób, nie funkcjonowała żadna przychodnia ani centrum zdrowia, a w celu skorzystania z usług medycznych mieszkańcy musieli podróżować do stolicy powiatu. Niestety większości mieszkańców nie stać na taką podróż, która w cięższych przypadkach zajmuje też zbyt dużo czasu. W ramach projektu zbudowano jednopiętrowy budynek oraz zakupiono podstawowe wyposażenie niezbędne do działania centrum medycznego (szafy, łóżka, sprzęt medyczny: stetoskopy, aparaty do mierzenia ciśnienia i pulsu, glukometr, strzykawki, podstawowe leki itp.).

Podczas budowy oprócz cegły, wykorzystano naturalne i dostępne na miejscu surowce jak np. bambus. Działania projektowe objęły także szkolenia dla personelu medycznego. W centrum, zgodnie z miejscowym systemem, na stałe będą pracować 1-2 pielęgniarki, a minimum raz w tygodniu dyżurować będzie lekarz z Nahtogyi. Prace budowlane ukończono w grudniu 2019. Oficjalne otwarcie placówki medycznej miało miejsce w trakcie wizyty wiceministra spraw zagranicznych M. Przydacza w Mjanmie 16 lutego 2020 roku. W uroczystości uczestniczyli także przedstawiciele władz powiatu oraz Ministerstwa Zdrowia Mjanmy.

Fot. Ambasada RP w Bangkoku, Biuro w Rangunie

PALESTYNA

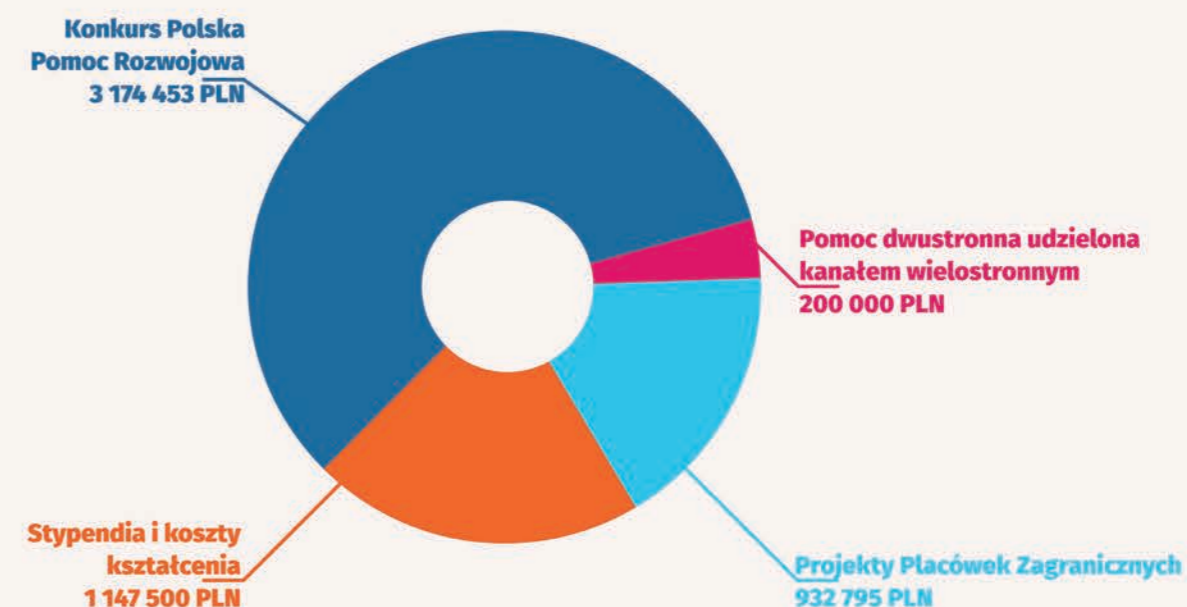
W 2019 roku kontynuowane było wsparcie dla Palestyny w obszarach takich jak: promocja przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy dla kobiet i młodzieży, poprawa warunków w placówkach oświatowych i medycznych, a także wsparcie rozwoju spółdzielni rolniczych w celu zwiększenia ich konkurencyjności i możliwości dostępu do rynków zbytu.

W roku 2019 polska współpraca rozwojowa była realizowana poprzez wdrażanie projektów pomocowych polskich organizacji pozarządowych oraz Biura Przedstawiciela RP przy Palestyńskiej Władzy

Narodowej w Ramallah we współpracy z miejscowymi partnerami. Wsparcie było także przekazywane za pośrednictwem Agencji Narodów Zjednoczonych ds. Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA), na rzecz której Polska dokonała wpłaty na działalność wspierania palestyńskich uchodźców. Dzięki prowadzonemu przez MNiSW programowi stypendialnemu im. Ignacego Łukasiewicza kilkunastu Palestyńczyków otrzymało możliwość studiowania w Polsce.

Łącznie ODA na rzecz Palestyny w 2019 roku wyniosła 5 454 748 PLN

Dwustronna pomoc rozwojowa – Palestyna

Projekt: Zwiększenie dostępu młodzieży do kształcenia technicznego i szkoleń zawodowych oraz poprawa jakości Centrum Szkoleń YMCA w Jerycho

Podmiot wdrażający: Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah

Wysokość dofinansowania: 126 794 PLN

Miejsce realizacji: Jerycho, Palestyna

Centrum Szkoleń Zawodowych w Jerycho należy do najprężniejszych instytucji prowadzących szkolenia zawodowe na Zachodnim Brzegu Jordanu. Aby jednak sprostać wymogom rynku pracy i zwiększyć szanse absolwentów na znalezienie zatrudnienia konieczne jest stałe podnoszenie jakości oferty szkoleniowej, uwzględniającej postęp techniczny i nowoczesne technologie. W ramach projektu zakupiono specjalistyczne maszyny do elektronicznej obróbki drewna i metalu zastępujące dalece niewystarczającą metodę obróbki ręcznej. Prawidłowe wykorzystanie profesjonalnego sprzętu zostało zagwarantowane dzięki przeszkoleniu kadry ośrodka, aktualizacji programu nauczania, a także zatrudnieniu inżyniera wzornictwa przemysłowego. Z nowoczesnego sprzętu będzie korzystać

Fot. Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah

70 podopiecznych placówki edukacyjnej. Projekt zmobilizował także władze Centrum do skierowania kilku członków swojego personelu do udziału w dwuletnich, specjalistycznych szkoleniach z projektowania i wzornictwa przy wykorzystaniu zakupionego wyposażenia. Wagę projektu w procesie modernizacji sektora edukacji zawodowej oraz pobudzania ducha przedsiębiorczości w Palestynie podkreślano podczas wieńczącego projekt Dnia Otwartego, na którym obecni byli liczni przedstawiciele administracji rządowej i izb handlowych, a także Minister Pracy i Edukacji Palestyny.

Projekt: Wsparcie programu kształcenia kadr i rozwoju systemu ratownictwa medycznego oraz zwiększenie dostępu do usług medycznych

Podmiot wdrażający: Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej

Wysokość dofinansowania: 662 534 PLN

Miejsce realizacji: Ramallah, Palestyna

W roku 2019 Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej, we współpracy z Ministerstwem Zdrowia Palestyny, Palestyńskim Stowarzyszeniem Czerwonego Półksiężyca (PRCS) i Palestyńską Agencją Współpracy Międzynarodowej przy palestyńskim MSZ (PICA), rozpoczęło realizację dwuletniego projektu służącego poprawie systemu ratownictwa medycznego na Zachodnim Brzegu. Inicjatywa ta została dopasowana do rzeczywistych potrzeb beneficjentów i wpisana się w trwającą od kilku lat reformę systemu zarządzania kryzysowego i ratownictwa medycznego w Palestynie. Działania dotyczyły wsparcia technicznego (przekazano specjalistyczny sprzęt medyczny) i szkoleń dla służb medycznych. W projekcie położono nacisk na zmiany systemowe poprzez przygotowanie regulacji określających uprawnienia i zasady pracy ratowników medycznych oraz systemu ustawicznego kształcenia ratowników, w tym także kadry instruktorskiej. Dostarczono wyposażenie medyczne dla blisko 100 karettek, Izby

Fot. Fundacja PCPM

Przyjęć w Palestyńskim Centrum Medycznym w Ramallah, jak również Zespołu Szybkiego Reagowania i Ratownictwa PICA. W oficjalnej uroczystości przekazania sprzętu wzięli udział liczni przedstawiciele strony palestyńskiej, w tym Minister Spraw Zagranicznych Palestyny i Minister Zdrowia Palestyny. Była to także okazja do podpisania porozumienia o współpracy pomiędzy PICA, PRCS, Ministerstwem Zdrowia oraz Obroną Cywilną, regulującego zasady współpracy w ramach palestyńskiego zespołu szybkiego ratowania i ratownictwa.

Podczas realizacji projektu przeprowadzono także szereg szkoleń z pierwszej pomocy dla ludności cywilnej, w szczególności w Strefie C, gdzie dotarcie do opieki medycznej jest bardzo utrudnione. Blisko 340 uczestników tych szkoleń zostało wyposażonych w apteczki pierwszej pomocy, 50 sztuk dużych apteczek zostało przekazanych do szkół i budynków użyteczności publicznej. Projekt będzie kontynuowany w roku 2020.

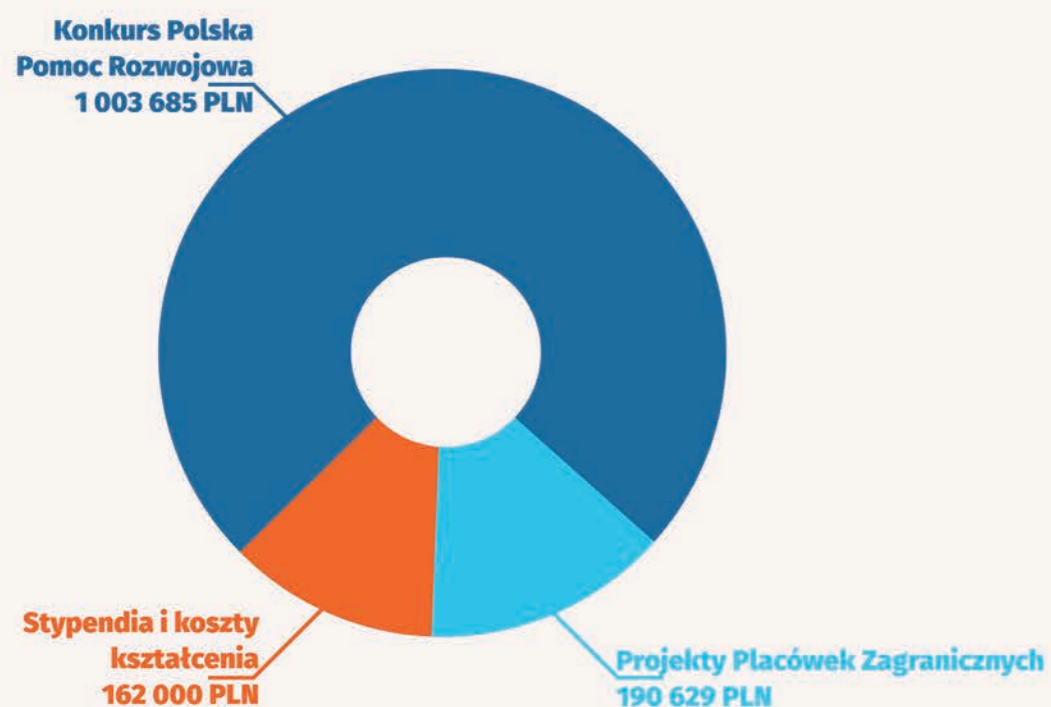
SENEGAL

W 2019 roku polska pomoc dwustronna dla Senegalu obejmowała przede wszystkim wsparcie w zakresie ochrony zdrowia i edukacji. Projekty w tych obszarach realizowały polskie organizacje pozarządowe oraz Ambasada RP w Dakarze. Działania obejmowały m.in.: zapobieganie niedożywieniu u dzieci do lat 5, kobiet w ciąży i matek karmiących, rozbudowę i poprawę infrastruktury medycznej (w tym w zakresie

dostępu do energii elektrycznej), poprawę infrastruktury i wyposażenia jednostek edukacyjnych (wyposażenie przedszkola, dostarczenie komputerów dla nauczycieli), szkolenia zawodowe kobiet, wsparcie ośrodka dla osób niepełnosprawnych (zakup mebli i sprzętu szkolnego).

Łącznie ODA na rzecz Senegalu w 2019 roku wyniosła 1 356 314 PLN

Dwustronna pomoc rozwojowa – Senegal

Projekt: Zwiększenie szans edukacyjnych i zawodowych młodych kobiet – modernizacja szkół zawodowych w Dakarze i Joalu

Podmiot wdrażający: Fundacja Dobra Fabryka

Wysokość dofinansowania: 654 525 PLN

Miejsce realizacji: Dakar, Joalu, Senegal

Projekt Fundacji Dobra Fabryka skierowany był do młodych kobiet w wieku od 17 do 26 lat, uczennic szkół zawodowych w Dakarze i Joalu. Poprawa jakości edukacji i stworzenie warunków dla aktywizacji zawodowej kobiet to jedno z głównych kierunków wsparcia realizowanego w ramach pomocy rozwojowej dla Senegalu.

Cykl szkoleń zawodowych, przeprowadzonych w ramach projektu, pozwolił

uczennicom nabyć nowe umiejętności, które pozytywnie wpłyną na ich szybkie wejście na rynek pracy. Działania w ramach projektu objęły również modernizację pracowni krawieckiej, remont budynków i zakup 14 maszyn do szycia. W szkołach zrealizowano też kursy przygotowania do opieki nad dziećmi i kursy gotowania. Aby usprawnić codzienne funkcjonowanie szkół zakupiono samochód. Szkoły nie dysponowały wcześniej żadnym środkiem transportu.

W szkoleniach wzięły udział mieszkanki wsi i ubogich dzielnic Dakaru i Joalu, w tym córki imigrantów zarobkowych z Gwinei Bissau. Specjalistyczne szkolenia i unowocześnienie wyposażenia ośrodków kształcenia zwiększyły możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego kobiet, lokalnej społeczności, a także imigrantów zarobkowych. Projekt będzie kontynuowany w 2020 roku

Fot. Fundacja Dobra Fabryka

Projekt: Zdrowo i lokalnie - zwalczanie niedożywienia u dzieci do lat 5, kobiet w ciąży i matek karmiących

Podmiot wdrażający: Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna

Wysokość dofinansowania: 349 160 PLN

Miejsce realizacji: Dakar, Senegal

Projekt został zrealizowany we współpracy ze Zgromadzeniem Sióstr Urszulanek na terenie przychodni w Thiaroye, w robotniczym przedmieściu Dakaru, charakteryzującym się niskim poziomem infrastruktury i higieny. W Senegalu niedożywienie wciąż stanowi jeden z głównych problemów zdrowia publicznego. Poza niedostateczną wartością energetyczną dieta mieszkańców jest oparta na jednym produkcie, co powoduje niedobór wielu składników odżywczych. Zwalczanie i zapobieganie niedożywieniu to jeden z celów priorytetowych rządu Senegalu oraz krajów oferujących pomoc rozwojową dla Senegalu.

W czasie realizacji projektu rozbudowany został ośrodek zdrowia w Thiaroye. Powiększenie powierzchni ośrodka dożywiania o 100 m² pozwoliło na dwukrotne

Fot. Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna

zwiększenie liczby przyjmowanych osób do 400. W ramach modernizacji infrastruktury wymieniono azbestowe zadania przychodni, dobudowano salę do opatrunków, zakupiono sprzęt do laboratorium, wyposażono salę do dożywiania. W projekcie przeprowadzono również szkolenia z wykrywania stopnia niedożywienia dla personelu medycznego i pracowników socjalnych. Zorganizowano szkolenie dotyczące obróbki żywności i przygotowywania zdrowych potraw. Projekt skierowany został do lokalnej społeczności, w szczególności dzieci i kobiet, pracowników służby zdrowia i pracowników socjalnych. W 2020 w ramach drugiego modułu projektu zaplanowane są dodatkowe prace budowlane i infrastrukturalne.

TANZANIA

W 2019 roku Polska kontynuowała wsparcie dla Tanzanii w obszarach priorytetowych takich jak: kapitał ludzki, ochrona środowiska, przedsiębiorczość i sektor prywatny. Dzięki zrealizowanym projektom poprawiono infrastrukturę lokalnych ośrodków zdrowia i edukacyjnych, podniesiono kwalifikacje personelu medycznego oraz kadr nauczycielskich i akademickich Tanzanii, wprowadzono innowacyjne rozwiązania i wzmocniono konkurencyjność lokalnych przedsiębiorstw i kooperatyw. Wdrażane były także projekty z zakresu ochrony środowiska, w tym zarządzania zasobami wodnymi i ochrony bioróżnorodności. Realizowane projekty miały na uwadze włączenie do działań projektowych grup nieuprzywilejowanych w tym m.in: kobiet, dzieci (w tym sierot), młodzieży, bezrobotnych.

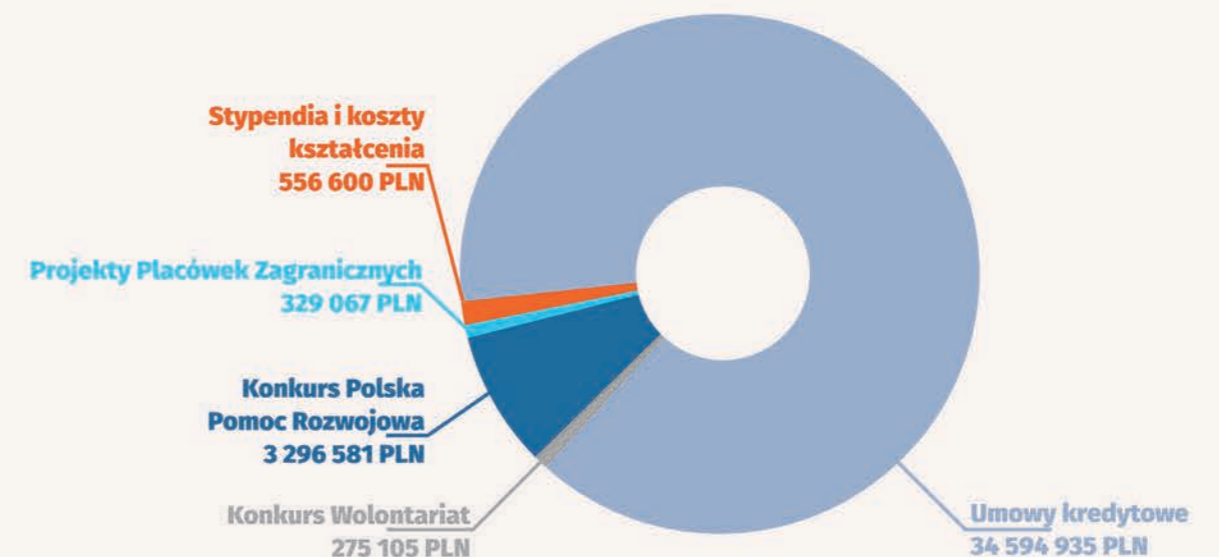
W 2019 roku w Tanzanii zostało zrealizowanych 10 projektów pomocowych,

w tym pięć przez polskie organizacje pozarządowe oraz pięć przez Ambasadę RP w Dar es Salaam.

W listopadzie 2019 roku MSZ RP i Ministerstwo Wody Tanzanii podpisały porozumienie o współpracy w sektorze wodnym (*Memorandum of Understanding on water management system, safe water supply and wastewater treatment including energy production in Tanzania*). Dzięki implementacji porozumienia możliwe będzie wdrażanie wspólnych projektów przy wykorzystaniu polskich technologii uzdatniania wody, recyklingu odpadów oraz budowy domów energooszczędnych. Jako część pilotażową projektu przeprowadzono konferencję z udziałem polskich ekspertów dla przedstawicieli tanzańskiego sektora wodnego w zakresie zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi.

Łącznie ODA na rzecz Tanzanii w 2019 roku wyniosła 39 052 289 PLN

Dwustronna pomoc rozwojowa – Tanzania

Projekt: Wsparcie rozwoju wydajności, konkurencyjności i skali działania lokalnych spółdzielni mleczarskich w rejonie Kilimanjaro

Podmiot wdrażający: Fundacja Ekonomiczna Polska - Afryka Wschodnia

Wysokość dofinansowania: 1 007 754 PLN

Miejsce realizacji: region Kilimandżaro, Tanzania

Region Kilimandżaro, w którym realizowany był projekt, zamieszkują członkowie plemienia Chaaga. Wcześniej przez pół wieku na tych terenach uprawiana była kawa. Jednak wysoki przyrost naturalny w drugiej połowie XX wieku i zmiany na światowym rynku kawy spowodowały, że lokalni rolnicy stracili swoje źródło utrzymania i popadli w biedę. Jednym z pomysłów na rozwiązanie tego problemu było zorganizowanie regularnego skupu i prosta pasteryzacja mleka uzyskiwanego od lokalnych krów i jego sprzedaż. Na przestrzeni lat powstała skromna mleczarnia, następnie wyposażona w profesjonalne pasteryzatory do mleka i pierwszą komorę chłodniczą. Dzięki projektowi *Polskiej pomocy* ta działalność mieszkańców regionu znacznie się rozwinęła. W 2019 roku w okresie 5 miesięcy wybudowano i uruchomiono pierwsze w regionie Kilimandżaro centrum wsparcia rolników, w ramach którego produkowane są mieszanki paszowe dla krów, funkcjonuje sklep zaopatrzenia rolniczego i oferowane są usługi lokalnych agronomów i dwojga weterynarzy. W lokalnej mleczarni Kondiki wypracowano

i uruchomiono nowy system sprzedaży i marketingu produktów mlecznych: powstała nowa hurtownia obsługująca klientów w mieście, sieć ulicznych sprzedawców, zakupiono ciężarówkę--chłodnię dostarczającą produkty z mleczarni do hurtowni i większych klientów. W rejonie Uru utworzono drugie lokalne centrum wsparcia rolników-mleczarzy. Centrum Uru nie tylko świadczy usługi dla rolników, ale jest jednocześnie dużym punktem skupu mleka wyposażonym w zbiorniki schładzające przywiezione z Polski. Spółdzielcy z Uru stworzyli również szkółkę sadzonek roślin paszowych. W działalności mleczarską w rejonach Mwika i Uru w chwili obecnej zaangażowanych jest blisko 1000 rolników, a systematyczne dochody ze sprzedaży mleka stanowią jedno z ważniejszych źródeł utrzymania dla kolejnych kilku tysięcy członków ich rodzin. W obszarach i działaniach zainicjowanych lub wspartych przez realizację projektu bezpośrednio lub pośrednio zatrudnienie ma około 100 osób

W module realizowanym w roku 2020 będą prowadzone dalsze działania modernizacyjne i szkoleniowe.

Fot. G. Zduńczyk

Projekt: Poprawa warunków życia kobiet, sierot i młodzieży poprzez hodowlę drobiu w dystrykcie Siha w regionie Kilimandżaro

Podmiot wdrażający: Ambasada RP w Dar es Salaam

Wysokość dofinansowania: 56 026 PLN

Miejsce realizacji: region Kilimandżaro, Tanzania

Celem projektu była poprawa warunków życia kobiet, młodzieży i dzieci w dystrykcie Siha poprzez zapewnienie im możliwości generowania stałego dochodu i dostępu do żywności. Dodatkowo realizacja projektu przez Ambasadę RP w Dar es Salaam we współpracy z Environmental, Human Rights Care and Gender Organization, miała na celu wzmocnienie pozycji kobiet i młodzieży na rynku pracy i w życiu społecznym oraz przestrzeganie ich praw.

Kobiety i młodzież należą do jednych z najbardziej zmarginalizowanych grup społecznych w Tanzanii. Kobiety żyjące na wsi odgrywają ważną rolę w rolnictwie, ale napotykają poważne ograniczenia w dostępie do zasobów produkcyjnych. Prawie trzy czwarte wszystkich właścicieli ziemskich to mężczyźni. Kiedy właścicielkami są kobiety mają one zwykle mniejsze działki, posiadają mniej inwentarza żywego i mają bardzo ograniczony dostęp do nowych technologii, szkoleń, doradztwa, a także kredytów i innych usług finansowych. Kobiety, pracujące

w rolnictwie na własny rachunek, zarabiają znacznie mniej niż mężczyźni. Także konieczność łączenia pracy zarobkowej z obowiązkami domowymi i społecznymi ogranicza ich produktywność i potencjał edukacyjny. Z problemami na lokalnym rynku pracy spotykają się także młodzi ludzie. Według oficjalnych danych bezrobocie wśród osób w wieku 15-35 lat jest relatywnie niskie (około 10%), jednak w rzeczywistości 3/4 z tej grupy zatrudnionych jest nieformalnie w niskowydajnym rolnictwie. Dzięki realizacji projektu zwiększono możliwości produkcyjne istniejącej, ale niewydajnej hodowli drobiu prowadzonej przez miejscowe kobiety i osieroconą młodzież. Przekazano pakiet startowy (inkubator, jaja, pasze, klujnik), zakupiono generator prądu i przeszkolono kobiety i młodzież z zakresu zwiększenia produktywności hodowli oraz generowania większego dochodu z hodowli kurczaków. Włączono powiększoną hodowlę w szerszy łańcuch dostaw drobiu i jaj w regionie. Dzięki temu grupy te znacząco powiększyły swoje dochody, a także zasób żywności do której mają dostęp.

Fot. Ambasada RP w Dar es Salaam

UGANDA

Polskie wsparcie na rzecz Ugandy w 2019 roku koncentrowało się na poprawie dostępności i jakości opieki medycznej.

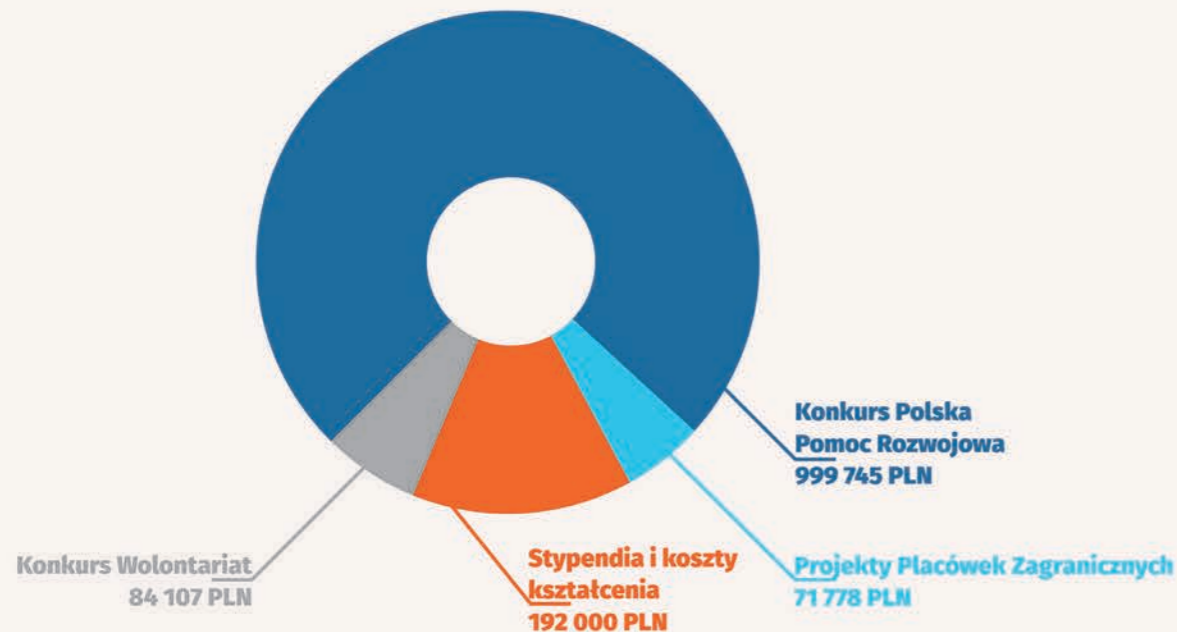
Zrealizowane projekty medyczne zapewniły dostęp do opieki zdrowotnej. Ośrodki medyczne wyposażone zostały w sprzęt umożliwiający prowadzenie działalności leczniczej m.in. w zakresie podstawowej opieki medycznej, położnictwa i ratownictwa medycznego. W ramach programu „Wolontariat Polska

Pomoc” kontynuowano wsparcie rozwoju systemu edukacji na południu kraju. Uruchomiono lokalną bibliotekę działającą obecnie jako centrum edukacji i kultury.

Łącznie zrealizowane zostały trzy projekty, dwa wyłonione w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych oraz jeden wdrożony przez Ambasadę RP w Nairobi.

Łącznie ODA na rzecz Ugandy w 2019 roku wyniosła 1 347 631 PLN

Dwustronna pomoc rozwojowa – Uganda

Projekt: Wyposażenie Wanda Mattuga Health Center im. Wandy Błęńskiej w sprzęt niezbędny do podjęcia działalności leczniczej

Podmiot wdrażający: Fundacja InnovAid

Wysokość dofinansowania: 999 745 PLN

Miejsce realizacji: Matugga, Uganda

W Ugandzie występuje wysoka zapadalność na różnego rodzaju choroby zakaźne (w tym AIDS, dur brzuszny, malarię czy wirusowe zapalenie wątroby typu A i E). Wciąż wysoki jest (5,46%) wskaźnik śmiertelności noworodków. W Ugandzie na 100 tys. mieszkańców przypada 0,5 łóżka szpitalnego (dla porównania – w Polsce jest to 6,5 łóżka szpitalnego na 1 tys. mieszkańców). Uganda jest krajem, w którym panuje wysokie ryzyko zachorowań, ale niskie prawdopodobieństwo uzyskania niezbędnej pomocy medycznej i powrót do zdrowia. Wychodząc naprzeciw tym problemom Fundacja InnovAid wraz z partnerem lokalnym, Zakonem Braci Franciszkanów Konwentualnych, stworzyła projekt mający na celu wyposażenie szpitala Wanda Matugga Health Centre w sprzęt medyczny. Zakupione zostały podstawowe meble szpitalne, takie jak łóżka i szafy, wyposażenie służące do udzielania pomocy medycznej, sprzęt umożliwiający bezpieczne odbieranie porodów i pomoc noworodkom w stanie zagrożenia życia. Lokalny personel medyczny został przeszkolony z procedur medycznych i administracyjnych, tak by mógł lepiej nieść pomoc pacjentom i zarządzać szpitalem.

W grudniu 2019 roku odbyła się uroczysta inauguracja Matugga Health Centre. Pierwsze dziecko, które urodziło się w szpitalu to dziewczynka, która na cześć patronki szpitala otrzymała imię Wanda. W jej narodzinach uczestniczyły wolontariuszki z Polski. W ramach drugiego modułu projektu, realizowanego w 2020 roku zostanie m.in. rozbudowana infrastruktura ośrodka oraz zakupiony będzie dodatkowy sprzęt medyczny i pierwszy ambulans.

Dzięki realizacji projektu Wanda Matugga Health Center im. Wandy Błęńskiej będzie mógł prowadzić działalność leczniczą w zakresie podstawowej opieki medycznej, stomatologii, chirurgii, położnictwa i ratownictwa medycznego.

Fot. Fundacja InnovAid

Projekt: Lepsza opieka nad matką i dzieckiem w Kojja i Mukono)

Podmiot wdrażający: Ambasada RP w Nairobi

Wysokość dofinansowania: 71 778 PLN

Miejsce realizacji: półwysp Kojja, dystrykt Mukono, Uganda

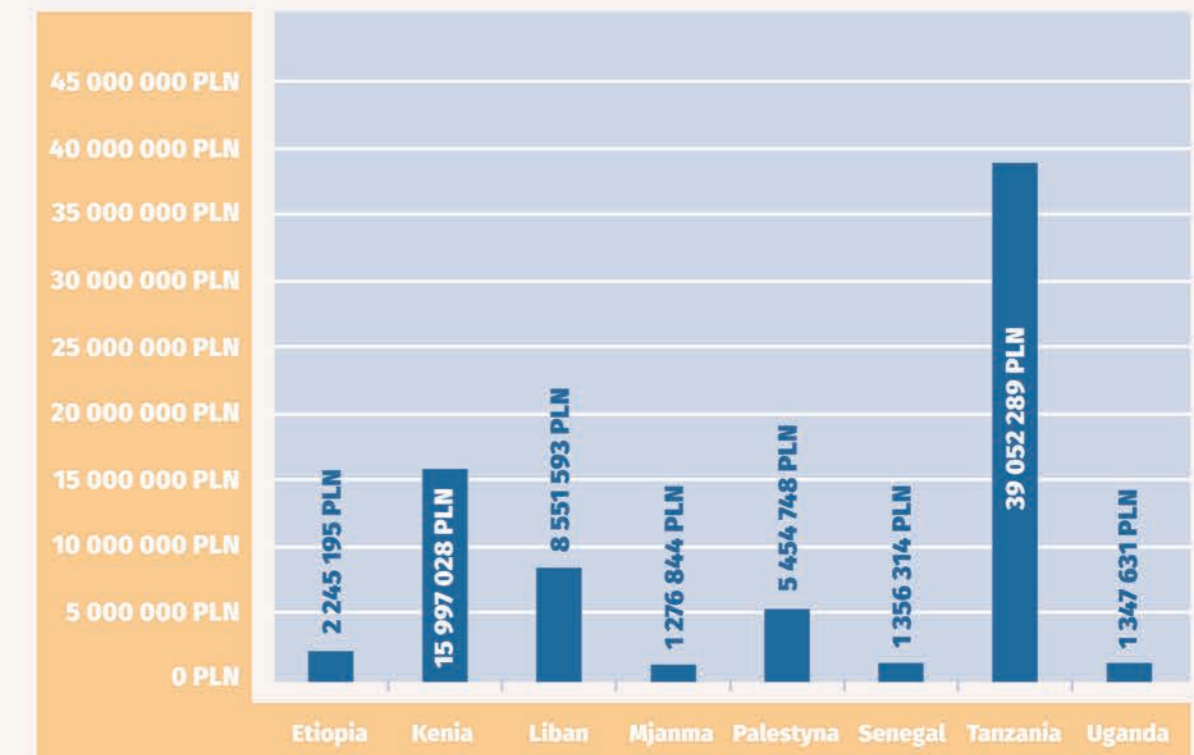
Koja Health Center III, tzw. *Koja Sybiraki Health Center*, to publiczny ośrodek zdrowia obsługujący około 5 tys. mieszkańców półwyspu Kojja w dystrykcie Mukono. Ośrodek znajduje się w miejscu historycznie związanym z Polską. Do Kojja w 1942 roku przybyli polscy uchodźcy z Syberii, którym udało się opuścić ZSRR z armią gen. Andersa. Od 2016 roku Ambasada RP w Nairobi wspiera działanie ośrodka. W ramach

Polskiej pomocy został on wyremontowany i rozbudowany, powstał oddział ginekologiczno-położniczy, a personel medyczny placówki został przeszkolony przez polskich lekarzy ze stowarzyszenia *Leczymy z Misją*. Projekt zrealizowany w 2019 roku dotyczył dalszej rozbudowy szpitala: wyremontowany został oddział matki i dziecka, przeprowadzono szkolenia personelu medycznego, dzięki instalacji panelu słonecznego uzyskano stałe źródło elektryczności. Wsparcie z Polski przyczyniło się do znacznego wzrostu liczby urodzeń w szpitalu z 5 do około 20-30 na miesiąc. Poprawiła się jakość świadczonej opieki zdrowotnej, a szkolenia z zakresu profilaktyki raka szyjki macicy, ginekologii i położnictwa, udzielone przez polskich lekarzy podniosły kompetencje pracujących w Koja Health Center III pielęgniarek i położnych.

Fot. Ambasada RP w Nairobi/Brian Otieno

Oficjalna Pomoc Rozwojowa (ODA) na rzecz pozostałych państw priorytetowych

Pomoc humanitarna w ramach programu *Polskiej pomocy* udzielana jest od lat w regionie Bliskiego Wschodu. Bezprecedensowy kryzys humanitarny i migracyjny wywołany wciąż trwającym konfliktem w Syrii, także w 2019 roku skutkowało ogromnymi potrzebami bytowymi zarówno ludności uchodźczej i osób wewnątrznie przesiedlonych, jak i mieszkańców państw przyjmujących uchodźców. Wsparcie w ramach *Polskiej pomocy* realizowane było poprzez projekty wdrażane przez polskie organizacje pozarządowe oraz wpłaty do międzynarodowych agend humanitarnych.

Łączna kwota przekazana przez MSZ na pomoc humanitarną w 2019 roku wyniosła 66,2 mln zł. Zrealizowano wpłaty dobrowolne do międzynarodowych agend humanitarnych takich jak Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża, UNHCR, UNDP, UN OCHA, WFP, UNICEF na łączną kwotę 11,8 mln zł.

W ramach współpracy dwustronnej za pośrednictwem polskich organizacji pozarządowych zrealizowano m.in. projekty:

- w Libanie o wartości 5,6 mln PLN,
- w Irackim Kurdystanie – 4,1 mln PLN,
- w Jordanii – 1,8 mln PLN,
- Jemenie – 1 mln PLN,
- Somalii – 0,2 mln PLN,
- oraz Iraku – 0,3 mln PLN.

Projekty z zakresu pomocy humanitarnej w Syrii, Jordanii i na Ukrainie wdrażały także polskie placówki dyplomatyczne. Ich wartość wyniosła 0,8 mln zł.

MSZ dokonało również wpłaty w wysokości około 40 mln zł na Unijny Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji, skierowany przede wszystkim na pomoc uchodźcom z Syrii.

Projekt: Odbudowa libańskich szkół publicznych, w których uczą się dzieci uchodźców syryjskich i najuboższe dzieci libańskie, a także rozwój infrastruktury szkolnej (polsko-niemiecki projekt humanitarny w Libanie)

Podmiot wdrażający: Projekt realizowany we współpracy z Rządem Republiki Federalnej Niemiec

Wysokość dofinansowania: projekt kilkuletni, realizowany w latach 2017-2019; łączne finansowanie przez stronę polską wyniosło 3 mln euro

Miejsce realizacji: Liban Północny, Wzgórza Libanu, Dolina Bekaa, Liban

W roku 2019 zakończyła się realizacja trzyletniego polsko-niemieckiego projektu humanitarnego polegającego na odbudowie i rozwoju infrastruktury szkolnej libańskich szkół publicznych, w których uczą się dzieci uchodźców syryjskich i najuboższe dzieci libańskie. W uroczystości otwarcia wyremontowanych szkół udział wzięli Marcin Przydacz, podsekretarz stanu w MSZ.

Z polskich środków odbudowano sześć szkół w trzech dystryktach Libanu. W Libanie

Fot. Ambasada RP w Libanie

Północnym: *Ain Ekrim Mixed Public School* (El Koura), *Selaiman El Boustani Intermediate Public School for Girls* (Tripoli). Na Wzgórzach Libanu: *Amatour Mixed Intermediate Public School* (Chouf). W Dolinie Bekaa: *El Jirahiyeh Public School* (Marj), *Al Mualaka Boys Public School* (Zahle), *Hzartah Mixed Public school* (Zahle). Dokonano rekonstrukcji pomieszczeń, remontów dachów, podłóg i instalacji wodno-sanitarnej. Część budynków wymagała ingerencji w konstrukcje, w celu zapewnienia bezpieczeństwa ich użytkownikom. Wszystkie zyskały rozwiązania dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Projekt: Zabezpieczenie dachu nad głową i poprawa dostępu do edukacji dla uchodźców i ludności lokalnej w Libanie

Podmiot wdrażający: Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej

Wysokość dofinansowania: 1 483 181 PLN

Miejsce realizacji: Bejrut, Bire, Liban

Projekt był elementem programu PCMP pt. „Cash for Rent”, którego celem jest wsparcie uchodźców syryjskich, którzy żyją w absolutnym ubóstwie i nie znajdują się w grupie otrzymującej kompleksową pomoc humanitarną ze strony UNHCR. Rząd Libanu prowadzi politykę stopniowego likwidowania obozów namiotowych i tzw. collective shelters, czyli istniejących budynków wykorzystywanych jako miejsca tymczasowego zamieszkania dla uchodźców. W związku z tym pojawia się konieczność zapewnienia dachu nad głową nawet kilkuset rodzinom. Bez pomocy humanitarnej ludzie ci są zmuszeni do powrotu do Syrii, gdzie wielu grozi aresztowanie i śmierć. Aż 75% uchodźców wynajmuje mieszkania, garaże, piwnice i inne pomieszczenia, za które muszą płacić minimum 100-120 USD miesięcznie. To bardzo wysokie koszty, mając na uwadze niskie zarobki uchodźców.

W aglomeracji Bejrutu zarobki są wyższe, ale wyższe są też czynsze za wynajmowanie mieszkań. Działa tam bardzo mało

organizacji humanitarnych przez co jedynie 4% uchodźców otrzymuje pomoc w zakresie zapewnienia miejsca zamieszkania.

75% eksmisji uchodźców z wynajmowanych pomieszczeń jest związanych z niepłaceniem czynszu. Dzięki programowi „Cash for Rent” zatrzymano eksmisję i przywrócono uchodźcom możliwość płacenia czynszu.

Kolejnym elementem projektu było wsparcie wybudowanego w 2016 roku ze środków *Polskiej pomocy* Centrum edukacyjnego w Bire. Centrum realizuje edukację uzupełniającą dla dzieci uchodźców (m.in. nauka języka francuskiego obowiązującego w libańskich szkołach publicznych), szkolenia zawodowe (kierunki: asystent pielęgniarki i farmaceuty, elektryk-instalator i inne) oraz zajęcia komputerowe. W 2019 roku rozszerzono ofertę edukacyjną i rozpoczęto szkolenia dotyczące zarządzania kryzysowego dla uchodźców oraz zaangażowano w nie miejscowe samorządy.

Fot. Fundacja PCPM

Projekt: Pomoc medyczna i dentystyczna dla uchodźców, osób przesiedlonych i społeczności lokalnej w guberni Erbil

Podmiot wdrażający: Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna

Wysokość dofinansowania: 998 826 PLN

Miejsce realizacji: obozy dla uchodźców: Harsham, Basharka i Qushtapa, Iracki Kurdystan

Realizowany przez Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna projekt skierowany był do uchodźców przebywających w obozach Harsham, Basharka i Qushtapa w Irackim Kurdystanie. W ramach projektu uzyskali oni wsparcie medyczne, dentystyczne i farmaceutyczne. Projekt realizowany był we współpracy z Terre des Hommes Italy. Z usług dwóch gabinetów dentystycznych i kliniki mobilnej korzystają jednocześnie nie tylko syryjscy uchodźcy, ale i przesiedleni wewnętrznie Irakijczycy, mieszkańcy obozów oraz ludność lokalna regionu, w którym brakuje środków finansowych i kadrowych, aby sprostać potrzebom zdrowotnym społeczności. Przed rozpoczęciem projektu mieszkańcy obozów Baharka i Qushtapa od czterech lat pozbawieni byli opieki stomatologicznej.

Projekt podniósł ich jakość życia. Zmiana ta jest istotna zwłaszcza z perspektywy najstarszych: kobiet, dzieci, osób z niepełnosprawnościami i starszych. Z jednej strony są to osoby najbardziej potrzebujące opieki zdrowotnej, a z drugiej dla których

wyjście z obozu i zdobycie środków na jej pokrycie stanowiłoby największe, niemal nieosiągalne wyzwanie.

Fot. MSZ

Projekt: Zintegrowana kryzysowa interwencja wodno-sanitarna dla najbardziej narażonych rodzin w południowo-środkowej Somalii

Podmiot wdrażający: Polska Akcja Humanitarna

Wysokość dofinansowania: 244 588 PLN

Miejsce realizacji: region Banadir, region Dolnego i Środkowego Szabele, Somalia

Projekt zrealizowano w ramach konkursu na zapewnienie wkładu własnego w projektach finansowanych ze środków innych niż budżet RP. Głównym donatorem w tym projekcie była Komisja Europejska (ECHO). W ramach projektu PAH

zapewniła natychmiastową pomoc wodno-sanitarną rodzinom zamieszkującym obozy dla osób wewnętrznie przesiedlonych. W ramach projektu wybudowano 180 latryn oraz rozbudowano infrastrukturę wodną. Zbudowano 9 punktów poboru wody: 2 ujęć wodnych (tzw. kiosków wodnych) i 7 zestawów kranów awaryjnych. W efekcie tych działań około 14 tys. osób uzyskało lepszy dostęp do bezpiecznej i wystarczającej ilości wody, a ponad 10 tys. osób uzyskało lepszy dostęp do odpowiednich i godnych warunków sanitarnych. Projekt został zrealizowany w obozach w południowo-centralnej Somalii, w regionie Banadir oraz Dolnego i Środkowego Szabele.

Fot. PAH

Projekt: Opieka medyczna dla kobiet i dzieci mieszkających w słabo rozwiniętych obszarach prowincji Zarka i Al-Mafrak w Jordanii

Podmiot wdrażający: Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna

Wysokość dofinansowania: 496 611 PLN

Miejsce realizacji: prowincja Zarka, prowincja Al.-Mafrak, Jordania

Jordania jest jednym z krajów, które przyjęły największą liczbę uchodźców z Syrii. Ponad 80% spośród zarejestrowanych osób żyje poza obozami dla uchodźców na obszarach miejskich lub wiejskich, a także w nieformalnych obozowiskach. Problemem dla uchodźców syryjskich jest codzienne zaopatrzenie rodzin w schronienie, żywność, odzież i zaspokojenie innych podstawowych potrzeb, przede wszystkim dostępu do opieki medycznej. Z uwagi na niewystarczające fundusze rodzin

syryjskich, tylko 36% uchodźców mieszkających poza obozami ma dostęp do potrzebnych leków i usług zdrowotnych.

Bezpośrednimi beneficjentami projektu były najbardziej potrzebujące syryjskie i jordańskie rodziny (w szczególności kobiety, dziewczęta i chłopcy), osoby starsze, z niepełnosprawnościami, z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, rodziny mieszkające w trudno dostępnych i słabo rozwiniętych obszarach. Dzięki projektowi syryjskie i jordańskie kobiety w wieku rozrodczym oraz dzieci poniżej 18 roku życia mogły skorzystać z kompleksowej opieki medycznej, szczególnie w obszarze opieki nad matką i noworodkiem. Projekt objął zasięgiem ponad 5 tys. osób. Dziesięciu promotorów medycznych i opiekunów społecznych skorzystało z sesji szkoleniowych na temat karmienia piersią, najlepszych praktyk żywieniowych i praktyk higienicznych.

Fot. MSZ

DIALOG, EDUKACJA I WSPÓLPRACA DLA ROZWOJU: WARSZAWSKIE TARGI HUMANITARNE 2019

W czerwcu 2019 roku Polska zorganizowała unikatowe wydarzenie łączące potencjał sektora państwowego, prywatnego i pozarządowego, a także międzynarodowych organizacji na rzecz pomocy humanitarnej – pierwsze tego typu w Europie Środkowo-Wschodniej.

Wydarzenie Warsaw Humanitarian Expo/Warszawskie Targi Humanitarne (WHE) zorganizowane w Międzynarodowym Centrum Targowo-Kongresowym PTAK Warsaw Expo w Nadarzynie łączyło w sobie targi i konferencję humanitarną. Ich celem było zwiększenie zaangażowania sektora prywatnego w działania humanitarne, wymiana doświadczeń między podmiotami międzynarodowymi i edukacja społeczna w zakresie tematyki humanitarnej i zrównoważonego rozwoju. Organizacja targów miała także pokazać gotowość Polski do zwiększenia zaangażowania w globalną debatę o światowych trendach odnoszących się do niesienia pomocy humanitarnej i rozwojowej. WHE skupiło przedstawicieli organizacji rządowych, pozarządowych, biznesu, uczelni wyższych i szeroko rozumianego społeczeństwa obywatelskiego.

O unikatowym charakterze tej inicjatywy świadczy fakt, że pojawiła się ona po stronie sektora prywatnego: Ptak Warsaw Expo sp. z o. o. i Lubawy S.A, które wraz z Ministerstwem Spraw Zagranicznych były współorganizatorami WHE. Partnerami targów były także: Polskie

Linie Lotnicze LOT S.A. oraz Krajowa Izba Gospodarcza. Patronami medialnymi były redakcje: Rzeczpospolitej, TVP info, Logistics Manager oraz ITwiz. Przygotowania koordynował zespół złożony z przedstawicieli wielu resortów i podmiotów publicznych (MSZ, KPRP, KPRM, BBN, MSWiA, MON, MliR, MEN, MPiT, MNiSW, MRiRW, PAIH, PARP i PFR). Nad wydarzeniem patronat objął Prezydent RP.

Warsaw Humanitarian Expo odwiedziło ponad 5,7 tysięcy osób z ponad 40 państw (przede wszystkim z Europy Środkowo-Wschodniej, ale także Bliskiego Wschodu i Azji). W ramach WHE odbyło się ponad 50 wydarzeń. W konferencji i innych wydarzeniach towarzyszących wzięło udział ponad 50 prelegentów z całego świata. Dzięki organizacji WHE Polska umocniła swoją pozycję wiarygodnego donatora, nie ograniczającego się w swych działaniach do przekazywania środków na pomoc krajom w kryzysach i trudnej sytuacji rozwojowej, lecz także inicjującego debatę nad najważniejszymi globalnymi wyzwaniami XXI w.

W ramach wydarzenia zorganizowano także tzw. miasteczko humanitarne. Program miasteczka został przygotowany z myślą o osobach zainteresowanych problematyką pomocową, w szczególności o uczniach, studentach i nauczycielach, dla których spotkania z uczestnikami misji humanitarnych oraz wykłady i warsztaty dotyczące

problematyki humanitarnej i rozwojowej mogłyby stanowić uzupełnienie zajęć z zakresu edukacji globalnej czy wychowania obywatelskiego, a także zachętę do podjęcia pracy jako wolontariusze. Organizacja miasteczka dała okazję do bezpośrednich spotkań z ludźmi zaangażowanymi na co dzień w pomoc humanitarną i organizacjami prowadzącymi akcje pomocowe na całym świecie. Współorganizatorami miasteczka było około 40 podmiotów: MSZ, organizacje pozarządowe, szkoły wyższe oraz instytucje zaangażowane w pomoc humanitarną i rozwojową, wolontariat,

a także współpracę pomiędzy trzecim sektorem a biznesem. Zorganizowano debaty, wykłady, prezentacje oraz spotkania z uczestnikami i organizatorami pomocy humanitarnej, a także stoiska informacyjne organizacji i instytucji zaangażowanych w pomoc. Odbyły się pokazy ratownictwa, szkolenia z zakresu pierwszej pomocy, reagowania w sytuacji zagrożenia, pokazy dronów, wystawy i instalacje (np. mobilnego szpitala polowego, domu modułowego czy przenośnych systemów uzdatniania wody i pozyskiwania energii).

Fot. Tymon Markowski / MSZ

Fot. MSZ

Fot. MSZ/Monika Janus-Klewiado

Edukacja globalna

Edukacja globalna jest ważnym elementem współpracy rozwojowej. Jej istotą są działania informacyjne i edukacyjne, których celem jest wyjaśnianie przyczyn i skutków globalnych współzależności oraz budowanie poparcia społecznego dla działań podejmowanych w celu osiągnięcia zrównoważonego rozwoju na świecie. Edukacja globalna w Polsce stanowi część wychowania i kształcenia obywatelskiego w kierunku zwiększenia wiedzy na temat globalnych współzależności o charakterze ekonomicznym, społecznym, politycznym, kulturowym, środowiskowym i technologicznym.

W 2019 roku MSZ realizując działania edukacyjne na temat problemów globalnych i wyzwań rozwojowych współpracowało z Ministerstwem Edukacji Narodowej i organizacjami pozarządowymi. Łączna kwota środków przeznaczonych na ten cel wyniosła 2 204 431 PLN.

Projekty w obszarze edukacji globalnej realizowane były m.in. ze środków przyznanych w ramach konkursu „Edukacja globalna 2018”, w którym dotacje otrzymało 11 projektów, z czego 10 o charakterze modułowym kontynuowano w 2019 roku. MSZ nie ogłosiło odrębnego konkursu w 2019. O dotacje można było aplikować w ramach konkursu regrantingowego, którego operatorem jest Fundacja Edukacja dla Demokracji, w ramach dotacji przyznanej w 2018. Wśród projektów modułowych realizowany był ostatni, trzeci moduł projektu Centrum Edukacji Obywatelskiej pt. *W świat z klasą – Edukacja globalna*

na zajęciach przedmiotowych w szkole podstawowej oraz drugie moduły projektów, obejmujące szkolenia dla edukatorów i nauczycieli, współpracę kadry akademickiej, debaty eksperckie, ogólnodostępne webinaria oraz festiwal filmów poświęcony tematyce rozwojowej i humanitarnej. Festiwal, którego organizatorem już po raz dziesiąty była Fundacja HumanDoc, cieszył się uznaniem widzów i krytyków filmowych. Misją festiwalu jest poszerzanie świadomości społecznej na tematy globalne poprzez prezentację filmów dokumentalnych poruszających bieżące problemy w krajach rozwijających się. Filmy były prezentowane podczas festiwalu filmowego w Warszawie w dniach 22-24 listopada 2019 roku. Wybrane filmy dostępne na internetowej platformie vod.pl obejrzało 120 000 osób.

W 2019 roku kontynuowany był projekt Ministerstwa Edukacji Narodowej „Edukacja globalna. Liderzy edukacji na rzecz rozwoju (II)” prowadzony przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. Dzięki współpracy z akredytowanymi regionalnymi placówkami doskonalenia nauczycieli z 14 województw, których pracownicy pełnili role koordynatorów regionalnych, działaniami objętych zostało 238 szkół. W ramach projektu przeprowadzono zajęcia poświęcone zagadnieniom edukacji globalnej dla ponad 50 tysięcy uczniów, a około 100 tysięcy wzięło udział w aktywnościach organizowanych z okazji Tygodnia Edukacji Globalnej.

Projekt: Wprowadzenie edukacji globalnej do systemu kształcenia studentów dziennikarstwa i politologii

Podmiot wdrażający: Fundacji HumanDoc

Wysokość dofinansowania: 183 250 PLN

Projekt realizowany był na Uniwersytecie Opolskim we współpracy z pracownikami naukowymi uczelni. Do programu studiów dziennikarstwa i komunikacji społecznej wprowadzono nowy moduł (specjalizację) „Film i komunikacja w globalnym świecie”, a do programu politologii tzw. „Global Studies”. Program modułów uwzględniał istotne kwestie dotyczące problemów globalnych (problematykę zrównoważonego rozwoju z perspektywy nauki o polityce i nauki o mediach, problem w dostępie do wody i żywności oraz zagadnienia bezpieczeństwa), jak i specyfikę regionalną, odnośną głównie do obszarów tzw. Globalnego Południa (państwa rozwijające się). Jednocześnie Fundacja HumanDoc wraz z naukowcami Uniwersytetu Opolskiego opracowała i wydała pierwszy w Polsce, multimedialny podręcznik akademicki do edukacji globalnej poruszający temat globalnych współzależności, a także sposób narracji na temat tych zagadnień. *Wprowadzenie do*

Global Studies. Podręcznik akademicki jest nie tylko wyczerpującym opracowaniem dotyczącym tematów globalnych, ale równocześnie gotowym narzędziem pracy. Poszczególne rozdziały, zawierają odnośniki do tekstów nawiązujących do danego tematu, map i wykresów oraz zdjęć. Dodatkowo część materiału zobrazowana została reportażami telewizyjnymi, zrealizowanymi przez Fundację HumanDoc. Do reportażu czytelnika odsyła QR kody. Podręcznik dostępny jest dla wszystkich na stronie globalstudies.humandoc.pl/

Działania informacyjne

Internet

Głównymi narzędziami wykorzystywanymi do informowania społeczeństwa o działaniach Polskiej pomocy są: strona internetowa www.polskapomoc.gov.pl i profile w mediach społecznościowych: YouTube/@PolishAid, Twitter/@polskapomoc, Flickr.com – collection: Polish aid/Polska Pomoc.

Portal internetowy prowadzony jest w dwóch wersjach językowych. W 2019 roku opublikowano w języku polskim ponad 120 newsów, w tym 90 artykułów. Szczególną uwagę poświęcono Warszawskim Targom Humanitarnym. Większość materiałów, w szczególności tych o efektach polskich działań w krajach objętych *Polską pomocą*, została przetłumaczona na język angielski.

W 2019 roku odnotowano ponad 92 000 „wejść” do serwisu polskiej współpracy rozwojowej polskapomoc.gov.pl. Podczas 92 978 sesji odnotowano łącznie ponad 207 000 odsłon poszczególnych stron portalu. Serwis odwiedziło ponad 70 000 użytkowników, przy czym 85,8% sesji było generowanych przez nowych użytkowników.

Polska pomoc była aktywna w przekazywaniu informacji w mediach społecznościowych. Na profilu *Polskiej pomocy* na platformie Twitter pojawiły się aktualności o bieżącej realizacji działań i informacje o ogłaszanych przez MSZ konkursach. Dodatkowo ukazało się pięć kampanii informacyjnych o przedsięwzięciach realizowanych przez Polskę z okazji

międzynarodowych dni ustanowionych przez Organizację Narodów Zjednoczonych. Dotyczyły one Światowego Dnia Wody, Międzynarodowego Dnia Kobiet, Międzynarodowego Dnia Spółdzielczości i Światowego Dnia Pomocy Humanitarnej. Ponadto aktywnie promowano Warszawskie Targi Humanitarne i towarzyszące im wydarzenia. Uwagę poświęcono również debacie w Radzie Bezpieczeństwa ONZ na temat sytuacji dzieci w konfliktach zbrojnych i przedstawiono działania Polski na rzecz poprawy ich losu.

Szczególne zainteresowanie wzbudziła sierpniowa, międzynarodowa kampania informacyjna, zorganizowana z okazji Światowego Dnia Pomocy Humanitarnej i poświęcona kobietom zaangażowanym w niesienie pomocy humanitarnej. Była ona realizowana pod hasłem #Women-Humanitarians. Została zainicjowana przez UN OCHA z poparciem państw członkowskich ONZ. W kampanię włączyły się również Polki – koordynatorki projektów humanitarnych, polskie organizacje pozarządowe i przedstawicielstwa przy ONZ.

Na stronie internetowej opublikowano artykuł informujący o Tygodniu Edukacji Globalnej (od 18 do 24 listopada), który w 2019 r. był obchodzony pod hasłem: „Obudźmy się! To ostatni dzwonek dla klimatu!”. Zachęcał on odbiorców do włączenia się w wydarzenie i zorganizowanie działań edukacyjnych w swoim otoczeniu.

Profil *Polskiej pomocy* na kanale YouTube został wzbogacony o filmy wyprodukowane przez organizacje pozarządowe

na temat efektów ich działań w państwach-beneficjentach współpracy rozwojowej. Dzięki nowej playliście o nazwie 2019 Światowy Dzień Pomocy Humanitarnej/World Humanitarian Day #WomenHumanitarians profil zyskał nowych subskrybentów. Dodatkowo umieszczone zostało również wideo ze zdjęciami nagrodzonymi w Konkursie fotograficznym „Rozwój w obiektywie 2019”.

Publikacje

W 2019 roku DWR przygotował i wydał następujące publikacje:

Brozurę Polska współpraca rozwojowa w państwach Partnerstwa Wschodniego.

Raport roczny 2018 polskiej współpracy rozwojowej.

Kalendarz 2020 zawierający zdjęcia z realizacji projektów polskiej współpracy rozwojowej.

Wystawy

Wystawa fotograficzna prezentująca zdjęcia z realizacji polskich projektów rozwojowych „Polska pomoc rozwojowa 2017-2019” była eksponowana podczas następujących wydarzeń zewnętrznych:

1. Narada Ambasadorów, 3-6.09.2019 roku.
2. *Seminar on private sector engagement in development cooperation* – Google Campus Warszawa (współorganizowane przez DWR MSZ) pl. Konesera – 11.09.2019 roku.

3. Gala Konkursu fotograficznego MSZ „Rozwój w Obiektywie 2019”, Centrum Prasowe Foksal.

4. Festiwal filmowy HumanDOC – Kinoteka w Warszawie.

Fot. Joanna Kruk/RODM Białystok

Wystawy towarzyszyły również wydarzeniom odbywającym się poza Warszawą, organizowanym przez sieć Regionalnych Ośrodków Debaty Międzynarodowej (RODM) podczas debat, z udziałem wiceministrów spraw zagranicznych, odbywających się w Białymstoku i Katowicach oraz wydarzeń wynikających ze współpracy z NGOs (Festiwal kina plenerowego HumanDOC w Opolu – prezentacja wystawy na rynku w Opolu).

1. RODM Białystok – debata „Polska Pomoc Humanitarna – dobre praktyki” (Białystok, 15.08. – 11.09.2019) roku.
2. Global Studies & Festiwal HumanDOC, Rynek Starego Miasta w Opolu (14-15.09.2019 roku).
3. RODM Katowice – debata „Osiągnięcia polskiej polityki zagranicznej w latach 2015-2019: Polska pomoc humanitarna” (Katowice, 04.10.2019 roku).

Wystawa była również eksponowana w pasażu między budynkami MSZ przy al. J. Ch. Szucha w Warszawie (16.08. – 02.09.2019 roku).

Podczas Warszawskich Targów Humanitarnych (WHE) MSZ we współpracy z Komisją Europejską DG DEVCO w ramach kampanii informacyjnej #2030isnow zorganizowało stoisko informacyjne promujące cele zrównoważonego rozwoju. „Ambasadorami” wydarzenia byli redaktor Michał Żakowski i Nela Mała Reporterka (nastoletnia podróżniczka, autorka książek dla dzieci o tematyce podróżniczo-przyrodniczej).

Współpraca z wyższymi uczelniami

Działalność informacyjna i edukacyjna *Polskiej pomocy* jest przedmiotem zainteresowania środowiska akademickiego. W kwietniu 2019 roku w wyniku współpracy z Kołem Spraw Zagranicznych Instytutu Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego zorganizowano seminarium poświęcone współpracy rozwojowej w krajach Partnerstwa Wschodniego, a na terenie głównego kampusu UW zaprezentowano wystawę poświęconą działaniom polskiej współpracy rozwojowej. Wydarzenie wpisało się w obchody 10-lecia Partnerstwa Wschodniego.

Współpraca z mediami tradycyjnymi

We współpracy z Polskim Radiem: radiową Trójką i programem „Raport o stanie świata” powstało dziewięć reportaży przedstawiających interesujące historie, tzw. human stories na podstawie projektów realizowanych w ramach *Polskiej pomocy*. Przedstawiciele MSZ na antenie radia opowiadali o *Polskiej pomocy* w państwach Partnerstwa Wschodniego i w Afryce, misjach obserwacyjnych OBWE i wydarzeniach Tygodnia Edukacji Globalnej w 2019 roku.

Konkurs fotograficzny Rozwój w obiektywie

We współpracy z magazynem National Geographic Polska MSZ zorganizowało piątą edycję konkursu fotograficznego

„Rozwój w obiektywie 2019”. Celem konkursu jest zwiększenie zainteresowania społeczeństwa polskiego problemami i wyzwaniem rozwoju na świecie. Konkurs ma również poszerzyć świadomość społeczną na temat celów zrównoważonego rozwoju oraz uwrażliwić na problemy rozwoju globalnego i pomóc zrozumieć ich złożoność.

Zdjęcia można było zgłaszać w pięciu kategoriach konkursowych nawiązujących do kategorii tematycznych CZR tj. ludzie, planeta, dobrobyt, pokój i partnerstwo. W konkursie nagrodzono 10 fotografii.

W gronie jury konkursu oprócz przedstawicieli Ministerstwa Spraw Zagranicznych znaleźli się: Agnieszka Franus – redaktor naczelna National Geographic Polska i National Geographic Traveler, Iwona El Tanbouli-Jabłońska – dyrektor artystyczna National Geographic Polska, Tomasz Michniewicz – podróżnik i reportażysta, Marcin Zaborowski – fotograf dokumentalny. Nagrody otrzymali:

- w kategorii Dobrobyt: Natalia Mroz za zdjęcie *Rubi z kozą*,
- w kategorii Ludzie: Damian Lemański za zdjęcia w formie reportażu *Niehciani*,

- w kategorii Partnerstwo: Mariusz Jachimczuk za zdjęcie *Ananasy*,
- w kategorii Planeta: Przemek Marszał za zdjęcie *Wspomnienia*,
- w kategorii Pokój: Bartek Rubik za zdjęcie *Modlitwa o pokój*.

Wyróżnieni zostali:

- w kategorii Dobrobyt: Damian Lemański za zdjęcie *Mata Księżniczka*,
- w kategorii Partnerstwo: Paula Agnes Langer za zdjęcie *Ciekawość jest w każdym z nas*,
- w kategorii Planeta: Marcin Gabruk za zdjęcie *Tutube*,
- w kategorii Pokój: Natalia Mroz za zdjęcie *Lekcje*,
- w kategorii Ludzie: Adam Olesiak za zdjęcie *Pomnik Hajdara Alijewa*.

Gala wręczenia nagród odbyła się w listopadzie 2019 roku

Film z prezentacją nagrodzonych zdjęć dostępny jest na kanale <https://www.youtube.com/user/PolishAid>

EWALUACJA I MONITORING DZIAŁAŃ

Ustawa o współpracy rozwojowej zobowiązuje ministra spraw zagranicznych do przeprowadzania oceny realizacji celów polskiej współpracy rozwojowej, określonych w programie wieloletnim. Taka ocena odbywa się przede wszystkim poprzez coroczne badanie ewaluacyjne. Wyniki ewaluacji i wypracowane rekomendacje MSZ przedstawia m.in. przedstawicielom parlamentu, Rady Ministrów, organizacji pozarządowych, pracodawców i środowiska naukowego, którzy wchodzi w skład Rady Programowej Współpracy Rozwojowej.

Badania ewaluacyjne *Polskiej pomocy* prowadzone są systematycznie od 2012 roku. Wykonują je niezależni eksperci, wybierani w procedurze zamówienia publicznego.

W 2019 roku przedmiotem ewaluacji były działania informacyjne (w tym edukacyjne) i promocyjne dotyczące polskiej współpracy rozwojowej. Raport z badania dostępny jest na stronie <http://www.polskapomoc.gov.pl>

Informacja i promocja w ramach *Polskiej pomocy* kierowane są przede wszystkim do polskiej opinii publicznej, administracji, organizacji pozarządowych, szkół wyższych, a także powiązanych z nimi instytucji, partnerów lokalnych i innych donatorów. Obejmują m.in. działalność wydawniczą, prowadzenie i rozbudowywanie strony internetowej, wykorzystanie kanałów i serwisów społecznościowych, współpracę z mediami (w tym przygotowanie audycji radiowych i reportaży telewizyjnych), organizowanie konkursów fotograficznych o tematyce rozwojowej, wystawy zdjęć

dokumentujących realizację projektów rozwojowych, stoiska informacyjne podczas imprez masowych. Ich celem jest zarówno zwiększanie świadomości społecznej na temat programu *Polska pomoc*, jak i utrzymanie wysokiego poparcia społecznego dla prowadzonej przez Polskę współpracy rozwojowej.

W ramach ewaluacji zrealizowane zostały badania jakościowe i ilościowe oraz analizy eksperckie, w tym m.in. 30 wywiadów pogłębionych z różnymi interesariuszami współpracy rozwojowej, badanie ankietowe na reprezentatywnej próbie dorosłych Polaków, analizy treści na temat współpracy rozwojowej zawartych w internecie, badanie użyteczności strony internetowej <https://www.polskapomoc.gov.pl/> Przygotowane zostały również studia przypadków kampanii komunikacyjnych.

Badanie pokazało, że w głównych dokumentach programowych PWR znajdują się bardzo ogólne odniesienia do działań komunikacyjnych. Określone zostały ich cele i zakres, ale brakuje m.in. charakterystyki grup docelowych, identyfikacji kanałów i narzędzi komunikacji czy opisu sposobu zarządzania i koordynacji. Realizacja różnych przedsięwzięć odbywa się w głównej mierze na podstawie bieżących decyzji kierownictwa DWR, inicjatyw zespołu zaangażowanego bezpośrednio w prowadzenie działań oraz poprzez projekty *ad hoc*.

Ewaluatorzy wskazali, że dla zwiększenia skuteczności i użyteczności prowadzonych działań komunikacyjnych kluczowe jest opracowanie i wdrożenie przez Wydział Komunikacji Społecznej

wieloletniej strategii komunikacji. Przy ocenie podkreślano, że w informowanie o *Polskiej pomocy* zaangażowanych jest relatywnie wielu partnerów. MSZ jest głównym nadawcą komunikatu, ale inne podmioty (np. administracja rządowa, organizacje pozarządowe) również prowadzą politykę w tym obszarze, niezależną od resortu spraw zagranicznych. W praktyce prowadzi to do szumów informacyjnych utrudniających wyselekcjonowanie przez odbiorcę rzetelnych i użytecznych przekazów. W celu zwiększenia spójności komunikacji opracowane zostały przez MSZ *Wytyczne dotyczące informowania o projektach oraz znakowania projektów realizowanych w ramach polskiej współpracy rozwojowej*. Wytyczne obowiązują podmioty realizujące projekty ze środków MSZ. Jest to istotny krok porządkujący, ma jednak ograniczonych adresatów i nie zmienia zasadniczo jakości komunikacji. Istotnym problemem pozostaje przy tym egzekwowanie wytycznych i weryfikacja poprawności ich stosowania.

Analiza pokazała, że uporządkowanie tej sytuacji wymaga utworzenia grupy roboczej/ekspertskiej ds. koordynacji komunikacji PWR, międzyresortowej, prowadzonej przez MSZ. Konieczne jest również egzekwowanie wytycznych dotyczących komunikacji.

Podczas badania zidentyfikowane zostały dwie główne kategorie odbiorców działań komunikacyjnych w ramach PWR: odbiorcy krajowi – specyficzna grupa o dużym stopniu zróżnicowania oraz bezpośredni odbiorcy działań za granicą.

Głównym kanałem informacyjnym w ramach PWR jest strona internetowa www.polskapomoc.gov.pl. Wykorzystywane są również media społecznościowe (Twitter, YouTube, Flickr). Strona internetowa *Polskiej pomocy* zawiera wiele przydatnych informacji i dokumentów, jest przejrzysta i zróżnicowana. Ma jednak mankamenty wynikające z przestarzałego systemu zarządzania: niewielka liczba treści pokazujących bieżące działania w projektach, problemy w nawigacji, niedziałająca wyszukiwarka, mało czytelna struktura artykułów. Twitter natomiast zachowuje bieżącą aktywność, także poprzez udostępnianie wpisów informacyjnych innych podmiotów, komunikaty dotyczące PWR oznaczane są hashtagiem #polskapomoc. Realizowanie zaplanowanych działań oraz kampanii promocyjnych na koncie Twitter pozwala pozyskiwać nowych obserwujących, co przekłada się na zwiększanie zainteresowania oraz zaufania do marki *Polska pomoc*.

Lepsza komunikacja wymaga przebudowania i unowocześnienia głównego kanału informacyjnego PWR, jakim jest strona internetowa. Istotne jest także utworzenie profilu *Polskiej pomocy* na Facebooku i aktywizacja grup pośredniczących: blogerów, liderów opinii, dziennikarzy, influencerów, którzy poinformują o danym wydarzeniu swoją społeczność.

Badaniu poddano również znak graficzny *Polskiej pomocy*. Potwierdziło się, że jest on rozpoznawalny i czytelny, zrozumiały zarówno dla Polaków, jak i obcokrajowców. Bywa identyfikowany jako polski uśmiech (*Polish smile*

– uśmiechnięta buzia); przyczynia się do kreowania pozytywnego wizerunku współpracy rozwojowej i korzystnie wpływa na jej akceptację.

Ocenie podlegała też przystępność języka komunikatów na temat działań informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych. Do analizy wybrano zarówno materiały finansowane w ramach *Polskiej pomocy*, jak i z innych źródeł. Okazało się, że teksty są umiarkowanie trudne. Do pełnego zrozumienia przekazu niezbędne jest posiadanie wykształcenia co najmniej na poziomie licencjatu. Oznacza to, że język komunikacji o PWR powinien być prostszy. Należy w tym celu m.in. stworzyć wytyczne w zakresie opracowania materiałów tekstowych dla wszystkich partnerów biorących udział w działaniach informacyjnych.

W 2019 roku 69% badanych mieszkańców Polski przyznało, że zetknęli się w swoim życiu z informacjami o pomocy świadczonej przez Polskę. Osoby tego nieświadome, ale przy tym będące zwolennikami wspomagania krajów rozwijających się, stanowią 25% społeczeństwa. Podstawowym celem działań komunikacyjnych powinno być dotarcie do nich z informacją o *Polskiej pomocy*. Badanie potwierdza, że konieczne jest włączanie edukacji globalnej w coraz większym stopniu w proces edukacji formalnej, podobnie jak włączanie w podejmowane działania kolejnych grup interesariuszy (np. bibliotek, rodziców). Przy czym kwestie dotyczące edukacji globalnej wymagają dalszych pogłębionych studiów, w tym na temat kierunków koniecznych prac i działań.

ANEKS

DWUSTRONNA POMOC ROZWOJOWA		857 389 352 PLN
Poniższe zestawienie przedstawia pomoc udzieloną przez Polskę w 2019 r. w ramach dwustronnej współpracy rozwojowej, w podziale na regiony/kraje świata wraz z tytułem/opisem zrealizowanego działania/projektu, podmiotem wdrażającym oraz kwotą przekazanego ekwiwalentu grantu według stanu na dzień 15 października 2020 r. Wartość dwustronnej współpracy rozwojowej została wyliczona zgodnie z aktualną metodologią (ekwiwalent grantu ODA) i dyrektywami statystycznymi DAC OECD oraz przyjętymi przez OECD kursami walut (1 USD=3,8395 PLN; 1 USD=0,8933 EUR; 1 USD=0,9938 CHF; 1 USD=1,4387 AUD). W sumach poszczególnych wierszy mogą pojawić się drobne różnice wynikające z przyjętego sposobu zaokrąglenia kwot przeliczanych z walut.		
Partnerstwo Wschodnie		487 255 190 PLN
Armenia		699 567 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		202 532 PLN
Visegrad/Visegrad+ Grants	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	172 660 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	29 872 PLN
Projekty administracji publicznej		41 279 PLN
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego	26 279 PLN
Laboratorium OPEN POLAND	Instytut Adama Mickiewicza	15 000 PLN
Projekty placówek zagranicznych		128 943 PLN
Stworzenie bezpiecznych i przyjaznych warunków dla dzieci i młodzieży w domu opieki w Wanadzor	Ambasada RP w Erywanii	42 981 PLN
Poprawa warunków nauki dla dzieci w szkole w Tegh	Ambasada RP w Erywanii	32 236 PLN
Niepelnosprawność jako wyzwanie w regionie Lori	Ambasada RP w Erywanii	53 726 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		326 812 PLN
Program stypendialny im. Stefana Banacha	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	123 600 PLN
Program Stypendialny im. Lane'a Kirklanda	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	6 400 PLN

Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	110 957 PLN
Program stypendialny dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	82 655 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie archeologii i konserwacji zabytków	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	3 200 PLN
Azerbejdżan		311 852 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		122 915 PLN
Visegrad/Visegrad+ Grants	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	11 809 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	111 106 PLN
Projekty administracji publicznej		27 197 PLN
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego	27 197 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		161 740 PLN
Program Stypendialny im. Lane'a Kirklanda	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	6 400 PLN
Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	155 340 PLN
Białoruś		150 285 149 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		6 617 360 PLN
Radio Racja	Białoruskie Centrum Informacyjne Sp. z o.o.	3 950 030 PLN
Europejskie Radio dla Białorusi - Euroradio	Europejskie Radio dla Białorusi Sp. z o.o. (NON-PROFIT)	550 000 PLN
Pozostałe projekty zrealizowane na Białorusi w ramach dotacji dla FSM	Organizacje pozarządowe	1 957 199 PLN
Misja obserwacyjna na Białorusi (przedterminowe wybory parlamentarne)	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	160 131 PLN

Konkurs Polska pomoc rozwojowa		3 650 079 PLN
Zielona ekonomia w rozwoju przedsiębiorczości na Białorusi	Fundacja „Wschód”	674 746 PLN
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w turystyce poprzez rozbudowę infrastruktury obwodu grodzieńskiego	Związek Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego	474 233 PLN
Wdrażanie systemu klastrowego na Białorusi	Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego	262 679 PLN
Utworzenie i funkcjonowanie 8 świetlic integracyjnych dla dzieci na Białorusi	Caritas Polska	1 212 488 PLN
Utworzenie szwalniczego zakładu szkoleniowo-produkcyjnego dla osób z niepełnosprawnością intelektualną na Białorusi	Związek Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego	649 398 PLN
Smaki Białorusi: innowacyjne produkty turystyczne sposobem na wszechstronny rozwój przedsiębiorczości wiejskiej	Stowarzyszenie Podlaskie Smaki	376 535 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		2 786 218 PLN
Umiejętności w zakresie innowacji społecznych u młodzieży: wprowadzanie zmian z programem UPSHIFT	Fundusz Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF)	379 090 PLN
Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w branży turystycznej na szczeblu lokalnym w Republice Białorusi	Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP)	973 900 PLN
Wsparcie rozwoju gospodarczego na szczeblu lokalnym w Republice Białorusi (SPRING) Program	Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP)	963 875 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	39 543 PLN
Działania na rzecz procesu pokojowego	Organizacje pozarządowe	214 905 PLN
Wpłata dobrowolna: Kontynuacja Projektu dla Białorusi w obszarze ochrony konkurencji i konsumenta	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)	85 962 PLN
Wpłata dobrowolna na dofinansowanie działań pomocowych na rzecz Białorusi w ramach programu regionalnego OECD „Konkurencyjność Eurazji”	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)	128 943 PLN

Projekty administracji publicznej		607 663 PLN
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego	116 278 PLN
Międzynarodowa Podyplomowa Letnia Szkoła „Akademia Nieświeska”	Narodowy Instytut Dziedzictwa	147 595 PLN
POLISH PLAYS in Belarus	Instytut Adama Mickiewicza	10 000 PLN
Wizyta ekspercka przedstawicieli Brzeskiego Obwodowego Przedsiębiorstwa „Zarząd Gospodarki Komunalno-Mieszkaniowej”	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	800 PLN
Ochrona zabytków	Organizacje pozarządowe	332 990 PLN
Projekty placówek zagranicznych		794 290 PLN
Rakowski Chleb	Ambasada RP w Mińsku	201 259 PLN
Zasady bezpiecznego zachowania - nowe metody pracy z dziećmi i młodzieżą w Lidzie	Ambasada RP w Mińsku	125 935 PLN
Rozwój narzędzi integracji społecznej w Czerwieniu	Ambasada RP w Mińsku	25 789 PLN
Rozszerzenie działalności przedsiębiorstwa społecznego „Barcos”	Ambasada RP w Mińsku	94 558 PLN
Poprawa funkcjonowania Powiatowego Centrum Pomocy Społecznej w Gorkach	Ambasada RP w Mińsku	90 260 PLN
Utworzenie parku integracyjnego w Witebsku	Ambasada RP w Mińsku	128 406 PLN
Poprawa standardów rehabilitacji osób niepełnosprawnych w obwodzie Witebskim	Ambasada RP w Mińsku	128 084 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		98 451 439 PLN
Thesaurus Poloniae	Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie/ Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	22 081 PLN
Program stypendialny Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Gaude Polonia	Narodowe Centrum Kultury/ Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	539 240 PLN

Stypendia w uczelniach artystycznych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	500 550 PLN
Program stypendialny im. Stefana Banacha	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 676 800 PLN
Program Stypendialny im. Lane'a Kirklanda	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	35 200 PLN
Program stypendialny dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	206 638 PLN
Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	221 914 PLN
Program stypendialny Polskiego Komitetu do spraw UNESCO w wielu dziedzinach	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	12 800 PLN
Program stypendialny im. Konstantego Kalinowskiego I i II	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	3 316 215 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	91 920 000 PLN
Wsparcie niezależnych mediów		37 378 100 PLN
Telewizja Bielsat*	Telewizja Polska	37 378 100 PLN
Gruzja		11 105 760 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		748 253 PLN
Prowadzenie Przedstawicielstwa Fundacji Solidarności Międzynarodowej w Gruzji	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	748 253 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		4 627 093 PLN
Wsparcie wdrażania nowego systemu edukacji przedszkolnej w Gruzji	Społeczno-Oświatowe Stowarzyszenie Pomocy Pokrzywdzonym i Niepełnosprawnym „Edukator”	502 200 PLN
Turystyka w Adżarii - wdrożenie elementów Reg.Strat. Roz. Auton. Rep. Adżarii poprzez wsparcie rozwoju sektora turystyki oraz zwiększenie...	Fundacja EkoRozwoju	287 845 PLN

Budowa systemu wsparcia osób głuchoniewidomych w Gruzji	Fundacja HumanDoc	569 468 PLN
Ocena obiektów infrastruktury przedszkolnej i wsparcie gotowości instytucji gruzińskich do reakcji na katastrofy naturalne i pożary	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	644 702 PLN
Wsparcie administracji w tworzeniu struktur ratownictwa górskiego w Gruzji region Svanetia i rejon masywu Kazbeg	Fundacja ICAD - Międzynarodowe Centrum Wsparcia i Rozwoju	686 040 PLN
Wsparcie systemu przeciwdziałania przemocy domowej, ochrony ofiar i wzmocnienie programu terapii sprawców w Gruzji	Fundacja HumanDoc	799 138 PLN
Najważniejszy pierwszy krok	Fundacja Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym w Opolu	728 449 PLN
Poprawa dostępu do usług społecznych dla grup defaworyzowanych w Gruzji - dzieci niepełnosprawnych	Fundacja ADRA Polska	409 251 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		497 085 PLN
Program Profesjonalnego Rozwoju NATO	Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO)	214 905 PLN
Visegrad/Visegrad+ Grants	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	239 091 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	43 089 PLN
Projekty administracji publicznej		1 628 513 PLN
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego	70 584 PLN
EUMM	Komenda Główna Policji/ Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	224 635 PLN
Gruzińskie Centrum Szkolenia Ratowniczego	Szkoła Główna Służby Pożarnej - Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	723 554 PLN
Przygotowanie gruzińskiej administracji publicznej do wdrażania Pilotażowego Zintegrowanego Programu Rozwoju w obszarze inwestycji	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej	198 057 PLN

Projekt wsparcia systemu przeciwdziałania narkomanii w Gruzji	Fundacja Praesterno/ Ministerstwo Zdrowia	69 764 PLN
Przyjazna szkoła - One są wśród nas	Ośrodek Rozwoju Edukacji	281 985 PLN
Ochrona zabytków	Narodowy Instytut Polskiego Dziedzictwa Kulturowego Za Granicą POLONIKA	51 400 PLN
Wymiana wizyt studyjnych	Kancelaria Sejmu	8 534 PLN
Projekty placówek zagranicznych		717 784 PLN
Audyt dostępności budynku Parlamentu Gruzji do potrzeb osób niepełnosprawnych	Ambasada RP w Tbilisi	32 236 PLN
Dostarczenie ściany treningowej do szkoleń ochotniczego ratownictwa górskiego w Gruzji - Kazbegi	Ambasada RP w Tbilisi	85 962 PLN
Budowa ścieżki dydaktycznej do jaskini Gvardzilas-Glde koło Rgani	Ambasada RP w Tbilisi	51 577 PLN
Dostarczenie wyposażenia przecipozarowego na potrzeby Centrum Szkolenia Ratowniczego w Tbilisi	Ambasada RP w Tbilisi	122 496 PLN
Utworzenie Centrum Kreatywnych Technologii dla dzieci podobieźnych Caritas Gruzja	Ambasada RP w Tbilisi	339 551 PLN
Profesjonalizacja Centrum rehabilitacji Ojców Kamilianów poprzez stworzenie programu dogoterapii dla osób niepełnosprawnych	Ambasada RP w Tbilisi	85 962 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		2 867 032 PLN
Program stypendialny im. Stefana Banacha	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	438 400 PLN
Program Stypendialny im. Lane'a Kirklanda	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Program stypendialny dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	82 655 PLN
Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	576 977 PLN

Stypendia w uczelniach artystycznych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	9 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 744 000 PLN
Współpraca samorządowa		20 000 PLN
Wymiana wizyt studyjnych	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	20 000 PLN
Mołdawia		10 620 109 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		4 055 778 PLN
Misja obserwacyjna w Mołdawii (wybory parlamentarne)	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	135 967 PLN
Prowadzenie Centrum Informacyjnego dla Władz Lokalnych w Mołdawii	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	3 919 811 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		3 481 840 PLN
Rozwój turystyki wiejskiej na terenie rejonu Ungheni	Fundacja Puszczy Rominckiej	496 619 PLN
Budowa kompetencji ratowniczych straży pożarnej w Mołdawii	Fundacja Pomoc Maltańska - Maltańska Służba Medyczna	467 000 PLN
Rozwój turystyki wiejskiej w Dubasarii Vechi w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe	Stowarzyszenie Gołdapski Fundusz Lokalny	441 320 PLN
Rozwój potencjału grupy poszukiwawczo ratowniczej Mołdawii zgodnie ze standardami ONZ	Fundacja iHELP Institute	351 551 PLN
Rozwój produkcji rolnej i usług doradztwa rolniczego w Mołdawii	Fundacja im. Księcia Konstantego Ostrogskiego	785 020 PLN
Rozwój usług rolniczych i pozarolniczych w Mołdawii	Fundacja „Wschód”	940 330 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		19 771 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	19 771 PLN
Projekty administracji publicznej		680 814 PLN
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego	41 330 PLN

Wsparcie admin. Mołd. w implementacji Krajowej Strat. Rozwoju Regionalnego Mołdawii 2016-2020 w obszarze pol. miejskiej i rozwoju obszarów miejskich	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej	518 018 PLN
Wizyta studyjna w Polsce statystyków mołdawskich w obszarze środowiskowych rachunków leśnych	Główny Urząd Statystyczny	649 PLN
Ochrona zabytków	Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie	110 000 PLN
Terytoria Choreografii	Instytut Adama Mickiewicza	1 230 PLN
Laboratorium OPEN POLAND	Instytut Adama Mickiewicza	1 600 PLN
Warsztat dwustronny UKE-ANRCETI	Urząd Komunikacji Elektronicznej	7 987 PLN
Projekty placówek zagranicznych		536 986 PLN
Rozwój instytucji edukacyjnych w autonomii gauskiej	Ambasada RP w Kiszyniowie	85 943 PLN
Wsparcie administracji lokalnej w zapewnieniu podstawowych usług dla ludności - oświetlenie ulic we wsi Brinza	Ambasada RP w Kiszyniowie	70 919 PLN
Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w R. Mołdawii – wzmocnienie potencjału Centrum Rozwoju i Przedsiębiorczości Polska-Mołdawia	Ambasada RP w Kiszyniowie	77 967 PLN
Wsparcie Instytutu Neurologii i Neurochirurgii w Kiszyniowie poprzez wdrożenie nowoczesnych technologii	Ambasada RP w Kiszyniowie	85 962 PLN
Wsparcie naddniestrzańskiej administracji lokalnej w rozwoju infrastruktury wiejskiej - prace remontowe w przychodni medycznej we wsi Bliżnij Ghutor	Ambasada RP w Kiszyniowie	87 467 PLN
Dostęp mieszkańców obszarów wiejskich do podstawowych usług publicznych - budowa wodociągu we wsi Tîrnova	Ambasada RP w Kiszyniowie	128 728 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 844 919 PLN
Program stypendialny im. Stefana Banacha	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	68 000 PLN
Środkowoeuropejski Program Wymiany Uniwersyteckiej (CEEPUS III)	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	14 200 PLN

Program stypendialny Polskiego Komitetu do spraw UNESCO w wielu dziedzinach	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	3 200 PLN
Program stypendialny dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	41 328 PLN
Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	22 191 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 696 000 PLN
Ukraina		303 494 008 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		2 097 116 PLN
Misja obserwacyjna na Ukrainie (wybory prezydenckie)	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	412 746 PLN
Misja obserwacyjna na Ukrainie (przedterminowe wybory parlamentarne)	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	227 301 PLN
Prowadzenie Przedstawicielstwa Fundacji Solidarności Międzynarodowej na Ukrainie	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	1 457 068 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		5 260 099 PLN
Utworzenie centrum wsparcia rodziny jako modelu integracji osób przesiedlonych i społeczności przyjmujących na Ukrainie	Caritas Polska	1 346 151 PLN
Od inkubacji do akceleracji - rozbudowa infrastruktury i wdrożenie nowych narzędzi wspierających innowacyjne przedsięwzięcia biznesowe w oparciu o ...	Instytut Rozwoju Miast	477 909 PLN
Wsparcie reformy samorządowej - wdrożenie modelu partycypacyjnego planowania strategicznego w gromadach centralno-północnej i zachodniej Ukrainy	Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej	223 103 PLN
Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury i usług społecznych we wschodniej Ukrainie	Polska Akcja Humanitarna	369 109 PLN
Winnicki Park Innowacji i Technologii	Urząd Miasta Kielce	180 866 PLN
Zwiększamy bezpieczeństwo na obszarach transgranicznych - czwarta edycja projektu	Województwo Podkarpackie	270 452 PLN

Decentralizacja w praktyce II – uczy się od siebie nawzajem	Fundacja „Edukacja dla Demokracji”	341 033 PLN
Rozwój potencjału operacyjnego służb ratowniczych regionu zakarpackiego	Fundacja iHELP Institute	328 307 PLN
Transfer dobrych praktyk w diagnostyce, leczeniu i nadzorze epidemiologicznym nad gruźlicą lekooporną na wschodzie Ukrainy	Polski Zespół Humanitarny	393 096 PLN
Rozwój nowoczesnego samorządu. Przestrzeń / Planowanie / Partycypacja	Fundacja Inna Przestrzeń	225 799 PLN
Wolny Wybór - zwiększenie dostępu oraz podniesienie jakości pomocy psychologicznej i psychotraumatologicznej na Ukrainie	KALEJDOSKOP KULTUR	211 628 PLN
Centra Kształcenia Praktycznego energią dla rozwoju przedsiębiorczości w innowacyjnych gałęziach gospodarki	Fundacja INNOVATIS	220 645 PLN
Model usług społecznych i opieki zdrowotnej w obwodzie donieckim na Ukrainie	Fundacja Most Solidarności	672 000 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		8 276 819 PLN
Promowanie przedsiębiorczości wśród ludności dotkniętej konfliktem na Ukrainie, III edycja	Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP)	4 000 000 PLN
Działania OECD na Ukrainie	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)	240 000 PLN
Wsparcie Misji Biura Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka monitorującej prawa człowieka na Ukrainie	Biuro Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka	300 000 PLN
Działania UNAIDS na Ukrainie	Wspólny Program Narodów Zjednoczonych ds. HIV/AIDS	150 000 PLN
Program OBWE zaangażowania i wsparcia ODHiR dla Ukrainy	OBWE - Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka	40 000 PLN
Specjalna Misja Obserwacyjna na Ukrainie	Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE)	2 709 340 PLN
Wsparcie „The NATO-Ukraine Professional Development Programme”	Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego NATO	214 905 PLN
Visegrad/Visegrad+ Grants	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	368 233 PLN

Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	254 341 PLN
Pomoc humanitarna (w tym udzielona kanałem wielostronnym oraz projekty placówek zagranicznych)		4 683 677 PLN
Wsparcie psychologiczne dla dzieci - ofiar wojny na Donbasie	Ambasada RP w Kijowie	128 879 PLN
Kolonie rodzinne i terapeutyczne dla dzieci - ofiar działań wojennych i konfliktu zbrojnego na Wschodzie Ukrainy	Klub Inteligencji Katolickiej	247 432 PLN
Wpłata na rzecz „Country Based Pooled Fund” dla Ukrainy	Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej (UN OCHA)	2 000 000 PLN
Działania UN OCHA na Ukrainie	Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej (UN OCHA)	1 950 000 PLN
Zwiększenie skuteczności reagowania ukraińskich służb ratowniczych na sytuacje kryzysowe - etap III	Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (KW PSP w Krakowie)/Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	357 365 PLN
Projekty administracji publicznej		16 499 997 PLN
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego	134 522 PLN
Udział polskiego eksperta w Programie UE U-LEAD na Ukrainie	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	72 883 PLN
Poprawa dostępu do usług społecznych w zakresie zdrowia psychicznego	Ministerstwo Obrony Narodowej	380 453 PLN
Polsko - ukraińska współpraca instytucji przedstawicielskich reprezentujących rektorów z Polski i Ukrainy	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	495 875 PLN
EUAM	Komenda Główna Policji	276 564 PLN
Regionalne Centra Szkolenia Ratowniczego - wsparcie systemu kształcenia OSP oraz zawodowych służb ratowniczych na Ukrainie	Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (Szkoła Główna Straży Pożarnej) / Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	377 045 PLN
Wzmacnianie Państwowej Służby Granicznej Ukrainy w zakresie zwalczania przestępczości transgranicznej	Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie/Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	181 840 PLN

Zwiększenie skuteczności reagowania ukraińskich służb ratowniczych na sytuacje kryzysowe – etap II	Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (KW PSP w Krakowie)/Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	475 465 PLN
Innowacyjny uniwersytet i przywództwo; Faza V: Interdyscyplinarność i międzydziedzinowość oraz strategie rozwoju uczelni	Uniwersytet Warszawski	440 653 PLN
ActivEAST	Instytut Adama Mickiewicza	18 000 PLN
Digital Cultures	Instytut Adama Mickiewicza	18 300 PLN
Adaptive Reuse Forum	Instytut Adama Mickiewicza	11 100 PLN
Ochrona zabytków	Organizacje pozarządowe	6 529 490 PLN
Polsko-Ukraińska Wymiana Młodzi	Narodowe Centrum Kultury	796 351 PLN
Wzmocnienie ukraińskiego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu	Ministerstwo Finansów	37 735 PLN
Wizyta ekspertów/ przedstawicieli NFOŚiGW w naradach związanych z modernizacją oczyszczalni ścieków we Lwowie	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	5 500 PLN
Dobre praktyki polskiej administracji - seminarium edukacyjne dla przedstawicieli Sekretariatu Gabinetu Ministrów Ukrainy	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów/Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego	81 340 PLN
Wzrost konkurencyjności ukraińskich regionów oraz rozwój polsko-ukraińskiej współpracy gospodarczej	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej	1 983 282 PLN
Polsko-ukraińska wymiana młodzieży	Ministerstwo Edukacji Narodowej	3 961 479 PLN
Poprawa potencjału krajowego i regionalnego systemu Ratownictwa Medycznego na Ukrainie (Moduł I)	Ministerstwo Zdrowia/Lotnicze Pogotowie Ratunkowe	212 513 PLN
Udział ekspertów polskich w seminarium naukowym „Jakość życia na obszarach przygranicznych i wykorzystanie pozostających źródeł danych”	Główny Urząd Statystyczny	3 810 PLN
Wizyty studyjne w PL dla reprezentantów agrobiznesu, rolników i przedstawicieli władz lokalnych Ukrainy	Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Krakowie	4 356 PLN

Smart Village	Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Warszawie	1 439 PLN
Projekty placówek zagranicznych		1 155 750 PLN
Instalacja systemu centralnego ogrzewania oraz remont parku maszynowego w dziecięcym centrum „Arka”	Ambasada RP w Kijowie	42 737 PLN
Podwyższamy standardy medyczne – ratujemy życia dzieci	Ambasada RP w Kijowie	110 464 PLN
Trwały rozwój obszarów górskich w Ukrainie	Ambasada RP w Kijowie	117 052 PLN
Poprawa bezpieczeństwa publicznego poprzez stworzenie ochotniczych straży pożarnych w nowych zjednoczonych gminach	Ambasada RP w Kijowie	558 588 PLN
Wsparcie reformy administracyjnej w Ukrainie oraz lokalnego samorządu gminy Równe (obwód wołyński) poprzez zakup busa osobowego dla potrzeb mieszkańców	Konsulat Generalny RP w Łucku	128 513 PLN
Wykorzystanie polskich doświadczeń dla wspierania rozwoju usług turystyki ekologicznej	Konsulat Generalny RP w Łucku	69 647 PLN
Wsparcie kompetencji administracji samorządowej gminy Biskowice w zakresie pozyskiwania funduszy zewnętrznych oraz realizacji i implementacji środków	Konsulat Generalny RP we Lwowie	128 749 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		249 571 378 PLN
Thesaurus Poloniae	Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie/ Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	25 772 PLN
Program stypendialny Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Gaude Polonia	Narodowe Centrum Kultury	1 368 840 PLN
Stypendia w uczelniach artystycznych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	133 650 PLN
Sfinansowanie kosztów kształcenia obywateli Ukrainy w Kolegium Europejskim w Natolinie	Kolegium Europejskie w Natolinie	748 825 PLN
Program stypendialny im. Stefana Banacha	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	6 018 066 PLN

Program Stypendialny im. Lane'a Kirklanda	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	96 000 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie archeologii i konserwacji zabytków	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	48 000 PLN
Program stypendialny Polskiego Komitetu do spraw UNESCO w wielu dziedzinach	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	126 400 PLN
Program stypendialny dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 777 086 PLN
Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 708 739 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	237 520 000 PLN
Umowy kredytowe		15 949 173 PLN
Umowa między rządem RP a Rządem Ukrainy o udzieleniu kredytu pomocy wiązanej, z dn. 9.09.2015 r.	Ministerstwo Finansów	15 949 173 PLN
Partnerstwo Wschodnie / Nieprzypisane do kraju		10 738 746 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		1 682 864 PLN
Wsparcie Demokracji 2019	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	1 574 902 PLN
Realizacja podprogramu „Wartość Dodana”	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	74 128 PLN
Szkolenia dla przyszłych obserwatorów krótko- i długoterminowych. Szkolenie dla parlamentarzystów RP, obserwatorów wyborów w Mołdawii.	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	33 834 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		8 326 895 PLN
Wpłata na rzecz UNDP Polish Challenge Fund	Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju UNDP	1 329 638 PLN
Raport „Strengthening the role of private financing in development of infrastructure in Eastern Partnership countries”	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju OECD	300 000 PLN

Realizacja raportu OECD na temat wybranych wyzwań ekonomiczno-społecznych w państwach objętych polityką Partnerstwa Wschodniego EU	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju OECD	137 539 PLN
Dodatkowy wkład do Funduszu Powierniczego na rzecz Pomocy Technicznej w ramach Partnerstwa Wschodniego EPTATF	Europejski Bank Inwestycyjny	6 559 717 PLN
Projekty administracji publicznej		728 987 PLN
Culture for Local Development	Instytut Adama Mickiewicza	70 000 PLN
Wizyty studyjne w Gdyni 2018–2021	Centrum Współpracy Młodzi	150 000 PLN
Warsztaty ITU oraz UKE na temat mapowania infrastruktury szerokopasmowej	Urząd Komunikacji Elektronicznej	2 894 PLN
Wizyty studyjne w służbie cywilnej	Urząd Komunikacji Elektronicznej	2 161 PLN
Międzynarodowa wymiana młodzieży	Ministerstwo Edukacji Narodowej	456 594 PLN
Wzmocnienie systemu zarządzania zasobami ludzkimi w służbie cywilnej krajów Partnerstwa Wschodniego - wizyta studyjna dla urzędników z krajów PW	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	17 769 PLN
Spotkania dwu- i wielostronne w kraju i za granicą z członkami delegacji zagranicznych z krajów umieszczonych na liście biorców pomocy	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	29 569 PLN
Afryka Północna		4 854 804 PLN
Algieria		513 600 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		513 600 PLN
Program stypendialny Polskiego Komitetu do spraw UNESCO w wielu dziedzinach	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	17 600 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	496 000 PLN

Egipt		2 427 187 PLN
Projekty placówek zagranicznych		95 988 PLN
Wsparcie działalności integracyjnej organizacji YMCA w miejscowości El Minja	Ambasada RP w Kairze	95 988 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		2 331 200 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	44 800 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie archeologii i konserwacji zabytków	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	14 400 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	2 272 000 PLN
Libia		304 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		304 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	304 000 PLN
Maroko		960 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		960 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	960 000 PLN
Tunezja		650 017 PLN
Projekty placówek zagranicznych		66 017 PLN
Poprawa jakości opieki zdrowotnej w czterech regionach wykluczonych Tunezji	Ambasada RP w Tunisie	66 017 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		584 000 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie archeologii i konserwacji zabytków	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	8 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	576 000 PLN

Afryka Subsaharyjska		79 252 081 PLN
Angola		1 610 560 PLN
Projekty placówek zagranicznych		80 460 PLN
Polepszenie warunków kształcenia uczniów w Szkole Muzycznej Kapossoka w Luandzie	Ambasada RP w Luandzie	53 995 PLN
Polepszenie warunków kształcenia dzieci w Przedszkolu im. Jana Pawła II w Saurimo	Ambasada RP w Luandzie	26 465 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 530 100 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	74 100 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 456 000 PLN
Benin		46 400 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		46 400 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	14 400 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Botswana		48 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		48 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	48 000 PLN
Burundi		60 412 PLN
Projekty placówek zagranicznych		28 412 PLN
Reintegracja zmarginalizowanej grupy Pigmejów - szkolenie liderów	Ambasada RP w Dar es Salaam	11 135 PLN
Rozwój kompetencji społecznych i wzmacnianie pojednania wśród młodzieży w Burundi	Ambasada RP w Dar es Salaam	17 278 PLN

Stypendia i koszty kształcenia		32 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Czad		6 400 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		6 400 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	6 400 PLN
Demokratyczna Republika Konga		256 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		256 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	256 000 PLN
Erytrea		80 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		80 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	80 000 PLN
Etiopia		2 245 195 PLN
Konkurs Wolontariat polska pomoc		82 346 PLN
Praca wolontaryjne w charakterze opiekunów w Zwaj w Etiopii	Stowarzyszenie Salezjański Wolontariat Misyjny - Młodzi Świata	82 346 PLN
Projekty placówek zagranicznych		126 849 PLN
Tworzenie miejsc pracy w zrównoważonej turystyce w Suba-Menagesha	Ambasada RP w Addis Abebie	126 849 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		2 036 000 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 071 200 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	4 800 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	960 000 PLN

Gabon		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Gambia		33 600 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		33 600 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 600 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Ghana		1 311 841 PLN
Projekty placówek zagranicznych		167 841 PLN
Poprawa kształcenia i rozwijania umiejętności technicznych i zawodowych (TVET) w szkole technicznej Don Bosco w Ashaiman	Ambasada RP w Abudży	40 832 PLN
Stworzenie przychodni okulistycznej w wiejskim regionie Sunyani w Ghanie	Ambasada RP w Abudży	127 009 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 144 000 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	44 800 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	11 200 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 088 000 PLN
Gwinea		32 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		32 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN

Kamerun		768 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		768 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	768 000 PLN
Kenia		15 997 028 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		3 555 345 PLN
Podnoszenie jakości życia poprzez kompleksowy i przyjazny środowisku rozwój przedsiębiorczości w Południowej Kenii	Polska Akcja Humanitarna	1 012 704 PLN
Profesjonalizacja i wyrównanie dysproporcji rozwojowych systemu straży pożarnej i zarządzania kryzysowego w Kenii	Fundacja „Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej”	1 112 496 PLN
Podnoszenie jakości życia poprzez kompleksowy i przyjazny środowisku rozwój przedsiębiorczości w Południowej Kenii	Polska Akcja Humanitarna	729 551 PLN
Szkoła dla wszystkich 2.0	Fundacja Partners Polska	700 594 PLN
Konkurs Wolontariat polska pomoc		98 711 PLN
Pomoc medyczna w Kithau - kontynuacja	Fundacja Pomocy Humanitarnej Redemptoris Missio	98 711 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		275 000 PLN
Wsparcie programu pn. Wzmacnianie przestrzeni obywatelskiej poprzez organizacje wspólnot w Kenii	Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Demokracji UNDF	275 000 PLN
Pomoc humanitarna (udzielona kanałem wielostronnym)		738 921 PLN
Wpłata dobrowolna wsparcie działań organizacji na rzecz Kenii	Światowy Program Żywnościowy Narodów Zjednoczonych	738 921 PLN
Projekty placówek zagranicznych		339 182 PLN
Elektroniczny system zarządzania szpitalem w Makueni County Referral Hospital	Ambasada RP w Nairobi	152 190 PLN

Rozbudowa i powiększenie Spółdzielni Ushirika w slumsie Mathare	Ambasada RP w Nairobi	58 050 PLN
Poprawa opieki nad matką i dzieckiem w hrabstwie Nyamira	Ambasada RP w Nairobi	128 943 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 209 600 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	195 200 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	6 400 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 008 000 PLN
Umowy kredytowe		9 780 269 PLN
Umowa między Rządem RP a Rządem Kenii o udzieleniu kredytów ramach pomocy wiązanej z dn. 22.09.2015 r.	Ministerstwo Finansów	9 780 269 PLN
Komory		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Kongo		320 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		320 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	320 000 PLN
Lesotho		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN

Madagaskar		142 370 PLN
Projekty placówek zagranicznych		68 770 PLN
Rozbudowa kompleksu edukacyjnego (szkoła podstawowa, centrum szkolenia rodziców, tereny sportowo - rekreacyjne) we wsi Ankitsiky na Madagaskarze	Ambasada RP w Nairobi	68 770 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		73 600 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	25 600 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	48 000 PLN
Maławi		116 800 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		116 800 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	4 800 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	112 000 PLN
Mali		128 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		128 000 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	128 000 PLN
Mozambik		64 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		64 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	64 000 PLN
Namibia		176 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		176 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	176 000 PLN

Niger		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Nigeria		6 918 892 PLN
Projekty placówek zagranicznych		46 892 PLN
Modernizacja nauczania w nigeryjskich niskobudżetowych szkołach podstawowych: transfer polskiego know-how	Ambasada RP w Abudży	46 892 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		6 872 000 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 758 400 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	41 600 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	5 072 000 PLN
Republika Południowej Afryki		645 093 PLN
Projekty placówek zagranicznych		37 093 PLN
Studnia głębinowa dla szkoły i społeczności Winburga	Ambasada RP w Pretorii	15 976 PLN
Szkolenie nauczycieli nauczania włączającego przez tyflopédagoga z Polski – zastosowanie zabawek edukacyjnych w nauczaniu	Ambasada RP w Pretorii	21 117 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		608 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	608 000 PLN

Republika Zielonego Przylądka		175 421 PLN
Projekty placówek zagranicznych		89 821 PLN
Poprawa jakości opieki zdrowotnej w zakresie kardiologii i neurologii w Klinice Fizykoterapeutycznej Uniwersytetu im. Piageta w Praji	Ambasada RP w Dakarze	89 821 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		85 600 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	37 600 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	48 000 PLN
Rwanda		1 015 856 PLN
Konkurs Wolontariat polska pomoc		67 123 PLN
Pomoc medyczna dla ośrodka zdrowia w Rushaki w Rwandzie - kontynuacja	Fundacja Pomocy Humanitarnej Redemptoris Missio	67 123 PLN
Projekty placówek zagranicznych		20 733 PLN
Poprawa warunków nauczania matematyki w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Kibeho oraz lepszy start dla absolwentów	Ambasada RP w Dar es Salaam	20 733 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		928 000 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	912 000 PLN
Senegal		1 356 314 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		1 003 685 PLN
Zwiększenie szans edukacyjnych i zawodowych młodych kobiet - modernizacja szkół zawodowych w Dakarze i Joalu, Senegal	Fundacja Dobra Fabryka	654 525 PLN
Zdrowo i lokalnie- zwalczanie i zapobieganie niedożywieniu u dzieci do lat 5, kobiet w ciąży i karmiących, Senegal.	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	349 160 PLN

Projekty placówek zagranicznych		190 629 PLN
Poprawa możliwości wsparcia integracji społecznej dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością umysłową w Centrum Aminata Mbaye w Saint Louis	Ambasada RP w Dakarze	67 207 PLN
Poprawa warunków nauczania w przedszkolu Sainte Angèle Merici i szkoły podstawowej Saint Charbel Makhlouf w mieście Sandiara	Ambasada RP w Dakarze	51 427 PLN
Zakup i instalacja agregatu prądowłórczego w przychodni Kaossara Fall w Thies	Ambasada RP w Dakarze	71 995 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		162 000 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	34 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	128 000 PLN
Somalia		388 588 PLN
Pomoc humanitarna		244 588 PLN
Zintegrowana kryzysowa interwencja wodno-sanitarna dla najbardziej narażonych rodzin w południowo-środkowej Somalii	Fundacja Polska Akcja Humanitarna	244 588 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		144 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	144 000 PLN
Sudan		228 800 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		228 800 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie archeologii i konserwacji zabytków	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	36 800 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	192 000 PLN

Sudan Południowy		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Tanzania		39 052 289 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		3 296 581 PLN
Wsparcie rozwoju wydajności, konkurencyjności i skali działania lokalnych spółdzielni mleczarskich w rejonie Kilimanjaro	Fundacja Ekonomiczna Polska - Afryka Wschodnia	1 007 754 PLN
Rozwój sektora przetwórstwa orzechów nerkowca w dystrykcie Mkuranga - kontynuacja	Fundacja „Kultury Świata”	648 300 PLN
Salome Tandale - Budowa Centrum Wsparcia kobiet z Tandale - dzielnicy w Dar Es Salaam w Tanzanii	Europejski Dom Spotkań - Fundacja Nowy Staw	488 439 PLN
Podniesienie jakości leczenia chirurgicznego oraz opieki nad matką i dzieckiem w Lindi i Mtwara w Tanzanii. Kontynuacja.	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	650 115 PLN
Poprawa jakości kształcenia młodzieży w zakresie nauk weterynaryjnych w Tanzanii poprzez poprawę warunków ich nauczania.	Fundacja „Nauka dla Rozwoju”	501 974 PLN
Konkurs Wolontariat polska pomoc		275 105 PLN
„Wolontariusze na sygnale”- stacjonarna i wyjazdowa pierwsza pomoc medyczna dla mieszkańców gminy Kukirango w Tanzanii	Fundacja Kiabakari	146 500 PLN
Uzazi!..Szkolenie położnicze dla położnych, asystentów medycznych oraz kobiet ciężarnych z plemienia Masajów w Tanzanii	Stowarzyszenie Misji Afrykańskich, Centrum Charytatywno-Wolonatriackie „Solidarni”	60 260 PLN
Poprawa jakości opieki medycznej świadczonej w regionie Lindi Rural (Tanzania) - kontynuacja	Fundacja „Nauka dla Rozwoju”	68 345 PLN
Projekty placówek zagranicznych		329 067 PLN
Poprawa dostępności usług edukacyjnych w Kiabakari	Ambasada RP w Dar es Salaam	58 372 PLN

Poprawa ochrony różnorodności biologicznej poprzez ochronę wód i zrównoważone rolnictwo w obszarze zlewni Mkoji w Mbeyi w południowej Tanzanii	Ambasada RP w Dar es Salaam	75 340 PLN
Łącząc innowacyjność i zastosowanie praktyczne: wykrywanie dodatkowych przypadków gruźlicy w Morogoro i Dodomie przy użyciu szczurów	Ambasada RP w Dar es Salaam	126 339 PLN
Poprawa warunków życia kobiet, sierot i młodzieży poprzez hodowlę drobiu w dystrykcie Siha w regionie Kilimandżaro	Ambasada RP w Dar es Salaam	56 026 PLN
Rozbudowa potencjału tanzańskiego sektora wodnego	Ambasada RP w Dar es Salaam	12 991 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		556 600 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	67 000 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	6 400 PLN
Program stypendialny Polskiego Komitetu do spraw UNESCO w wielu dziedzinach	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	3 200 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	480 000 PLN
Umowy kredytowe		34 594 935 PLN
Umowa między Rządem RP a Rządem Tanzanii o udzieleniu kredytu w ramach pomocy związanej z dn. 28.09.2015 r.	Ministerstwo Finansów	34 594 935 PLN
Togo		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN

Uganda		1 347 631 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		999 745 PLN
Wyposażenie Wanda Matugga Health Center im. Wandy Błęńskiej w sprzęt niezbędny do podjęcia działalności leczniczej	Fundacja Innovaid	999 745 PLN
Konkurs Wolontariat polska pomoc		84 107 PLN
Słowa tworzą świat - Projekt Centrum LibrAfrica dla dzieci w Ugandzie	Fundacja „Nauka dla Rozwoju”	84 107 PLN
Projekty placówek zagranicznych		71 778 PLN
Lepsza opieka nad matką i dzieckiem w Kojja i Mukono	Ambasada RP w Nairobi	71 778 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		192 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	192 000 PLN
Wybrzeże Kości Słoniowej		32 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		32 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Wyspy Świętego Tomasza i Książęca		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Zambia		369 528 PLN
Konkurs Wolontariat polska pomoc		47 035 PLN
Dentysta w Afryce - Zambia - kontynuacja	Fundacja Pomocy Humanitarnej Redemptoris Missio	47 035 PLN
Projekty placówek zagranicznych		98 492 PLN
Budowa jadalni i prostej kuchni dla przedszkola „Arka Noego”	Ambasada RP w Pretorii	48 579 PLN

Zakup sprzętu nagłaśniającego oraz fotokopiarki o dużej wytrzymałości dla Centrum Edukacyjnego Salezjanów w Chingoli	Ambasada RP w Pretorii	49 914 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		224 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	224 000 PLN
Zimbabwe		2 942 716 PLN
Projekty placówek zagranicznych		30 716 PLN
Zwiększenie możliwości szkoleniowych ośrodka kwalifikacji zawodowych Imire	Ambasada RP w Pretorii	30 716 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		2 912 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	2 912 000 PLN
Afryka/Nieprzypisane do kraju		1 224 346 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		200 000 PLN
Program walki z przetoką położniczą w Afryce	Fundusz Ludnościowy Narodów Zjednoczonych (UNFPA)	200 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 024 346 PLN
Studia anglojęzyczne dla studentów mniejszości religijnych z terenów objętych dyskryminacją i przemocą, w szczególności z Afryki	Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego	1 024 346 PLN
Ameryka Łacińska		9 302 950 PLN
Argentyna		159 200 PLN
Projekty administracji publicznej		60 000 PLN
Ochrona archiwów Lubicz-Orłowskich w Argentynie	Polska Akademia Umiejętności	60 000 PLN

Stypendia i koszty kształcenia		99 200 PLN
Program stypendialny Polskiego Komitetu do spraw UNESCO w wielu dziedzinach	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	3 200 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	96 000 PLN
Boliwia		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Brazylia		2 774 750 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		2 774 750 PLN
Stypendia w uczelniach artystycznych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	22 750 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	2 752 000 PLN
Dominika		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Dominikana		80 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		80 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	80 000 PLN
Ekwador		944 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		944 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	944 000 PLN

Gwatemala		128 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		128 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	128 000 PLN
Haiti		32 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		32 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Honduras		32 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		32 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Jamajka		80 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		80 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	80 000 PLN
Kolumbia		1 448 200 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 448 200 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	536 200 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	912 000 PLN
Kostaryka		48 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		48 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	48 000 PLN

Kuba		89 600 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		89 600 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	9 600 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	80 000 PLN
Meksyk		1 196 600 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 196 600 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	248 700 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	6 400 PLN
Stypendia w uczelniach artystycznych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	13 500 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	928 000 PLN
Nikaragua		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Panama		48 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		48 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	48 000 PLN
Peru		418 600 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		418 600 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	108 200 PLN

UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	6 400 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	304 000 PLN
Surinam		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Wenezuela		576 000 PLN
Pomoc humanitarna (udzielona kanałem wielostronnym)		400 000 PLN
Wsparcie „Humanitarian Response Plan for Venezuela (Humanitarian Action for Children)”	Fundusz Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci UNICEF	400 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		176 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	176 000 PLN
Ameryka Południowa/ Nieprzypisane do kraju		1 184 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 184 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 184 000 PLN
Azja Centralna i Południowa		52 793 601 PLN
Afganistan		3 078 308 PLN
Projekty placówek zagranicznych		81 309 PLN
Szkolenia dla urzędników służby cywilnej Afganistanu	Ambasada RP w Nowym Delhi	81 309 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		1 845 000 PLN
Wpłata na Fundusz Powierniczy Odbudowy Afganistanu	Fundusz Powierniczy na rzecz Odbudowy Afganistanu (ARTF)	920 000 PLN

Wpłata na Law and Order Trust Fund for Afghanistan	Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP)	925 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 152 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 152 000 PLN
Bhutan		6 400 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		6 400 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	6 400 PLN
Indie		29 047 386 PLN
Projekty placówek zagranicznych		43 186 PLN
Wzmocnienie pozycji 30 wykluczonych społecznie kobiet poprzez szkolenia zawodowe, personalne i pomoc w znalezieniu pracy	Ambasada RP w Nowym Delhi	43 186 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		29 004 200 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	301 800 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	14 400 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	28 688 000 PLN
Kazachstan		7 040 842 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		73 053 PLN
Misja obserwacyjna w Kazachstanie (przedterminowe wybory prezydenckie)	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	73 053 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		6 967 790 PLN
Stypendia w uczelniach artystycznych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	20 850 PLN

Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	80 800 PLN
Program wymiany osobowej studentów i naukowców w ramach współpracy bilateralnej – oferta przyjazdowa	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	272 400 PLN
Program Stypendialny im. Lane'a Kirklanda	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	6 400 PLN
Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	155 340 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	6 432 000 PLN
Kirgistan		914 837 PLN
Projekty placówek zagranicznych		124 645 PLN
Poprawa warunków życiowych wsi rejonu Kyzyl-Suu w Południowym Kirgistanie	Ambasada RP w Astanie	124 645 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		790 191 PLN
Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	22 191 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	768 000 PLN
Mjanma (Birma)		1 276 844 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		769 890 PLN
Mjanma – działania medyczne - szkoleniowe oraz badania przesiewowe w Delcie Irawadi	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	769 890 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		60 174 PLN
Wpłata dobrowolna: Projekt dla Mjanmy nt. efektywności zarządzania wodą	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju OECD	60 174 PLN
Projekty placówek zagranicznych		303 781 PLN
Budowa nowej szkoły, wyposażenie w meble i materiały szkolne, dostęp do czystej wody pitnej w szkole w wiosce Aung Thar Yar, powiat Shwe Kyin	Ambasada RP w Bangkoku	105 050 PLN

Budowa, wyposażenie w meble i sprzęt medyczny dla centrum medycznego pierwszej pomocy w wiosce Thaminbay, powiat Nahtogyi (prow. Mandalay)	Ambasada RP w Bangkoku	101 739 PLN
Poprawa warunków nauczania w szkole podstawowej dla dzieci birmańskich uchodźców i mniejszości narodowych na pograniczu tajlandzko-birmańskim	Ambasada RP w Bangkoku	96 992 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		143 000 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	128 600 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	14 400 PLN
Nepal		768 236 PLN
Projekty placówek zagranicznych		37 036 PLN
Poprawa jakości badań w Szpitalu Okulistycznym Fundacji Ramlal Golchha	Ambasada RP w Nowym Delhi	37 036 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		731 200 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	11 200 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	720 000 PLN
Pakistan		3 184 472 PLN
Projekty placówek zagranicznych		64 472 PLN
Równe Szanse - unowocześnienie nauczania w Kaghan Memorial School	Ambasada RP w Islamabadzie	64 472 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		3 120 000 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	44 800 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	51 200 PLN

Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	3 024 000 PLN
Sri Lanka		496 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		496 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	496 000 PLN
Tadżykistan		603 241 PLN
Projekty placówek zagranicznych		47 131 PLN
Wprowadzenie multimedialnego systemu edukacyjnego na Uniwersytecie Medycznym AVICENNA	Ambasada RP w Taszkencie	47 131 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		556 110 PLN
Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	44 383 PLN
Program Stypendialny im. Lane'a Kirklanda	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	6 400 PLN
Program stypendialny dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	41 328 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	464 000 PLN
Turkmenistan		672 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		672 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	672 000 PLN
Uzbekistan		4 313 035 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		10 032 PLN
Misja obserwacyjna w Uzbekistanie (wybory parlamentarne)	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	10 032 PLN

Projekty placówek zagranicznych		45 130 PLN
Polska Pomoc w integracji społecznej osób z grup zagrożonych wykluczeniem	Ambasada RP w Taszkencie	45 130 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		4 257 873 PLN
Stypendia w uczelniach artystycznych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	3 750 PLN
Program Stypendialny im. Lane'a Kirklanda	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	6 400 PLN
Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	199 723 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	4 048 000 PLN
Azja Centralna/ Nieprzypisane do kraju		1 392 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 392 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 392 000 PLN
Bliski Wschód		44 504 415 PLN
Irak		13 264 358 PLN
Pomoc humanitarna (w tym udzielona kanałem wielostronnym)		8 794 677 PLN
Poprawa dostępu do wody i urządzeń sanitarnych dla osób wewn. przemieszczonych, osób powracających i społeczności przyjmujących w prowincji Niniwa	Polska Akcja Humanitarna	296 228 PLN
Pomoc natychmiastowa oraz uzupełniająca pomoc socjalna dla najbardziej potrzebujących osób w prowincji Irbil i Dahuk	Polska Akcja Humanitarna	1 018 271 PLN
Pomoc medyczna w rejonie Dohuku i Erbilu w Irackim Kurdystanie dla IDPs, uchodźców i społeczności lokalnej	Klub Inteligencji Katolickiej	1 100 000 PLN
Wsparcie fizjoterapeutyczne oraz usługi medyczne w rejonie Dohuku i Erbilu w Irackim Kurdystanie dla IDPs, uchodźców i społeczności lokalnej	Klub Inteligencji Katolickiej	1 000 000 PLN

Pomoc medyczna i dentystyczna dla uchodźców, osób przesiedlonych i społeczności lokalnej w gubernii Erbil	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	998 826 PLN
Instrument Finansowania na rzecz Stabilizacji UNDP	Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP)	1 455 950 PLN
Pomoc ofiarom konfliktów zbrojnych toczących się na terenie Iraku poprzez prowadzenie działalności oświatowej i edukacyjnej	Orla Straz Foundation	107 056 PLN
Zakup zwierząt hodowlanych	Orla Straz Foundation	1 696 714 PLN
Wyposażenie Centrum Onkologii Dziecięcej Jin w sprzęt medyczny umożliwiający jego funkcjonowanie	Orla Straz Foundation	169 600 PLN
Pomoc ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen	Orla Straz Foundation	952 032 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		4 469 681 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	44 800 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	4 800 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie archeologii i konserwacji zabytków	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	11 200 PLN
Thesaurus Poloniae	Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie	24 881 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	4 384 000 PLN
Iran		4 892 000 PLN
Pomoc humanitarna udzielona kanałem wielostronnym		250 000 PLN
Wpłata dobrowolna dotycząca wsparcia działań WFP na rzecz Iranu	Światowy Program Żywnościowy Narodów Zjednoczonych (WFP)	250 000 PLN

Stypendia i koszty kształcenia		4 642 000 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	120 400 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie archeologii i konserwacji zabytków	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	4 800 PLN
Program stypendialny Polskiego Komitetu do spraw UNESCO w wielu dziedzinach	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	4 800 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	4 512 000 PLN
Jemen		2 522 333 PLN
Pomoc humanitarna (w tym udzielona kanałem wielostronnym)		1 978 333 PLN
Wpłata na rzecz programu UNHCR Yemen Emergency	Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców	1 000 000 PLN
Zintegrowane działania w sektorze zdrowotnym i wodno-sanitarnym w celu poprawy warunków ochrony zdrowia i wodno-sanitarnych dla osób wrażliwych	Polska Akcja Humanitarna	978 333 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		544 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	544 000 PLN
Jordania		2 550 299 PLN
Pomoc humanitarna (w tym projekty placówek zagranicznych)		1 978 299 PLN
„Równe szanse” - pomoc dla trwale poszkodowanych ofiar konfliktu w Syrii	Ambasada RP w Ammanie	171 924 PLN
Wsparcie uchodźców syryjskich w obozie Zaatari oraz Jordańczyków w prowincji Al-Mafrak i Irbid w zakresie pomocy społecznej i schronienia	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	822 052 PLN
Zapewnienie schronienia miejskim uchodźcom syryjskim i najuboższym Jordańczykom w czterech prowincjach Jordanii	Caritas Polska	487 712 PLN

Opieka medyczna dla kobiet i dzieci mieszkających w słabo rozwiniętych obszarach prowincji Zarka i Al-Mafrak w Jordanii	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	496 611 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		572 000 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	37 600 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie archeologii i konserwacji zabytków	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	6 400 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	528 000 PLN
Liban		8 551 593 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		999 902 PLN
Infrastruktura i miejsca pracy: kompleksowa pomoc rozwojowa w północnym Libanie	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	999 902 PLN
Pomoc humanitarna		5 631 691 PLN
Zabezpieczenie dachu nad głową dla najbardziej potrzebujących rodzin uchodźców syryjskich w północnym Libanie	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	1 335 930 PLN
Przygotowanie obozowisk namiotowych w północnym Libanie do warunków zimowych oraz poprawa dostępu do edukacji i ochrony zdrowia	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	1 344 594 PLN
Zabezpieczenie dachu nad głową i poprawa dostępu do edukacji dla uchodźców i ludności lokalnej w Libanie	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	1 483 181 PLN
Przygotowanie do warunków zimowych i opieka zdrowotna dla uchodźców w północnym Libanie	Fundacja „Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej”	1 467 986 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 920 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 920 000 PLN

Palestyna		5 454 748 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		3 174 453 PLN
Certyfikacja oraz podniesienie profesjonalizmu produkcyjno-sprzedażowej grupy spółdzielni MAWASEM	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	953 200 PLN
Optymalizacja konwencjonalnego i niekonwencjonalnego nawadniania dla rozwoju obszarów wiejskich i aktywizacji kobiet oraz młodzieży w Palestynie	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	1 558 719 PLN
Wsparcie programu kształcenia kadr i rozwoju systemu ratownictwa medycznego oraz zwiększenie dostępu do usług medycznych	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	662 534 PLN
Projekty placówek zagranicznych		932 795 PLN
Poprawa jakości edukacji dla dziewcząt poprzez stworzenie placu zabaw w Szkole Prawosławnej w Betanii w Jerozolimie Wsch.	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	126 508 PLN
Zwiększenie dochodów i poziomu bezpieczeństwa żywnościowego wspólnot rybackich w Strefie Gazy poprzez doposażenie rybaków w sieci	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	116 255 PLN
Zwiększenie konkurencyjności i wzrost dochodów kooperatywy rolnej w wiosce Susya	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	55 016 PLN
Poprawa dostępu do edukacji przedszkolnej poprzez renowację i doposażenie przedszkola w Battir w Dystrykcie Betlejem	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	83 383 PLN
Zwiększenie dostępu młodzieży do kształcenia technicznego i szkoleń zawodowych oraz poprawa jakości Centrum Szkoleń YMCA w Jerycho	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	126 794 PLN
Poprawa jakości edukacji przedszkolnej i wsparcie integracji dzieci niepełnosprawnych poprzez produkcję zabawek edukacyjnych w Jenin	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	119 512 PLN
Poprawa warunków gospodarczych i rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych w Betlejem poprzez wsparcie nowych produktów w Ośrodku Ma'an lil-Hayat	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	127 900 PLN

Poprawa dostępu do usług edukacji pozaszkolnej i bezpiecznego miejsca rekreacji dla dzieci na Starym Mieście Hebronu	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	128 857 PLN
Wsparcie dla hospicjum w Gazie	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	48 569 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		200 000 PLN
Wsparcie Służby Działania Narodów Zjednoczonych Przeciwko Minom (UNMAS) w Palestynie w ramach Gaza Emergency Response	Służba działań NZ przeciwko minom UNMAS	200 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 147 500 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	475 500 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	672 000 PLN
Syria		7 269 084 PLN
Pomoc humanitarna (w tym udzielona kanałem wielostronnym oraz projekty placówek zagranicznych)		5 019 484 PLN
„La Seneve” - Wsparcie działalności centrum dla dzieci i dorosłych z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie energii elektrycznej oraz pomoc w trans	Ambasada RP w Damaszku	115 185 PLN
Nebek - Wsparcie edukacji przedszkolnej poprzez rozbudowę przedszkola.	Ambasada RP w Damaszku	115 185 PLN
Siostry Dobrego Pasterza - Zakup generatora prądu do budynku, w którym prowadzona jest działalność edukacyjna i psychospołeczna.	Ambasada RP w Damaszku	97 139 PLN
„El Mokhalis” - Projekt rozwoju edukacji i integracji społecznej skierowany dla dzieci dotkniętych skutkami wojny, Homs, Syria.	Ambasada RP w Damaszku	115 185 PLN
AVSI - poszerzenie zakresu działalności centrum społeczności lokalnej w Safita	Ambasada RP w Damaszku	76 790 PLN
Wpłata na rzecz „Regional Refugee and Resilience Plan 2019-2020”	Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR)	2 000 000 PLN

Pomoc medyczna dla Syrii III	Fundacja im. Ojca Werenfrieda	2 500 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		2 249 600 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	35 200 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie archeologii i konserwacji zabytków	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	6 400 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	2 208 000 PLN
Daleki Wschód		63 000 782 PLN
Chiny		20 516 800 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		20 516 800 PLN
Program stypendialny Polskiego Komitetu do spraw UNESCO w wielu dziedzinach	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	4 800 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	20 512 000 PLN
Filipiny		288 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		288 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	288 000 PLN
Indonezja		4 575 969 PLN
Projekty placówek zagranicznych		119 969 PLN
Poprawa usług zdrowotnych w północno-wschodniej części wyspy Lombok, Indonezja po trzęsieniu ziemi	Ambasada RP w Dżakarcie	78 075 PLN
Redukcja problemu kartowatości poprzez edukację w Beamese, Flores	Ambasada RP w Dżakarcie	41 894 PLN

Stypendia i koszty kształcenia		4 456 000 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	2 840 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 616 000 PLN
Kambodża		93 246 PLN
Projekty placówek zagranicznych		61 246 PLN
Poprawa standardów sanitarnych w trzech szkołach podstawowych w Kambodży	Ambasada RP w Bangkoku	41 181 PLN
Wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci cierpiących na autyzm w Kambodży	Ambasada RP w Bangkoku	20 065 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		32 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Laos		36 800 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		36 800 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	4 800 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Malezja		1 744 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 744 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 744 000 PLN
Mongolia		27 234 166 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		9 600 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	9 600 PLN

Umowy kredytowe		27 224 566 PLN
Umowa między rządem RP a Rządem Mongolii o udzieleniu kredytu pomocy związanej, z dn. 9.05.2017 r.	Ministerstwo Finansów	27 224 566 PLN
Tajlandia		3 787 200 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		3 787 200 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	11 200 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	3 776 000 PLN
Timor Wschodni		22 565 PLN
Projekty placówek zagranicznych		22 565 PLN
Zwiększenie integracji społecznej osób niepełnosprawnych w Timorze Wschodnim	Ambasada RP w Dżakarcie	22 565 PLN
Wietnam		4 654 035 PLN
Projekty placówek zagranicznych		36 196 PLN
Zakup edukacyjnych interaktywnych tablic multimedialnych na wyposażenie klas Szkoły im. Przyjaźni Wietnamsko-Polskiej w Hanoi	Ambasada RP w Hanoi	36 196 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		4 617 839 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	353 300 PLN
Stypendia w ramach umów bilateralnych	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	70 939 PLN
UNESCO/Poland w dziedzinie nauk inżynierskich	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	33 600 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	4 160 000 PLN

Daleki Wschód/ Nieprzypisane do kraju		48 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		48 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	48 000 PLN
Oceania		135 362 PLN
Papua Nowa Gwinea		103 362 PLN
Projekty placówek zagranicznych		37 362 PLN
Instalacja systemu naziemnego 6 zbiorników do wody deszczowej dla ośrodka edukacyjnego katolickiej parafii Kewabi	Ambasada RP w Canberze	37 362 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		66 000 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	34 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Tuvalu		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Oceania/ Nieprzypisane do kraju		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Bałkany		66 802 626 PLN
Albania		1 094 538 PLN
Projekty placówek zagranicznych		47 279 PLN
Poprawa warunków rozwoju dzieci z obszarów wiejskich dotkniętych biedą	Ambasada RP w Tiranie	17 192 PLN

Sprawni inaczej - zintegrowanie osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem	Ambasada RP w Tiranie	30 087 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		37 334 PLN
Visegrad/Visegrad+ Grants	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	32 392 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	4 943 PLN
Pomoc humanitarna (udzielona kanałem wielostronnym)		100 000 PLN
Wpłata w odpowiedzi na „Albania Earthquake emergency appeal”	Międzynarodowa Federacja Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycza	100 000 PLN
Projekty administracji publicznej		1 372 PLN
Wizyta studyjna statystyków albańskich w Polsce w obszarze koordynacji Krajowego Systemu Statystycznego	Główny Urząd Statystyczny	1 372 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		908 553 PLN
Koszty kształcenia przedstawicieli Bałkanów Zachodnich w Kolegium Europejskim Natolin	Kolegium Europejskie Natolin	107 453 PLN
Środkowoeuropejski Program Wymiany Uniwersyteckiej (CEEPUS III)	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	17 100 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	784 000 PLN
Bośnia i Hercegowina		308 571 PLN
Projekty placówek zagranicznych		85 807 PLN
Remont i wyposażenie biblioteki/sali multimedialnej oraz świetlicy w szkole podstawowej „Saburina” w Sarajewie	Ambasada RP w Sarajewie	85 807 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		1 612 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	1 612 PLN

Stypendia i koszty kształcenia		221 153 PLN
Koszty kształcenia przedstawicieli Bałkanów Zachodnich w Kolegium Europejskim Natolin	Kolegium Europejskie Natolin	107 453 PLN
Środkowoeuropejski Program Wymiany Uniwersyteckiej (CEEPUS III)	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	6 450 PLN
Program wymiany osobowej studentów i naukowców w ramach współpracy bilateralnej – oferta przyjazdowa	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	11 250 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	96 000 PLN
Czarnogóra		281 861 PLN
Projekty placówek zagranicznych		54 156 PLN
Wsparcie integracji społecznej dzieci i młodzieży z grup wykluczonych poprzez warsztaty „Przez animacje do kreatywności”.	Ambasada RP w Podgoricy	32 666 PLN
Poprawa jakości opieki zdrowotnej w zakresie dermatologii i traumatologii w Instytucie Chorób dzieci Centrum Klinicznego Czarnogóry	Ambasada RP w Podgoricy	21 491 PLN
Projekty administracji publicznej		2 319 PLN
Smart Village	Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Warszawie	2 319 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		33 934 PLN
Visegrad/Visegrad+ Grants	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	28 991 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	4 943 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		191 453 PLN
Koszty kształcenia przedstawicieli Bałkanów Zachodnich w Kolegium Europejskim Natolin	Kolegium Europejskie Natolin	107 453 PLN
Środkowoeuropejski Program Wymiany Uniwersyteckiej (CEEPUS III)	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	4 000 PLN

Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	80 000 PLN
Kosowo		3 206 251 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		39 768 PLN
Visegrad/Visegrad+ Grants	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	34 825 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	4 943 PLN
Projekty placówek zagranicznych		50 626 PLN
Poprawa warunków edukacyjnych w szkole ponadpodstawowej im. Emina Duraku w Kacaniku poprzez wyposażenie pracowni komputerowej	Ambasada RP w Skopje	50 626 PLN
Projekty administracji publicznej		2 797 754 PLN
EULEX	Komenda Główna Policji/ Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	2 797 754 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		318 103 PLN
Koszty kształcenia przedstawicieli Bałkanów Zachodnich w Kolegium Europejskim Natolin	Kolegium Europejskie Natolin	107 453 PLN
Środkowoeuropejski Program Wymiany Uniwersyteckiej (CEEPUS III)	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	18 650 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	192 000 PLN
Macedonia Północna		340 788 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		165 015 PLN
Visegrad/Visegrad+ Grants	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	139 334 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	25 681 PLN

Projekty placówek zagranicznych		68 320 PLN
„Uśmiech dzieci” - inwestycja w przedszkole w gminie Czaszka	Ambasada RP w Skopje	36 207 PLN
Podniesienie poziomu warunków edukacyjnych w środowisku wiejskim	Ambasada RP w Skopje	32 113 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		107 453 PLN
Koszty kształcenia przedstawicieli Bałkanów Zachodnich w Kolegium Europejskim Natolin	Kolegium Europejskie Natolin	107 453 PLN
Serbia		876 447 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		187 269 PLN
Visegrad/Visegrad+ Grants	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	158 471 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	28 797 PLN
Projekty administracji publicznej		3 412 PLN
Smart Village	Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Warszawie	3 412 PLN
Projekty placówek zagranicznych		128 604 PLN
Zwiększenie bezpieczeństwa sanitarnego w Ośrodku Zdrowia w Sokobanji	Ambasada RP w Belgradzie	49 660 PLN
Zdrowsze serca dla mieszkańców Ivanjicy	Ambasada RP w Belgradzie	23 210 PLN
Ruch to życie! Kinezyterapia w Caritasie „Sv. Anastazija”	Ambasada RP w Belgradzie	34 673 PLN
Poprawa wydajności pralni w Szpitalu w Vršacu	Ambasada RP w Belgradzie	21 061 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		557 163 PLN
CEEPUS	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa narodowego	30 450 PLN
Thesaurus Poloniae	Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie/ Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa narodowego	26 660 PLN

Koszty kształcenia przedstawicieli Bałkanów Zachodnich w Kolegium Europejskim Natolin	Kolegium Europejskie Natolin	107 453 PLN
Środkowoeuropejski Program Wymiany Uniwersyteckiej (CEEPUS III)	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	168 600 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	224 000 PLN
Turcja		51 614 663 PLN
Pomoc humanitarna (udzielona kanałem wielostronnym)		39 915 802 PLN
Wpłata na rzecz Unijnego Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji**	Komisja Europejska	39 915 802 PLN
Projekty administracji publicznej		6 862 PLN
Konsultacja dla pracowników Urzędu Statystycznego Turcji nt. statystyki produkcji zwierzęcej	Główny Urząd Statystyczny	6 862 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		11 692 000 PLN
Program wymiany osobowej studentów i naukowców w ramach współpracy bilateralnej – oferta przyjazdowa	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	8 800 PLN
Program stypendialny Polskiego Komitetu do spraw UNESCO w wielu dziedzinach	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	3 200 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	11 680 000 PLN
Była Jugostawia / Nieprzypisane do kraju		9 079 506 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		8 457 395 PLN
Wpłata na rzecz grantów i programów wdrażanych przez EED na Bałkanach Zachodnich	Europejski Fundusz na rzecz Demokracji	1 074 527 PLN
Wpłata do EBOiR na rzecz „Western Balkans Investment Framework (WBIF)”	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju	6 508 372 PLN
„WB Organised Crime Observatory”	Global Initiative Against Transnational Organized Crime	96 968 PLN

Wpłata na rzecz „Regional Youth Cooperation Office (RYCO)”	Regional Youth Cooperation Office (RYCO)	777 528 PLN
Projekty administracji publicznej		622 111 PLN
Seminarium Think Tank Forum oraz Forum Społeczeństwa Obywatelskiego	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	603 121 PLN
Wizyta studyjna w Polsce “Wdrażanie standardów dotyczących metadanych i wymiany danych”	Główny Urząd Statystyczny	3 800 PLN
Spotkanie dla urzędów statystycznych Bałkanów Zachodnich w ramach Procesu Berlińskiego	Główny Urząd Statystyczny	15 190 PLN
Nieprzypisane do regionu (w tym działania realizowane w Polsce)		49 487 540 PLN
Edukacja globalna		2 204 431 PLN
Edukacja Globalna 2018-2020. Regranting dla organizacji pozarządowych.	Fundacja „Edukacja dla Demokracji”	584 960 PLN
Agenda 2030 w kontekście spójności polityki na rzecz rozwoju - informacja i edukacja	Grupa Zagranica	60 280 PLN
Ekonomiczna Edukacja globalna o zadłużeniu. Wszyscy mamy długi: duzi, mali, na Północy i Południu.	Instytut Globalnej Odpowiedzialności	51 151 PLN
Globalnie - Odpowiedzialnie Skutecznie	Fundacja Kultury Chrześcijańskiej Znak	96 685 PLN
Źródła skutecznej edukacji globalnej.	Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”	179 984 PLN
Wprowadzenie edukacji globalnej do systemu kształcenia studentów dziennikarstwa i politologii	Fundacja HumanDoc	183 250 PLN
Miedzynarodowy Festiwal Filmów Dokumentalnych HumanDoc	Fundacja HumanDoc	299 955 PLN
Nasz wspólny świat - edukacja globalna dzieci	Fundacja „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego	150 604 PLN
Sprawiedliwa elektronika	Fundacja Instytut Wydawniczy Książka i Prasa	59 873 PLN
Uczymy (się) o edukacji globalnej. Współpraca organizacji pozarządowych i środowiska akademickiego.	Towarzystwo Edukacji Andyskryminacyjnej	64 093 PLN

W świat z klasą- Edukacja globalna na zajęciach przedmiotowych w szkole podstawowej	Fundacja „Centrum Edukacji Obywatelskiej”	82 798 PLN
Edukacja globalna. Liderzy edukacji na rzecz rozwoju (II)	Ośrodek Rozwoju Edukacji/ Ministerstwo Edukacji Narodowej	390 798 PLN
Informacja i promocja		57 400 PLN
Przeprowadzenie cyklu reportaży dotyczących przedsięwzięć dofinansowanych w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej	Polskie Radio	57 400 PLN
Koszty administracyjne		8 665 889 PLN
Ewaluacja ex-post	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	179 998 PLN
Koszty administracyjne DWR MSZ	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	8 485 891 PLN
Koszty utrzymania uchodźców w Polsce		22 376 105 PLN
Szacunkowe koszty utrzymania uchodźców w Polsce	Urząd ds. Cudzoziemców	22 376 105 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym (w tym wpłaty na rzecz PPP)		12 120 217 PLN
Kontrybucja dla UN-Habitat Assembly 27-31.05.2019 r.	Program Narodów Zjednoczonych ds. Osiedli Ludzkich	766 560 PLN
Składka do budżetu Rady Europy na rzecz Europejskiej Fundacji Młodzieży	Rada Europy - Europejska Fundacja Młodzieży	388 966 PLN
Program Europejskiej Komisji FAO ds. zwalczania pryszczycy i podobnych chorób zwierząt	Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO)	74 526 PLN
Wpłata na rzecz Zbiorowego Funduszu Powierniczego Darczyńców na rzecz Mobilności i Logistyki	Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju	7 679 000 PLN
Wsparcie na rzecz Funduszu uczestnictwa LDC's /SIDS	Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Demokracji	275 000 PLN
Oddelegowanie eksperta do pracy w Biurze SRSG CAAC w ramach programu Junior Professional Officers (JPO)	Biuro Specjalnej Przedstawiciel Sekretarza Generalnego ds. Dzieci w Konfliktach Zbrojnych	1 200 000 PLN

Wsparcie działań w zakresie rosyjskojęzycznych inicjatyw medialnych w krajach rozwijających się, w tym PW	Europejski Fundusz na rzecz Demokracji	1 074 527 PLN
Konwencja przeciw minom przeciwpiechotnym: Implementation Support Unit	Konwencja przeciw minom przeciwpiechotnym	42 981 PLN
Fundusz uczestnictwa LDC's /SIDS w pracach Rady Praw Człowieka	Biuro Wysokiego Komisarza ds. Praw Człowieka	300 000 PLN
Wpłata do OBWE na program Fund for Enhancing the Diversification of Election Observation Missions	OBWE - Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka	60 000 PLN
Fundusz na rzecz ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego UNESCO	Organizacja NZ ds. Oświaty, Nauki i Kultury UNESCO	60 387 PLN
Wpłata do UNESCO na rzecz Funduszu na rzecz zabezpieczenia pozamaterialnego dziedzictwa kulturalnego	Organizacja NZ ds. Oświaty, Nauki i Kultury UNESCO	60 387 PLN
Składka obowiązkowa na rzecz IUCN	Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody	1 719 PLN
Składka do Funduszu Współpracy Inicjatywy Środkowoeuropejskiej	Inicjatywa Środkowo-europejska	136 164 PLN
Pomoc humanitarna udzielona kanałem wielostronnym		1 950 000 PLN
Wpłata do budżetu ogólnego ICRC	Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża	1 950 000 PLN
Projekty administracji publicznej		1 364 699 PLN
Program Współpracy Technicznej Narodowego Banku Polskiego	Narodowy Bank Polski	1 029 699 PLN
Wzmocnienie współpracy z Państwami Członkowskimi oraz Państwami Trzecimi w zakresie identyfikacji i powrotów - część II	Komenda Główna Straży Granicznej	322 000 PLN
Forum Library Union	Biblioteka Narodowa	13 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		748 800 PLN
Program Stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	179 230 PLN

Program stypendialny im. Stefana Banacha	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	153 348 PLN
Koszty dydaktyczne kursów przygotowujących do podjęcia studiów w Polsce dla programu i im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	339 471 PLN
Koszty dydaktyczne kursów przygotowujących do podjęcia studiów w Polsce dla programu im. Stefana Banacha	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	76 750 PLN

* pozycja zawiera wkład własny TVP

** wpłata na Unijny Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji na rzecz wsparcia uchodźców syryjskich

WIELOSTRONNA WSPÓLPRACA ROZWOJOWA

Poniższe zestawienie przedstawia pomoc wielostronną udzieloną przez Polskę w 2019 r. w podziale na rodzaj organizacji międzynarodowej wraz z konkretną instytucją/agendą otrzymującą składkę, podmiotem realizującym wpłatę oraz kwotą wydatkowaną według stanu na dzień 15 października 2020 r. Wartość wielostronnej współpracy rozwojowej została wyliczona zgodnie z metodologią (ekwiwalent grantu ODA) i dyrektywami statystycznymi DAC OECD, według których zakwalifikowano jedynie wpłaty do budżetów ogólnych organizacji międzynarodowych umieszczonych w zestawieniu List of ODA-eligible organisations (aktualizowanej rokrocznie przez DAC OECD). Pozostałe wpłaty przekazywane z przeznaczeniem na konkretny cel bądź kraj zostały uwzględnione w ramach pomocy dwustronnej udzielonej kanałem wielostronnym. Do wyliczeń przyjęto kursy walut OECD (1 USD=3,8395 PLN; 1 USD=0,8933 EUR; 1 USD=0,9938 CHF; 1 USD=1,4387 AUD). W sumach poszczególnych wierszy mogą pojawić się drobne różnice wynikające z przyjętego sposobu zaokrąglenia kwot przeliczanych z walut.

Wielostronna współpraca rozwojowa		2 124 203 120 PLN
System Narodów Zjednoczonych		118 760 231 PLN
Agenda NZ dla Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	2 000 000 PLN
Biuro Wysokiego Komisarza ds. Praw Człowieka (OHCHR)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	616 000 PLN
Wspólny Program HIV/AIDS (UNAIDS)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	150 000 PLN
Agencja Narodów Zjednoczonych ds. Równouprawnienia Płci i Wzmocnienia Pozycji Kobiet (UN WOMEN)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	200 000 PLN
Fundusz Budowania Pokoju Narodów Zjednoczonych UNPBF (Window 2)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	300 000 PLN
Służba działań NZ przeciwko minom (UNMAS)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	200 000 PLN
Departament Spraw Politycznych Narodów Zjednoczonych (UNDPA)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	600 000 PLN
Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	5 938 201 PLN
Organizacja Narodów Zjednoczonych (47% składki)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	40 352 921 PLN
Departament Narodów Zjednoczonych ds. Operacji Pokojowych	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	10 870 450 PLN
Światowa Organizacja Własności Intelektualnej (WIPO)	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	3 615 PLN

Międzynarodowa Agencja ds. Energii Atomowej	Ministerstwo Klimatu	3 995 009 PLN
Międzynarodowa Agencja ds. Energii Atomowej - Fundusz Współpracy Technicznej	Ministerstwo Klimatu	2 996 104 PLN
Program Narodów Zjednoczonych ds. Środowiska	Ministerstwo Klimatu	575 925 PLN
Europejska Komisja Gospodarcza (UNECE): Konwencja z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dot. środowiska	Ministerstwo Klimatu	19 127 PLN
Europejska Komisja Gospodarcza (UNECE): Konwencja LRTAP w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości	Ministerstwo Klimatu	161 614 PLN
Europejska Komisja Gospodarcza (UNECE): Protokół EMEP dot. długofalowego finansowania wspólnego programu monitoringu i oceny przenoszenia zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości	Ministerstwo Klimatu	178 375 PLN
Europejska Komisja Gospodarcza (UNECE): Protokół PRTR w sprawie rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń do Konwencji z Aarhus	Ministerstwo Klimatu	10 251 PLN
Europejska Komisja Gospodarcza (UNECE): Konwencja awaryjna w sprawie transgranicznych skutków awarii przemysłowych	Ministerstwo Klimatu	34 172 PLN
Europejska Komisja Gospodarcza (UNECE): Konwencja z Espoo o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym	Ministerstwo Klimatu	17 086 PLN
Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC)	Ministerstwo Klimatu	619 125 PLN
Konwencja NZ w sprawie zwalczania pustynnienia w krajach dotkniętych poważnymi suszami i/lub pustynnieniem, zwłaszcza w Afryce (UNCCD)	Ministerstwo Klimatu	267 213 PLN
Fundusz Powierniczy Zielonego Funduszu Klimatycznego	Ministerstwo Klimatu	11 518 500 PLN
Światowa Organizacja Zdrowia (WHO)	Ministerstwo Zdrowia	15 235 209 PLN

Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO)	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	9 526 714 PLN
Międzynarodowa Organizacja Pracy (ILO)	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	6 988 007 PLN
Organizacja NZ ds. Rozwoju Przemysłowego (UNIDO)	Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii	4 124 667 PLN
Światowa Organizacja Turystyki (UNWTO)	Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii	809 665 PLN
Międzynarodowy Związek Telekomunikacyjny (ITU)	Ministerstwo Cyfryzacji	221 144 PLN
Światowy Związek Pocztowy	Ministerstwo Infrastruktury	147 981 PLN
Światowa Organizacja Meteorologiczna	Ministerstwo Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej	83 157 PLN
Unia Europejska		1 761 157 475 PLN
Europejski Fundusz Rozwoju (EDF)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	397 787 547 PLN
Komisja Europejska (składka do budżetu UE)	Ministerstwo Finansów	1 363 369 928 PLN
Bank Światowy		101 462 454 PLN
Międzynarodowe Stowarzyszenie Rozwoju - Wielostronna Inicjatywa Umorzenia Długów (IDA - MDRI)	Ministerstwo Finansów	1 090 000 PLN
Międzynarodowe Stowarzyszenie Rozwoju (IDA)	Ministerstwo Finansów	49 557 187 PLN
Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju	Ministerstwo Finansów	50 815 267 PLN
Banki Regionalne		108 636 203 PLN
Azjatycki Bank Inwestycji Infrastrukturalnych (AIIB)	Ministerstwo Finansów	108 611 776 PLN
Bank Rozwoju Rady Europy	Ministerstwo Finansów	24 427 PLN

Pozostałe		34 186 756 PLN
Centrum Rozwoju OECD	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	455 901 PLN
Komitet Pomocy Rozwojowej OECD (DAC OECD)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	450 686 PLN
Międzynarodowa Organizacja Frankofonii	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	48 650 PLN
Rada Europy	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	13 171 183 PLN
Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	5 146 734 PLN
Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM)	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	1 827 081 PLN
Międzynarodowy Fundusz Implementacji Protokołu Montrealskiego	Ministerstwo Klimatu	8 137 820 PLN
Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES)	Ministerstwo Klimatu	193 438 PLN
Fundusz Powierniczy Funduszu Adaptacyjnego	Ministerstwo Klimatu	3 839 500 PLN
Międzynarodowa Agencja Energii Odnawialnej	Ministerstwo Klimatu	475 914 PLN
Europejska i Śródziemnomorska Organizacja Ochrony Roślin (EPPO)	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	326 742 PLN
Światowa Organizacja Zdrowia Zwierząt	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	113 106 PLN

Warszawa 2020

Opracowanie i redakcja:
Departament Współpracy Rozwojowej MSZ

Korekta językowa
Mufu Studio

Projekt graficzny, skład i łamanie:
Mufu Studio

Publikacja udostępniona na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa
4.0 Międzynarodowe

Pełne postanowienia licencji są dostępne pod adresem:
<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode.pl>